

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SLOVENEK

Aleksander - 20 let vladar

24. junija 1914 je kralj Peter Osvoboditelj izročil vladarske posle prestolonasledniku Aleksandru

Izredna številka uradnih »Srpskih Novin« z dne 24. junija (po pravoslavnem koledarju 11. junija) leta 1914 prinaša na uvodnem mestu sledeči proglas:

Mojemu dragemu narodu!

Ker zaradi bolezni nekaj časa ne bom mogel vršiti svoje Kraljevske oblasti, odločujem, da na osnovi člena 69 Ustavnega zakona v mojem imenu vlada Prestolonaslednik Aleksander, dokler traja moje zdravljenje.

Tudi pri tej priliki priporočam svojo drago domovino zaščiti Vsemogočnega.

Dano v Belgradu opoldne dne 11 (24) junija 1914.

Peter I. r.

Predsednik ministrskega sveta in minister zunanjih zadev: Nikola Pašić.

Minister za finance: Dr. L. Paču I. r.

Minister notranjih zadev: Stojan Protić I. r.

Minister za javna dela: J. P. Jovanović I. r.

Minister prosvete in cerkvenih zadev: L. Jovanović I. r.

Minister za pravosodje: M. Djuričić I. r.

Minister za narodno gospodarstvo: Dr. V. Janković I. r.

Minister vojne: polkovnik Dušan Stefanović I. r.

★

Danes opoldne torej poteče ravno dvajset let, odkar je naš slavno vladajoči kralj Aleksander I. s prenosom vse kraljevske oblasti od še živečega kralja Petra na prestolonaslednika postal regent, torej vladar z vsemi prerogativami kraljevske oblasti. Danes, na naš praznik sv. Janeza

Krstnika, obhaja tiho, sredi svojega dela, naš kralj 20 letni jubilej svojega vladanja.

Zdi se nam umestno, da našo javnost opozorimo na ta praznik, tembolj ker ni vštet med uradne državne praznike, in da vse Slovence pozovemo, da kralju Aleksandru z nikdar omahljivo vdanostjo poklonijo svoje iskrene čestitke.

Med sodobnimi vladarji ga ni, in v svetovni zgodovini jih bomo našli le zelo malo, vladarjev namreč, ki bi ob svoji 20 letnici prevzema vladarske oblasti in vladarske odgovornosti mogli gledati s takšnim ponosom nazaj na dovršeno delo, kot naš kralj Aleksander. Ko je pred 20 leti nastopil svojo težko službo, je njegova domovina, ki jo je njegov veliki oče takrat še posebno »priporočal varstvu Vsemogočnega«, zmagovita izšla iz prvih osvobodilnih bojev, toda ne, da bi mogla v miru uživati sadove svojega junaštva, ampak da nadaljuje svoj zmagoviti pohod za osvobodjenje vseh bratov jugoslovanske družine.

Kralj Aleksander je kot prestolonaslednik stal na čelu zbora onih junakov, ki so v balkanski vojni z velikimi žrtvami in ob prelivanju potokov krvi začeli odgrinjati zaveso, za katero je vstajala nova, mlada jugoslovanska domovina. Kot regent in vršilec dolžnosti kraljeve oblasti je tik pred svetovno vojno zopet stopil na čelo svoje domovine, kot da bi bil rajni Peter Veliki Osvoboditelj čutil, da bo treba krepkejših rok, sveže modrosti in mladeniškega zanosa, da se izvrši tudi drugo zgodovinsko dejanje sredi dima in krvi svetovne vojne: zedinjenje vseh narodov jugoslovanske krvi. Kot kralj osvobojene Jugoslavije je prišel mladi vladar v svojo novo, povečano in poveljano domovino z jekleno voljo, da jo napravi veliko in močno med narodi sveta.

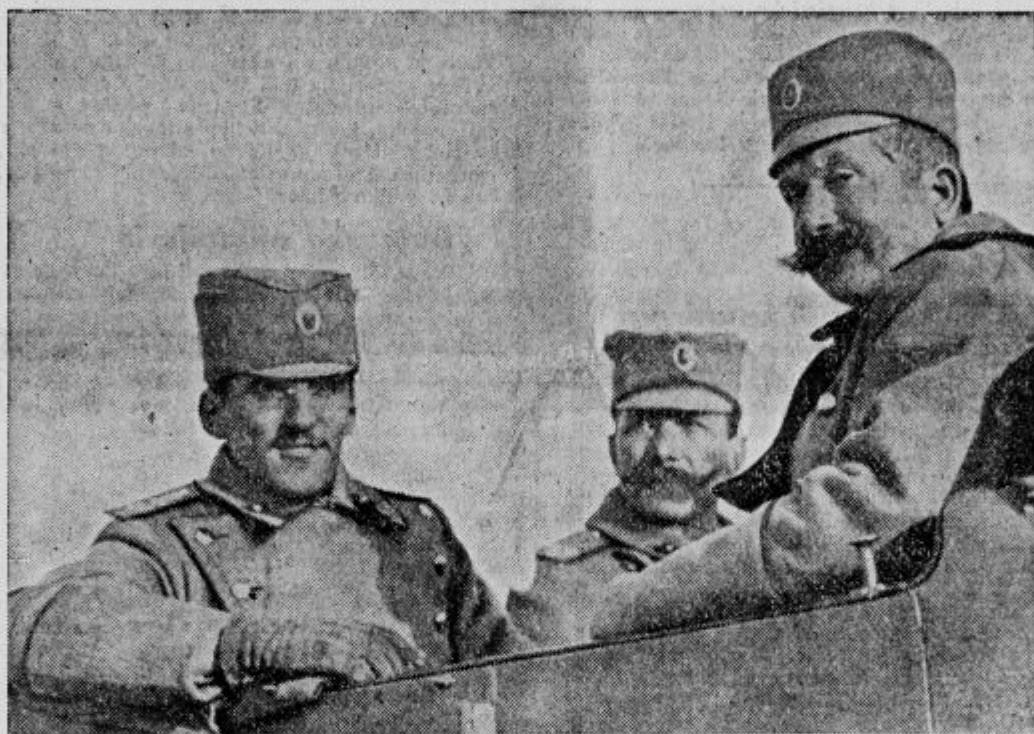
Drugi vladarji nastopajo svojo službo v miru in urejenih razmerah. Našemu kralju te udobnosti niso bile dane. On si je moral s svojim osebnim junaštvom, s ka-

Ena najnovejših slik kralja Aleksandra

terim je opajal ves svoj narod, ter z modro razsodnostjo svoje v borbah utrjene mladosti, šele ustvariti veliki dom, vreden tradicij njegove slavne dinastije, vreden pa tudi v stoletjih nakopičenih žrtev za svobodo tolikanj trpinčenih jugoslovanskih narodov. Drugi vladarji začenjajo svojo vladarsko oblast v dograjenem domu, naš kralj jo je nastopil, ko so se komaj polagali temeljni kamni, ko smo komaj slutili, ali še boljše, ko smo komaj šele smeli želeči, kakšna naj bo končna zgradba. Dvajset let je gradil svoj in naš veliki dom, od temeljev do krova ga je dovršil, vedno v ospredju kot vodja in modri iniciator. Kot veliki izvrševalec testamenta, ki so ga s svojo krvjo pisali njegovi predniki in sopodpisovalci davni junaki Srbov, Hrvatov in Slovencev!

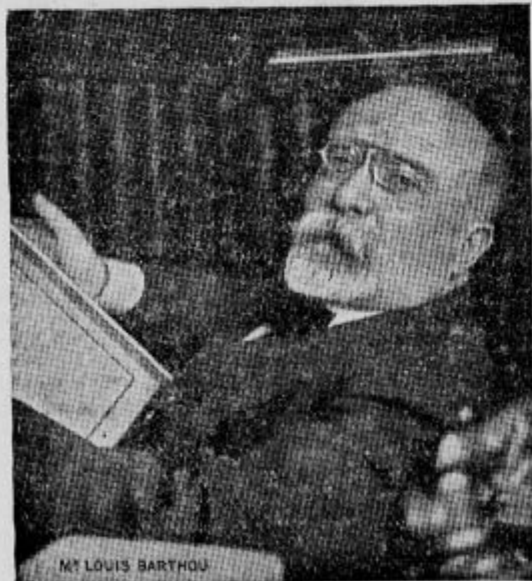
In danes, po dvajsetih letih je dom dograjen. Regent Aleksander, že leta 1914, v duhu in po obsegu svoje ljubezni vladar vseh svobodnih in neosvobojenih Jugoslovancev. Kralj Aleksander, 1934, vladar svobodne velike Jugoslavije, klicar k vztrajnosti, zgled optimizma. Pred 20 leti z vedrim čelom ob temeljih našega skupnega doma, danes z istim vedrim zanosom na delu zopet, da ga olepša in napravi udobnega. K 20 letnemu jubileju dela in uspehov svojemu vladarju od srca čestitamo!

Regent Aleksander na pregledu srbskih čet v balkanski vojni.

Danes se pripelje v Belgrad Louis Barthou

V pozdrav francoskemu gostu

Nocoj bo pristala ladja »Aleksander« na savskem pristanišču v Belgradu in odločila na našo jugoslovansko tla enega najdražjih gostov, kar smo jih imeli čast kedaj pozdraviti v svoji osvobodni domovini. Ni se namreč pripetilo mnogokrat, da bi bili francoski zunanji ministri potovali po evropskem vzhodu, in ni se menda dogodilo še nikoli, da bi bili obiskali kraje, ki tvorijo sedanjo kraljevino Jugoslavijo. Če bomo sedanjega francoskega zunanjega ministra Louis Barthoua, ki bo naš gost skoraj ves teden, sprejeli bolj kot brata, ki je prišel na družinski praznik med svojo družino, kot pa kot državnik in predstavnik velike države, je vzrok v tem, da je vsa naša zgodovina, ves naš dolgi boj za obstanek, vsa naša epopeja do končne osvoboditve, povezana s tolikimi tisočimi rimi vezmi idejne in kulturne sorodnosti, da smo se navadili nazivati Francijo našo sestro, francoski narod naš bratski narod, in da bomo državni obisk predstavnika Francije v naši državi prekrstili bolj skromno a bolj resnično v praznik francosko-jugoslovanske družine.

Prav posebno pa smemo biti srečni, da je ravno Louis Barthou postal prvi francoski glasnik neskaljene zvestobe in trajnega prijateljstva, ker je on brez dvoma eden najbolj izrazitih političnih osebnosti tretje francoske republike, ki se je rodila na bojnih poljanah izgubljene vojne 1870—71, ko je bilo treba dvigniti upadle pogume in navdušiti mladi rod za nezadržljiv polet, ki bo maščeval narodno ponižanje. Louis Barthou, 72 let stari, a vedno še mladostno čili in krepki vodja francoske zunanje politike je namreč od tistega rodu, ki je po ponižanju v francosko-nemški vojni pripravil narodno obnovo, zavestno, trdo, smoteno, brez oklevanja in brez počivanja, ter imel še zadoščenje, da je doživel vstajenje svoje domovine, ko je oprala madež in postala klicar svobode za vse neosvobojene narode sveta.

Dne 2. majnika 1918 je Maurice Denis sprejemal Louis Barthouja v Francosko Akademijo in se pri tej priliki spomnil, kako je državni-kov oče, skromni vaški učitelj, po tragični bitki pri Sedanu objemal svojega takrat osemletnega sinčka in mu z drhtečim glasom vedno in vedno ponavljal: »Sinček moj, nikdar ne pozabi Sedana, nikdar ne pozabi Sedana! Barthou dneva narodne sramote ni zabil. Ko je doraščal, se je vrgel na študij zgodovine, da se v njej nauči, kako se narodi prenavljajo in rastejo. Ko je zapustil šole, se je pognal, ves mladosten v svojih 23 letih v politiko in skušal na tem polju pripravljati narod na dan, ko bo treba izbrisati spomin na Sedan in odrešiti takrat zaslužene brate. Nadarjenost, pridnost, vztrajnost, so ga potiskale vedno bolj v ospredje, iz parlamenta je prišel v ministrstva, iz ministrstev na predsedniško mesto, a povsodi ga je vodilo geslo, ki ga je podedoval od svojega očeta, da naj dviga in vzgaja narod, da bo močan, ko bo treba brisati sedanske spomine. Predsednik vlade je postal I. 1913 in poučen po zgledih zgodovine, ki jo je poznal do dna, navdušen od narodnih idealov revolucije, ki jo je nadaljeval, gnan od svoje rodoljubne strasti, da nudi osramočeni domovini polno zadoščenje, ter voden od svojega zdravega razuma, ki ga je obvaroval vsake zablode v lirični zmedbi političnih struj, je Louis Barthou, proti volji svojih prijateljev, navzlic strašni opoziciji svojih političnih nasprotnikov tik pred vojno uzakonil zakon o poklajšanju vojaške službe, torej zakon, ki je eno leto poz-

neje rešil Francijo pri Marni pred drugim, še bolj sramotnim porazom, zakon, ki je v svojih posledicah segel tudi daleč na vzhodno Evropo, kjer so se zasluženi narodi borili za svojo svobodo in so komaj čakali na pomoč francoskega genija.

Po albanski Golgoti je dne 27. januarja 1916 Louis Barthou imel slavnostni govor v sorbonski dvorani v Parizu ter proslavljal srbske junake, »ki so s svojimi kostmi polagali temeljne kamne za veličastno zgradbo svobodne domovine«. Borba se je bližala koncu, Sedan bo maščevan, madež bo izbrisan, verige suženjstva se že lomijo, le še malo poguma in malo vztrajanja in pri cilju bomo. »Debout les morts, debout la Serbie!« je takrat vzkliknil, ustanite, dvignite se, mrtvi, ustani Srbija, da živiš in zmagas! Dve leti pozneje je lahko sporočil svojemu pokojnemu očetu v večnost, da je ostal zvest njegovemu testamentu, da je sramota maščevana, in da so vstali po Evropi mladi narodi, črpajoč svoje mlade sile iz krvi padlih žrtev, da živijo in zmagujejo!

Tako je njegovo politično življenje ostalo vzor doslednosti, ki se ne ovija krivljasto okrog vsake konjunktura, marveč dere neprestano naprej v ravni črti k cilju, ki kot magnet vleče nase vse življenjske sile. Gambetta, Clemenceau, Poincaré, Barthou, to so štiri imena, ki se bodo v zgodovini Francije vedno imenovala skupno z narodnim prepovedom, ki se je končal I. 1918.

Toda tudi v povojni dobi se je Barthou vedno pojavil, kadar je bilo treba voz državne politike usmeriti nazaj na pota stare tradicije, ki vodi do zmag. V Briandovih, Poincaréjevih kabinetih ga najdemo štirikrat na različnih mestih in vedno je bil v ministrski posvetovalnici, čestokrat proti hudi opoziciji, zvest zagovornik starih idealov in starih prijateljev. Njegova največja zasluga v povojni dobi pa bo gotovo, da je ob mrku francoske zunanje politike, ki so ga povzročili manj zmožni in manj dosledni Daladierji in Boncourji, ko so se krhale vezi med Francijo in njenimi zaveznicami v smrtnem boju svetovne vojne, ponovil svoj sorbonski vzklik: Debout les morts, vstanite mrtvi in kot zunanji minister Doumergueove vlade narodnega zedinjenja krepko zgrabil za krmilo zavozne zunanje politike in jo z enim samim sunkom privedel nazaj na tradicionalna pota.

Pakt štirih bi bil skorada pogrebni obrednik prijateljstva med Francijo in Malo zvezo. Barthou ga je sunil stran in možato stopil nazaj k svojim prijateljem. Revizija je tulila svojo strahotno muziko po Evropi in Boncourji je niso slišali. Barthou je zazvonil plat zvona, po-

klical v zbor prijatelje miru in kot realen politik vrgel v Evropo staro geslo Francije: brez varnosti ni razorožitve! Po Evropi je postalo jasno. Prijatelji Francije so se oddahnili, ko so po večletnem molku zopet zaslišali stari pove-ljujoči glas krmarja, ki brez strahu vodi ladjo skozi viharje. Prijatelji miru in reda so v Evropi rabili vodjo in so se ozirali po Franciji. Barthou je v teh par mesecih dokazal, da hoče Francija biti ta voditeljica in vredna tega za-upanja. Debout les morts! Iz nereda gre polagoma sedaj zopet k redu!

Zdelo se je nam potrebno, da svoje misli jasno izpovemo, ker so nekateri nemirneži po Evropi, izkoriščajoč prejšnje slabosti Barthoujevih prednikov mislili, da bodo želi po naših jugoslovanskih poljanah. Naj ve g. Barthou in naj pove svoji vladi in svojemu narodu, da ga mi cenimo kot človeka, kot francoskega rodoljuba, kot našega prijatelja, a da ga cenimo najvišje zato, ker je imel v kritičnem času dovolj poguma, da je vzdržal in oživil živčevje meddržavnih zvez in prijateljev, ki so bile sklenjene, da se ohrani mir in da ostane svoboda narodov neokrnjena. Dokler bo ta Francija naša zaveznica, drugih ne potrebujemo!

Čeravno bi radi, da bi obisk francoskega prijatelja naše zemlje ostal le družinski praznik in da bi ga ne obremenjevala razna državniška pogajanja, vemo, da vsled obstoječih mednarodnih neprilik tudi ta ne bodo izostala in da bo treba ta intimni družinski sestanek izkoristiti, da bo medsebojno zavezništvo dobilo še bolj trdne in trajne oblike. Vdani miru, da, željni miru in mirnega dela, bomo na vsak način nudili Franciji vse naše sodelovanje v vseh njenih sedanjih diplomatskih prizadevanjih, ki merijo v isto smer, naj se imenujejo kakorkoli, naj se uveljavljajo v obliki paktov ali zvez na severu, na vzhodu ali na jugu. Potrebni gospodarskega razmaha bomo opozorili na potrebe gospodarske pomoči in smo prepričani, da bodo naše želje v intimnem družinskem krogu našle polno razumevanje in praktične rešitve. Želeči, da bi naše sožitje bilo na vseh področjih najboljše, upamo, da bo francoski zunanji minister tudi radevolje ustregel nekaterim našim težnjam glede pravnega položaja naših izseljencev v Franciji, ki so tam zastopniki našega naroda in tolmači francoskega prijateljstva med našim ljudstvom.

Gospodu Barthou-u od srca želimo, da bi se med nami čutil domačega, kot v svoji domovini, da bi naše ljudstvo še bolj vzljubilo in da bi njegov obisk v Jugoslavijo ostal vedno živ spomenik prijateljstva, o katerem vsi želimo, da naj nikdar ne mine.

Louis Barthou prihaja

Belgrad, 23. junija. AA. O priliki obiska g. Barthouja v Belgradu je poslanik francoske republike Paul Emile Naggiar dal zastopniku agencije Avale tole izjavo:

»Mislim, da so to dogodki, ki bodo pomenili pomemben datum v zgodovini odnosov med našima dvema državama, katerih vzajemno prijateljstvo ni nikoli sklenilo najmanjši oblaček. Dobro vem, kakšen vpliv imajo lahko osebni stiki državljanov na odnose med državami, ki jih zastopajo. Zato pričakujem od obiska našega zunanjega ministra najboljših uspehov. Za mene osebno je to eden izmed najrečnejših dogodkov za mojega bivanja v Belgradu. Delal sem, kakor sem najbolje znal, za še večjo utrditev stoletnih prijateljskih vez, ki družijo Jugoslavijo in Francijo. Zato sem jaz prvi, ki tujim z veseljem Francije in vseh prijateljev Francije, ko vidim, kako sijajno mesto zavzema Francija v vaši plemeniti in lepi prestonici. V osebnosti g. Barthouja se ne more oddvojiti državnik od blestečega akademika in velikega patrijota. V njegovi osebnosti napravi vsa Francija obisk vašega dragi državi in ji pokaže svojo bratsko ljubezen.

Iz Orsove v Belgrad

Orsova, 23. junija. m. Danes po kosilu je prispel s posebnim vlakom iz Bukarešte francoski zunanji minister Louis Barthou na svojem potovanju v Jugoslavijo. Ze zarana je bila Orsova vsa okrašena z romunskimi, francoskimi in jugoslovanskimi zastavami. Ob 9 dopoldne je priplula v Orsovo naša največja rečna ladja »Aleksander«, s katero se bo visoki gost zaveznice Francije odpeljal v Belgrad.

Japonski predlog Angliji:

Razdelimo si svetovno morje

London, 23. junija. b. V tukajšnjih dobro počejenih krogih se trdi, da je japonska vlada po svojem poslaniku v Londonu izročila britanski in ameriški delegaciji konkretne predloge za sklenitev pakta, po katerem bi se Ocean razdelil v tri interese sfer. Japonska interesna sfera naj bi obsegala vzhodni del Tihega oceana. Če bi Amerika in Velika Britanija sklenili z Japonsko tak sporazum, bi bila japonska vlada pripravljena, da odstopi od svojih zahtev po izenačevanju svojega vojne brodovja z ameriškim in britanskim. Sedaj obstoječe razmerje pomorskih sil bi ostalo torej popolnoma nedotaknjeno.

Rim, 23. junija. b. »Lavoro Fasista« predvideva neuspeh pogajanj, ki se na pobudo britanske vlade vodijo v Londonu kot pripravljajna pogajanja za pomorsko konferenco leta 1935. »Lavoro

Belgrad, 23. junija. m. Za prihod francoskega zunanjega ministra g. Barthouja, ki se pripelje iz Orsove na savsko pristanišče z našo največjo rečno ladjo »Aleksander«, se delajo zadnje priprave. Vse mesto je okrašeno z našimi in francoskimi zastavami. Posebno lepo je okrašeno savsko pristanišče. Po vseh pripravah sodeč bo jutri sprejem francoskega zunanjega ministra Barthouja v naši prestonici nadse veličasten, kakor se spodobi za predstavnika velike prijateljske in zavezniške države.

Belgrad čaka ...

Belgrad, 23. jun. m. Za prihod francoskega zunanjega ministra g. Barthouja, ki se pripelje iz Orsove na savsko pristanišče z našo največjo rečno ladjo »Aleksander«, se delajo zadnje priprave. Vse mesto je okrašeno z našimi in francoskimi zastavami. Posebno lepo je okrašeno savsko pristanišče. Po vseh pripravah sodeč bo jutri sprejem francoskega zunanjega ministra Barthouja v naši prestonici nadse veličasten, kakor se spodobi za predstavnika velike prijateljske in zavezniške države.

Fascisti vidi v tem preveliko izgubljanje časa in mnenja, da se danes ne morejo nič več zaključiti predhodni sporazumi brez sodelovanja dveh veleil: sovjetske Rusije in Nemčije. Nemško brodovje ni sicer prekoračilo tonaže, ki je določena z versajlsko mirovno pogodbo, toda kapaciteta nemških ladij je mnogo večja kakor pa določa versajlska mirovna pogodba. Tudi Rusija ima na Baltičkem in Crnem morju ter na Pacifiku svoje vojne brodovje. Nemčija in Rusija sta novi pomorski veleil, s katerimi bo treba računati in jih je nevarno puščati kar tako ob strani. Zato se morata ti dve državi za slučaj, da se bosta vršili obe pomorski konferenci, povabiti, da sodelujeta tako na prvi kakor na drugi. Britanska vlada bi storila dobro, če bi Nemčijo in Rusijo angažirala že v sedanjih predpogajanjih v Londonu.

Odgovor g. Lajovcu

na uprašanje, zakaj se mladina pogreza v komunizem

Iz vrst mladine smo prejeli:

Članek g. A. Lajovca v »Jutru« je mladina brala. Brala je vsa mlada in budna sodobnost tem bolj, ker je pričakovala stvarne razjasnitve o vzrokih sedanjega položaja mladine, in ker je po stvarni razjasnitvi vzrokov pričakovala pametnega nasveta proti vzroku. Članek pa nikakor ni povedal tega, kar bi v svoji obširnosti in dolgovestnosti lahko povedal in kar bi s takega mesta moral povedati. Pod gibalom znane prislovice: Zakaj priprosto, ko pa se lahko naredi komplicirano, je pričaral nazaj one stare, prav za prav lepe običaje, ko smo še lahko ob dolgem času romali mimo nage stvarnosti v sanjavo besedično filozofiranje in v rožnato nerazumljivost ali nerazumevanje. G. Lajovic je nazorno prikazal ono dobo, ko je bilo sitim trebuham še lahko govoriti o mladini, ki takrat ni imela pred seboj takega sveta, kot ga ima današnja mladina. Sodobna mladina mora zagadeti protestirati proti navijanju ostarele godbe in preprečiti zlorabljanje govorjenja o mladinskih vprašanjih na način, ki služi samo preganjanju dolgega časa.

Kdor hoče danes mladini govoriti pod takimi naslovi, se mora predvsem zavedati, da nima pred seboj trubadurjev iz preteklega stoletja, ki so s takimi produkti polnili spominske knjige, ampak da stoji pred mladino, ki zahteva močne resnice ali pa mir! Brez ozira na to, da se je v gostem kompleksu besed vrinila v članek tudi sem pa tja kakšna pametna misel, obojamo namen in duh, ki prilijata v članek do izraza. Zakaj neki nekaterim ljudem nikoli ne zmanjka besed!

Ce boste hoteli reševati mladino, jo bo treba pod drugimi naslovi in z drugih kot pa s filozofskih stališč. Pridite bližje mladini, pridite v sredo njenih doživljaj, da si po običaju zdravih ljudi povemo bistvo iz obraza v obraz. Ce bomo govorili odkrito, bomo vsi lahko priznali, da je v knjigah, v geslih, pa tudi v naši notranjosti vse v redu in vse prav, da pa naša urejena notranjost ne more priti v sklad z neurejenim golim življenjem, ki sicer ni v nobeni knjigi opisano, a ga našažlost srečujemo vsak dan in na vsak korak. Mladina ve, da so v dolgočasu že vsak kos življenja prefilozofirali in v »gesla dajali«, toda za sodobno mladino velja samo geslo: Ne zanima nas, kaj in kako si in kaj in kako boš pisal! Še manj, kaj si bral! Zanima nas edino to, kako živiš. S tem geslom bomo sprejemali one, ki bi »tudi radi mladino reševali«!

Gospod Lajovic je pojav med mladino morda pravilno čutil. A obeljel ga je v svečano obleko, tako svečano, da ne najde več rešitve. Rešitev problema, da mladina prehaja v nek čuden tabor, namreč prav čisto nič ni odvisna od stokanja o socialnosti raz pult, kot namreč pisec predlaga, ampak je odvisna od tega, kaj se je dejansko storilo za mladino v nevarnosti.

Gospod Lajovic, ali vam smemo povedati, da je lahko za one, ki so v ta »pojav« padli iz filozofskih zaključkov in so pri tem siti, a težje, mnogo težje za one, ki so na poznavanju vseh vrst dobrih oznanil, krenili v to »družbo« zato, ker nimajo ne dela ne kruha. Tem drugim, gospod Lajovic, ne bo pomagala Vaša stolica za socialnost, tem drugim bo pomagal samo kruh. Zato bi bilo prav, da pri svoji življenjski izkušnosti ori problem mladine strogo ločite med »filozofsko pridobitnimi prepričanj«, ki jih je malo in med krušnimi silami, ki se pojavljajo tam, kjer je prazen želodec, kjer so roke brez dela in kjer je življenje brez izgledov. Teh je več, gospod Lajovic! In za te katedra za socialnost nima pomena.

Končno pa krščansko geslo: Ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!, ki je največje dobro

Dr. Schacht nemogoč v Angliji

London, 23. jun. p. Reuter poroča, da se začne v ponedeljek pogajanja med Veliko Britanijo in Nemčijo glede ureditve transfera za Dawesovo in Youngovo posojilo. Nemška delegacija, ki je že imenovana, odputuje v nedeljo v London. Važno je, da se v delegaciji nahajajo samo zastopniki nemških oblastev, dočim niso zastopani finančni krogi. V nemških krogih se pričakovali, da bo za šefa delegacije imenovan predsednik reichsbanke dr. Hjalmar Schacht event. nemški finančni minister grof Krosigk. Toda po zadnjih Schachtovih izjavah je nemogoče, da bi se Schacht še kdaj pojavil kot šef kake delegacije v anglosaškem svetu.

Svarilo!

V zadnjem času se množe slučaji, da razni ljudje ponujajo po hišah odprto sredstvo za čiščenje kovin ter se pri tem lažno izdajajo za bivše kemičarje naše tovarne. — Opozorjamo p.n. občinstvo, da tem ljudem ne naseda, ker se pravi originalni

„Sidel“

prodaja samo v originalnih steklenicah z znanim patentnim zapiranjem ter se Sidel dobi izključivo samo v vsaki trgovini.

»Sidel«, tovarna kemičnih preparatov.

Nadžkoj dr. Alojzij Stepinac

bo danes posvečen v prisotnosti vseh jugoslovanskih školoov

Zagreb, 23. junija. c. Velike svečanosti ob priliki posvetitve novega zagrebskega nadškofa-koadjutorja so se začele že danes. Novi nadškof se je snoči vrnil iz Jordanovca, kjer je opravljal duhovne vaje. Davi so se pričele interne svečanosti v nadškofijskem dvorcu.

Za svečanost posvetitve so prišli do sedaj v Zagreb že ti-le škofje: nadškof dr. Sarič, ki se je pripeljal iz Rima, nadškof o. Rodič, ki se je pripeljal iz Belgrada, škopljanski škof dr. Gnidovec, krški škof dr. Srebrnič, dubrovniški škof dr. Carevič, hvarski škof don Pušić, djakovski škof dr. Akšamović in šibeniški škof dr. Mileta. Škofje iz Slovenije pridejo zvečer. Prišel je tudi albanski škof iz Alessija dr. Bumči. Senjsko-modruški škof dr. Starčević je poslal svojega zastopnika, ravnatelja semenišča, kanonika Blaževića. S popoldanskim brzovlakom je prispel nuncij msgr. Hermenegild Pellegrinetti iz Belgrada.

V nadškofijskem dvorcu je bilo danes ves dan

silno živahno. Ves zagrebski kler je bil zbran v palači v svečanih cerkvenih oblekah. Ob 11 je bila slavnostna seja zagrebskega kapitlja, kateri so prisostvovali vsi zagrebski škofje, prošt, opatje in kanoniki. V velikem salonu nadškofijskega dvorca je nadškof dr. Bauer uradno predstavil zagrebskemu duhovništvu svojega novega pomočnika in naslednika. Nato je bila prečitana papeška bula o imenovanju. Po prečitaniu pa je imel dr. Bauer daljši nagovor.

Glavna današnja slovesnost pa je bila popoldne ob 6 v katedrali. V prisotnosti nuncija Hermenegilda Pellegrinettija, vsega jugoslovanskega episkopata, zagrebskega klera in premnogostevilnega verništa je novi nadškof-koadjutor položil prisego v roke nadškofa dr. Bauera in izpovedal tridentinsko veroizpoved.

Zvečer je bila slovesna večerja v nadškofijskem dvorcu, kateri so prisostvovali vsi škofje. S tem so bile današnje slovesnosti končane.

S topovi nad Macedonce

London, 23. junija. c. Reuter javlja iz Sofije, da je bolgarska vlada sklenila, da popolnoma zatre makedonstvujušče. Vlada je poslala topništvo in letala, ki bu skušala obkoliti pet čet makedonstvujuščih, ki so pobegnili v planine.

Poplave v Indiji

London, 23. jun. p. V Kalkuto so prispеле iz Assama vesti o katastrofalnih poplavih. Doslej je poplavljenih okoli 40 vasi, ki so popolnoma odrezane od sveta. Število človeških žrtv še ni znano. Vlada je poslala v poplavljenno ozemlje poleg sanitetnega materiala tudi večje število čolnov za prevažanje prebivalstva. Nevarnost poplav je še nadalje velika, ker zaradi neprestanega deževja reke še vedno naraščajo. Ravno tako poročajo iz province Burma o neprestanih deževjih, ki so povzročila že veliko poplav.

Delavska olimpijada

Praga, 23. junija. c. Te dni je v Pragi delavska olimpijada, kateri prisostvujejo delavci-sportniki iz vsega sveta. Prišlo je posebno množico delavcev iz Amerike, katerim se je peljal nasproti minister Soukup in jim na češkoslovaški meji izrekel priskupno dobrodoščilo. Na tej olimpijadi bo nastopilo tudi 2300 delavskih pevcev. Prišla je tudi skupina 150 delavcev iz Ukrajine.

Atentat na šefa nemške državne policije

Berlin, 23. junija. p. Oficielno se še ne potrjujejo vesti o atentatu na šefa tajne državne policije Himmlerja. Kolikor se je moglo doznati iz privatnih virov, se je šef tajne drž. policije Himmler peljal od pogreba prve Goringove žene Karin iz Scharfheide v Berlinu. Med vožnjo je bilo oddanih na avtomobil več strelkov, ki pa Himmlerja niso zadeli. Oficielne vesti sicer ne zanikajo, da se je vršil atentat, toda podrobnosti na oficijelnih mestih ni mogoče doznati.

Berlin, 23. jun. b. Vse kaže, da se je spor med podkancelerjem von Papenom in Gobbelsom poravnal. To potrjuje tudi govor nemškega ministra za propagando, ki ga je imel snoči v Neuköllnu in v katerem je med drugim dejal: »Primitve vse one, ki kritizirajo in ne dovolijo, da se jih kritizira. Pozovite jih na red, ker se ne sme dovoliti, da razni neodgovorni elementi sabotirajo zgraditev našega pokreta.«

Aretacije na Poljskem

Varšava, 23. junija. p. Aretacije v zvezi z atentatom na poljskega notranjega ministra Pierackega se nadaljujejo. Danes je bilo v Krakovu ter v Zakopanih aretiranih 47 mlajših članov nacionalnodemokratske stranke. Nadalje je policija izvršila hišno preiskavo na sedežu revizionistične cionistične organizacije ter je na podlagi rezultatov preiskave aretirala večje število članov te organizacije. Nadalje je bilo aretiranih ter postavljenih pred sodišče v Gornji Slezi 17 komunistov, ki so delali v premo-govnih revirjih Gornje Slezijske komunistično propagande. Obtožujejo jih tudi prevratne propagande o lodsckem in dombrovskem okraju.

Dunajska vremenska napoved: Južne Alpe: V teku dneva polagoma naraščajoča oblačnost, nagnenje k nevihtam, vroče.

Utrinki

BESEDE, BESEDE, SAMO BESEDE...

V uradnem glasilu ameriškega »Language Research Institute« (zavod za raziskovanje jezikov) beremo, da se je neki Brough v daljšem članku bavil z vprašanjem, koliko besed rabijo različni ljudje za enodnevno govorjenje. Učenjak je ugotovil, da rabi nepismen človek samo 300 do 400 besed, medtem ko izobražena oseba prav lahko rabi do 4000 besed, da raztolmači drugim svoje mnenje. Francoski slovar ima baje 13.000 besed, medtem ko jih ima angleški kar 18.000. Torej ga ni človeka, ki bi rabil vsaj polovico besednega zaklada. Zopet noben primer, da produkcija prekaha možnosti koncuma. Vsak izmed nas ve nebroj besed, ki jih je pobral v šoli, po knjigah, na predavanjih, a ki jih nikdar ne rabi, ki so nekako zamrznjene v nas, kot krediti, o katerih danes govorijo politiki. Če gledamo okrog sebe, bomo opazili, da mlajši rod sploh ne rabi več nobenih besed. Par izrazov, surovo nanizanih v nekaj složenici izbruha, ki naj bi bil stavek, to je vse. Revščina našega besednega zaklada je izraz življenja, ki ga živimo. Naš tempo je danes hiter. Vse gre za brzino, razen zmoglosti našega razuma. Sodobna brzina zahteva od nas, da uporabimo le one besede, ki nam najhitreje padejo na um in na jezik. Zato

tudi pride, da prskne iz ust najprej surova beseda, in le redko se zgodi, da pride skozi usta najbolj čedna. Zdi se, kot da bi vporabljali dandanes le še one besede, podobne vitrihom, ključem, ki vse odpirajo, ki so za vsako priložnost dobre, ki odpirajo vsaka vrata, razen seveda vrata pameti in razumnosti. Ameriški statistik Brough je izračunal, da potrebuje telefonistinja dnevno samo 50 besed, pa je vsa srečna in ji zadostuje za zvesto vršenje svojega poklica. Bokserji rabijo samo kakih 30 besed, sportniki okrog 200. (Škoda, da ni bil pri nas, da bi izračunal, s kolikimi besedami izhajajo naša kavaršnika in gostilniška omizja, ki se dan za dnem zbirajo okrog rezerviranih miz in režejuje vprašanja, velika in mala ... Op. ur.) Povejmo po resnici. Naš rod je postal duševno len. Noče več misliti, noče iskati, noče sploh obremenjevati svoje spomina. Samo da imamo besedo, ki četudi v surovih oblikah približno pove, kaj mislimo, smo kar zadovoljni. Kakšna je beseda, nas ne briga več. In nikdo besed ne tehta več. Zato smo prišli tako daleč, da so »največje besede« le izraz največje neumnosti in duševne lenobe. Jezik odistite peg-morda ni pravo geslo za rešitev našega jezika. Boli primerno bi bilo: »Rešite rod duševne lenobe!« — (The Manchester Guardian.)

Dolenjska v prometnem oziru

Njena vloga pri zvezi Slovenije z morjem

Ljubljana, 23. junija.

Na tujsko-prometni konferenci »Krke« v Novem mestu je imel podpredsednik inženjerske zbornice in član Akcijskega odbora za zvezo Slovenije z morjem inž. Zupančič zelo zanimiv referat o Dolenjski v prometnem oziru. Objavljamo referat radi njegove aktualnosti, ker nam na zelo nazoren način kaže ogromen pomen zveze Slovenije z morjem, pri kateri je določena velika vloga baš dosedaj vedno zanemarjeni Dolenjski in Beli Krajini.

Takoj l. 1918 smo videli, da so nam po londonskem paktu odrezane najvažnejše železniške proge, ki so vezale Slovenijo z Jadranskim morjem. Odvzeta so nam bila pljuča, skozi katere je dihala naše gospodarstvo. Skratka odrezana sta nam bila Trst in Reka. Slovenija je bila strašno okrnjena. Prometna politika bivše Avstrije na jugu je bila orientirana izključno na ti dve luki.

Po razpadu avstroogrške monarhije in ob postanku naše države se je docela izpremenila potreba spopolnitve železniške mreže. Namesto zveze s Trstom in Reko je nastala predvsem nujna potreba povezati zaledje naše dolge morske obale z našimi lastnimi lukami Sušakom, Šibenikom, Splitom in Gružem.

Vloga Dolenjske pri zvezi z morjem

Dolenjsko zanima predvsem zveza s Sušakom, katerega zaledje je postala v pravem pomenu besede ob prevratu t. j. ob postanku Jugoslavije. Ves promet Slovenije, ki se je prej razvijal preko Gorenjske in Notranjske na Trst in Reko, je potreba sedaj preko Dolenjske dirigirati na Sušak in tako je postala zveza Slovenije z morjem najaktualnejše gospodarsko vprašanje ne samo Dolenjske nego celokupne Slovenije.

Kot prvi bolesten odmev okrnitve Slovenije je bila pokrnjena takoj po prevratu v Mokronogu, kjer so se zbrali Mirenci in Posavci, železniška proga »St. Janž—Sevnica«, ki naj bi izdatno skrajšala edino možno našo jadransko zvezo preko Karlovca na Sušak. Kmalu nato se je ta predvidena nova zveza z morjem še nadalje skrajšala s projektirano progo Črnomelj—Vinica—Lukovdol kot železniškim krakom uzakonjene zveze Kočevje—Vrbovsko.

Tako je bilo to vprašanje rešeno na papirju že leta 1922 v polnem obsegu in v splošno zadovoljstvo najširših interesov cele Slovenije in tudi celokupne naše države. S tem so bili duhovi pomirjeni in bol amputacije Trsta in Reke olajšana. Na mesto St. Petra na Krasu in Jesenic naj bi stopile postaje Sevnica, Trebnje in Črnomelj.

Postati hočemo pomorska država

Zavedamo se važnosti našega morja za gospodarski razvoj države in še posebno pa Slovenije. Naša država z izredno dolgo obalo mora postati pomorska država. K temu je pripomnil, da je že danes Sušak največje lesno tržišče Sredozemskega morja. Zato gre naše stremenje za tem, da se ves tovarni promet Slovenije osredotoči v naši luki na Sušaku. Propaganda Akcijskega odbora za zvezo Slovenije z morjem se hoče vršiti tako intenzivno, da se bo zavedal ves narod, posebno pa ljudje na vodilnih mestih, da je naše morje kardinalni pogoj blagostanja, moči, sile, kakor tudi prestiža naše države. Nikakor ne smemo stati prekrižanih rok in gledati, kako nas imenujejo le primorsko državo, nego moramo razviti vse delo in zastaviti vse sile, da postanemo pomorska država. Radi tega so to brez dvoma problemi, ki morajo iti v meso in kri, ne samo vsakega Dolenjca, temveč tudi vsakega dobrega državljana.

Najkrajša zveza Maribora s Sušakom

Kar se tiče železniških prog, ki so se po prevratu pokrenile v prvem redu radi skrajšanja poti na Sušak in Split, t. j. na naše morje naj navedemo naslednje:

1) St. Janž—Sevnica cca 13 km; 2) Črnomelj—Ogulin cca 43 km; 3) Kočevje—Lukovdol—Vrbovsko cca 50 km; 4) Črnomelj—Vinica—Lukovdol s priključkom na progo Kočevje na Vrbovsko 36 km; 5) Straža—Kočevje cca 43 km; 6) Kočevje—Brod—Moravice cca 45 km; 7) Kočevje—Delnice cca 55 km; 8) Novo mesto—Brežice cca 40 km.

Na železniških konferencah, ki so se vršile zaradi sestave gradbenega programa za spopolnitev železniške mreže v naši državi in v Sloveniji, so bile podrobno obravnavane vse te proge. Uzakonjene pa so bile proge St. Janž—Sevnica in Kočevje—Vrbovsko, ki tvorita s krakom Črnomelj—Vinica—Lukovdol zvezo Slovenije z morjem. S to uzakonitvijo je sama po sebi odpadla proga Črnomelj—Ogulin, ker je bila nadomeščena z boljšo rešitvijo Črnomelj—Vinica—Lukovdol—Vrbovsko. Ta železniška zveza tvori dejansko s progo Sevnica—St. Janž. najkrajšo zvezo Maribora s Sušakom.

Velik pomen železnice Novo mesto—Brežice

Železniška zveza Novo mesto—Brežice je posebne važnosti radi tega, ker bi se z nadaljevanjem te železnice po dolini Sotle preko Rogatca do Pragerske vpostavila najkrajša zveza preko Murške Sobote, Körmenda z Bratislavo in drugimi zapadno evropskimi državami. Bratislava je važna danovska luka in bi zato imela ta železnica velik pomen. Tudi sicer bi pritegnila tranzitni promet severnih in zapadno evropskih držav z uresničenjem zveze Slovenije z morjem na Sušak. Pa tudi tujski promet bi se tembolj lahko razvil ne samo na Dolenjskem, nego tudi v vsej Sloveniji in na našem Jadranu, ako bi imeli dobre železniške zveze. Čeprav direktno ne bi bilo pričakovati od novih investicij posebnih dohodkov, so brez dvoma izseliguranje ogromne indirektno koristi, ki bi jih imela ne samo Slovenija, nego tudi celokupna država od izgradnje zveze Slovenije s Sušakom. Saj je nujno, da iz poiščemo nova tržišča za naš izvoz. Dvigniti moramo cene našim proizvodom in še posebno kmetiskim pridelkom. Vse to pa je mogoče le preko morja.

Naš Jadran je brez dvoma za vsakega izredno mikaven in privlačen. Saj je baš naša obala izredno lepa. Hrvatsko primorje in Dalmacija tekmujeja s svojo slikovitostjo in svojimi otoki. Dalmatinska obala je svetovnega slovesa.

Leta 1925. je bila dograjena proga Ogulin—Split. S tem je bilo rešeno vprašanje zveze s Splitom. Sedaj pa je potreba, da z vso intenzivnostjo in žilavostjo vztrajamo na čimprejšnji dograditvi zveze Slovenije z morjem.

Proga St. Janž—Sevnica

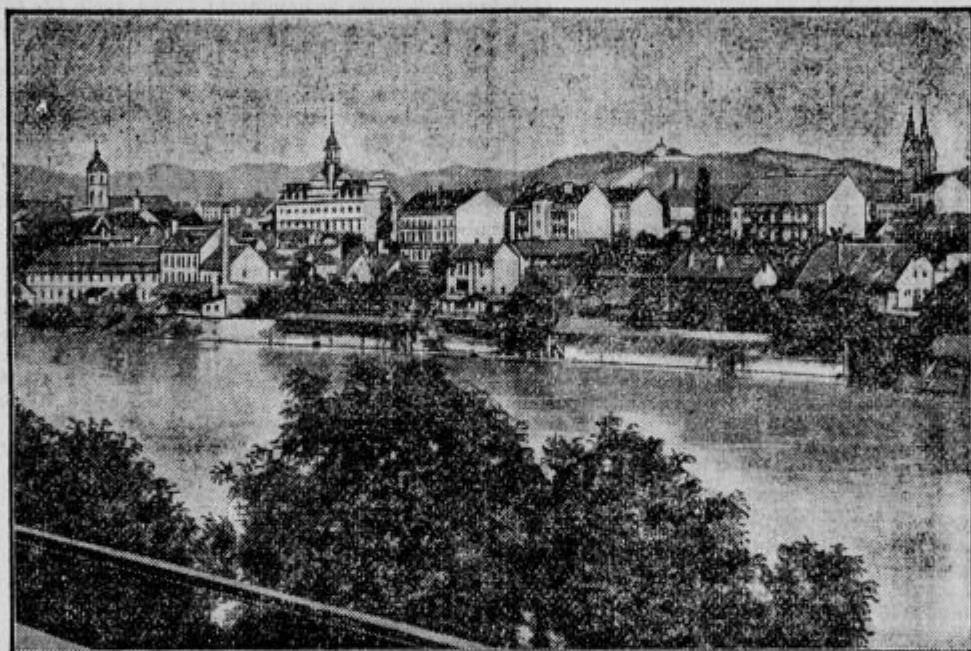
Proga St. Janž—Sevnica je že tako daleč dozorla, da je bila že ponovno razpisana licitacija za gradnjo te železnice. S tem je jasno povedano, da so vsa predela za to gradnjo že davno dovršena. Dospelo so v resnici za to gradnjo odločilni čini. Tudi resne ponudbe. Med ponudniki so bile tudi odlične domače gradbene tvrdke. Med ponudniki domačini pa so se našli celo taki, ki so ponudili tudi finančna sredstva za gradnjo te, le dobrih 12 km dolge proge. Tu torej ne more biti več govora, da ni bilo sredstev na razpolago. Denar je bil tako rekoč na dlani in proga bi se bila pri dobri volji lahko zgradila. Vkljub vsemu temu pa vendar še do danes ni realizirano vprašanje te prenujne proge, na katero čakamo že 16 let.

Vse dolenjske železnice potrebne popravila

Razen zveze Slovenije z morjem pa je nujno potrebno, da se železnice, ki jih ima Dolenjska le v izdelavi II. in III. reda, temeljito popravijo. Saj že sam tovarni promet silno trpi, ko se ne more izkoristiti nosilnost vagonov radi slabe proge. Posebno proga Bubnari—Karlovac je velika ovira tovarnemu prometu. Še bolj nujno vprašanje pa tvori osebni promet in so vse dolenjske proge potrebne popravila, da se zviša hitrost osebnih vlakov vsaj na 60 km.

Ob izletu Ljubljane v Maribor

Mariborska pokrajina

Drava, Pohorje, Kozjak in Slovenske gorice, Dravska dolina in Dravsko polje, z drugimi besedami povedano, sveže vode, hladne sapice in zeleni gozdovi, s težkimi grozdi obloženi trsi in sadonosniki, njive, polja, livade in travniki, to so epiteti ornatna pokrajine okoli mesta Maribora, pravo pokrajinsko lice tega dragega nam mesta. Brez njih, ki segajo s svojimi zvoki v tako davne čase, si mesta, pa naj bo njegovo blagostanje ime še tako mlado, kar misliti ne moremo. In narobe! Brž, ko čuješ ime one reke in onega gorovja, ime onih gor, one doline in ravnine, imaš obenem pred seboj tudi sliko tega mesta.

Razposajena in poskončena, včasih celo hudobna in brezsrčna se bliža Drava mariborski pokrajini. Malo pred Kamnico, tam kjer se dviga na njenem levem bregu Vražja peč, srdito drvi in rolni še enkrat, zadnjikrat, skozi ostre čeri in peči; potem pa se takoj vleže njena notranja silovitost. Ob krasnem pogledu na Pohorje na desni strani, na zadnje izraste Kozjaka, na Kamnico in njeno lepo cerkev na levi strani, potem pa ob razgledu na dolgo vrsto samih predstraž Slovenskih gor, na Kalvarijo s kapelico sv. Barbare, na Piramido s kapelico sv. Ane in s starim gradiščem, na Stolni vrh in Meljski hrib, se za trenutke ustavi, odpoljeje in umiri, kot da bi slutila, da se bliža mestu, lepemu mestu. Potem pa kmalu razdeli vse svoje vode v dva široka rokava, ki se združita šele, ko sta s svojimi valovi več kot 1 km dolgo objemala in poljubovala prekrasen otok »Mariborski«. Stari sv. Bolfenc, ki še vedno biva, dasi se mu je cerkev že davno porušila, na prvem pohorskem vrhu, odkoder vidi baš na sredino tega otoka, se mora pač čuditi, kaj vse se na njem sedaj godi. S trodelno dolgo fronto, v sredi s krasno verando, na obeh straneh pa z dolgo vrsto kabin in oblačilnic, spredaj pa z velikimi bazeni, lesketajočimi se kakor Parski marmor, je obdano od lipovega cvetja in od hladne sence starodavnih bukev, nastalo kopališče, kakršnjega s takim solnčnim sijajem, s takšno okolico, v takšni pokrajini, na otoku sredi reke pač ne zmore ne vsa naša država, niti vsa srednja Evropa.

Cim bolj se bliža Drava mestu, tem bolj se niža njen lev breg, tem bolj raste kvišku oni na desni strani; ona pa se valji počasi, resno in dostojanstveno skozi mesto; zdi se, da stoji in si ogleduje prekrasni prizor. Le tam, kjer jo motijo debeli, kameniti stebri gornje »Brvice, monumentalnega državnega in železniškega mostu, vidiš, da se nejevoljno pomika dalje; pa tudi globoko izpod jederni desni breg, nad katerim žde Studenci z razpadajočo cerkvijo sv. Jožefa in sv. Magdalene, razodeva njeno skrito moč in silo. Na nizkem levem bregu, pod zaščito nekdanjega mestnega zidu in stolpa pri mariborskih »Benetkah«, pristajajo ob »Pristanec« mariborski pohorski splavarji, ki skupaj z Dravo, večno njej in njeni sili hvaležni, na svojih splavih zapuščajo mesto na dolgi in veseli vožnji v osrčje naše države.

Novodobni Maribor datira prav za prav od onega časa, ko sta bili skozi njega speljani južna in koroška železnica. Kot trgovski emporij, kot obrtniško in industrijsko središče s številnim urad-

Nad eno milijardo škode

Tudi tarfina politika mora pomagati Dolenjski in našem Jadranu. V tovarnem prometu se že izvaja znižana tarifa za blago, ki je namenjeno preko morja v inozemstvo. Sušak in Split imata svoje pristaniške tarife. Potrebno je to uvesti še za osebni promet. Sušak in Split morata trditi v tem pogledu dobiti izjemno tarifo. Kot vzgled naj navajamo samo predvojno tarfno politiko Madžarske, ki je vsem več ali manj znana. Vsi vemo, da se je potnik peljal iz Budimpešte na Reko za isto ceno kakor iz Zagreba na Reko. Ravno tako je bilo s tovorom, posebno z živili. Na ta način se je forsirala Reka kot madžarska luka in konkurirala Trstu. Danes pa moramo konkurirati Reki in Trstu. — Skrajni čas je, da se prične s pojačevanjem naših prog, kar bo omogočilo večjo brzino, in pa z gradnjo novih železnic ter izvajanjem tarfne politike v smislu pritegnitve tovarnega in osebnega prometa na naš Jadran tako iz Slovenije, kakor je treba tudi pritegniti tranzitni promet v naše luke. Škoda, ki jo utrpí naša država, je vsak dan občutnejša. Posebno občutna pa je škoda, ki jo utrpí naše gospodarstvo v današnji gospodarski krizi s tem, da se poslužujemo tujih luk. Letni izpadek 80 milijonov je pač znaten in naše brezposelno delavstvo je pri tem najbolj prizadeto. Ta izpadek pa je prekoračil od prevrata do danes še nad eno milijardo dinarjev. Iz tega je najbolj razvidno, kako nujno pereče vprašanje je naša »zveza Slovenije z morjem«.

Zato tudi danes na tem mestu ponovno in upravičeno dvigamo svoj glas, da se končno zasadijo lopate in se prične z gradnjo. Bede, siromastva in brezposelnosti je dovolj! Z gradnjo železnice bi se teža gospodarske krize dokaj ublažila. Važnost že uzakonjenih železnic je dokazana kot povsem prvenstvena.

Zares
prava dobrotal!

Zaradi svoje obilne pene, svojega prijetnega vonja, svoje blagosti in čistosti neogibno potrebno za nego tudi najobčutljivejše kože. Poleg tega je še tako poceni.

STELLA
TOALETNO MILO

Haloze in velik del Slovenskih gor in gradom Vurbergom, pa tudi oni vinski breg, preko katerega bo v kratkem otvorena avtomobilska cesta, ki bo po najbližji in najzanimivejši poti vozila Mariborčane od Dravskih bregov v središče Slovenskih gor.

Kaj omejen in ozek je prostor med Dravino strugo in med strmimi goricami, ki se vlečejo od Kamnice preko Kalvarije in Piramide do Sklanega vrha; ni čuda torej, da povsod, kjer je le mogoče, sihi mesto v Slovenske gorice. To medsebojno objemanje je tako tesno, da je težko ločiti in razbrati, kje da neha mesto in kje da pričneja okoliški svet, ki se je do dandanes znal obdržati tako rekoč v sredini našega Maribora. Trije ribniki, v sanjavi legi med visokimi vinogradi, nudoč poleti najlepšo priliko za veslanje, pozimi pa za vsakovrstni zimski sport, oddajajo svoje odvisne vode, po tajno žuborečem potoku Dravi; in tako hite njihove vode sredi skozi stari mestni drevored; a preden se od njega poslovijo, se zbera še enkrat v lepo zaokroženem ribniku, sredi katerega je napravljen umeten otoček z gostim šašem in skalovjem; kaj prijetno skrivališče in vališče številnih rač in dveh belih labudov, ki se skupno z dvema starima topoloma vsi zrealijo v sinjih ribnikovih vodah. Na drugem koncu mestnega parka, ki meji na severu na smejajoče se gorice, na jugu pa na resne poteze srednjih šol in višjih uradov, se dviga nad drugim, novim potokom najljubše sprehajališče Mariborčanov, Kalvarija s cerkvico sv. Barbare. Na sivi, izpodprani skali, ki tvori majhno planico, stoji cerkvica, pozdravljajoč ona na Pekrski Kalvariji. Od vzhoda do skale segajo krasno urejeni vinogradi; na nasprotnem pobočju pa, kjer vodijo v vijugah skozi smrečje hlad poti in steze sem gori, vlada mir in tema senčnatega gozda s šumenjem globoko zaritega potoka in z glasnim plitčim petjem zlita v en sam prekrasen slavošev. Močno ti odmeva v duši in sru, če, sedeč na klopi pred kapelico, strmeč pregleduješ to prelesto pestro sliko, ki jo je božja roka z vidno naklonjenostjo in milostjo ustvarila v tem severnem predelu naše domovine. Kozjak od vzhoda do zahoda, Pohorje od zahoda do vzhoda, v ozadju koroškega kralja Matjaža grad, Peca, tvorijo tej sliki zlat okvir in obenem neprestopen obrambni zid za vsakogar, ki bi se polakomnil tega našega zaklada. Kajti zaklad brez primere je slika, ki jo imaš pred seboj. Mesto na obeh bregovih Drave; sredi njega ponosni Narodni dom, kjer se je rodil jugoslovanski Maribor; Dravska dolina, razširjajoč se začenši pri Talski peči in Janževem vrhu vedno bolj in bolj, dokler se ne razširi v široko Dravsko polje, obrobjena na Pohorskem in Kozjaškem vzhodju ravnotako kakor na zapadnih brežuljkih Slovenskih gor in vinogradi; v ravnini pa posejana z večjimi in manjšimi vasi brez konca in kraja; obširna polja, vmes temni gozdovi, da se številne bele cerkvice vidijo še razločneje in še delj; tu pa tam kaka tovarna, priča novega duha in novega napredka. Nad vsem tem pa sinje nebo, ki rosi nebeški blagoslov na polje, vinograde in zelene gozdove in ljubo zdravje na vso pokrajino, to je pokrajinsko lice našega jugoslovanskega Maribora.

Dr. Fr. Mišič.

Stolnica v Mariboru

Zagorje

Združeni pevci in godbeniki iz vseh rudniških revirjev prirede na sportnem igrišču v nedeljo »festival«. Začetek ob 6 zvečer.

Zgled pridonosti je gotovo rudniški vkojenec I. Schmit. Zgradil si je popolnoma sam malo hišico. Za zemljo bo plačeval letno 25 Din odškodnine on in še dva rodova. Dobil bi še več posnemalcev, ko bi bila zemlja na razpolago.

Stavbna sezona je pri nas popolnoma mrtva. Nihče letos nič ne zida. Stanovanj za privatnike občutno primanjkuje in so za naš kraj razmeroma draga.

Ljubljanske vesti:

Kontrola mer na trgu

Ljubljana, 23. junija.

Nenavadno senzacijo so doživeli danes prodajalci in prodajalke na ljubljanskem trgu. Z mero-sodnega urada sta prišli namreč dve komisiji, ki sta pričeli pregledovati tehtnice, mere in uteži, ki jih uporabljajo tržni prodajalci. Na trgu je nastala skoraj majhna panika. Branjeveke so druga drugo obveščale, da so tukaj nadzorni mer in naj vsaka hitro skrije svojo mero, tehtnico in uteži. Tržni pazniki pa so bili tudi marljivi in so hitro določili tiste mere, ki naj jih mero sodni urad pregleda. Komisija je primerjala in merila tehtnice ter vse mere na trgu. Med mesarji, branjeveki in prodajalci je zrastle razburjenje, zakaj obe komisiji sta zaplenili polno tehtnico, uteži in mer. Posebno pri mericah, s katerimi razne prodajalke merijo jagode in češnje, je komisija ugotovila mnogo nepopolnosti. Zanimive so tudi ugotovitve obeh komi-

sij, da tržne tehtnice v marsikaterem primeru ne odgovarjajo predpisom o točnosti.

Kar je bilo na trgu zasačenih nepravilnih mer in tehtnic, so bile vse zaplenjene. Obe komisiji pa sta ugotovili tudi, da je na trgu sicer mnogo točnih tehtnic in mer, vendar pa te niso uradno žigosane. Komisija je naročila lastnikom teh mer, naj te mere prinesejo na mero sodni urad, kjer jih bodo preizkusili in opremili z uradnim pečatom.

Po dolgem času je bilo danes prvič, da so bile pregledane tehtnice in mere na živilskem trgu, kakor pa kaže, se bo podoben pregled mer na pravil na ljubljanskem trgu še večkrat. Vse prodajalce na trgu opozarjamo, naj v svojem lastnem interesu hitro revidirajo tehtnice in mere. Pri ponovnem pregledu zna doleteti lastnike nepravilnih mer zelo stroga kazen, ki jo more nadzorni urad izreči.

Srebrni jubilej ACM in posvetitev cerkve sv. Cirila in Metoda

Skoč Anton Martin Slomšek je kot mož božje previdnosti jasno spoznal, da je svetniško čestčenje sv. Cirila in Metoda bistveno potrebno za pravilno usmerjenje našega verskega življenja in naše narodne zavesti. Zato je po svoji bratovščini sv. Cirila in Metoda tako goreče in tako uspešno širil čestčenje sv. solunskih bratov med slov. ljudstvom, da se je čestčenje sv. slov. apostolov širilo iz Slovenije tudi med druge slovanske narode. To sveto dediščino svetniškega škofa je v prenovljeni obliki obnovilo Apostolstvo sv. Cirila in Metoda pod zavetjem Device Marije.

Namen Apostolstva sv. Cirila in Metoda je tako bistveno združen s čestčenjem svetih slovanskih apostolov, da je bil tudi uspeh A. C. M. odvisen posebno od poživljenega čestčenja naših apostolov. Velika ovira za A. C. M. in za naše čestčenje sv. Cirila in Metoda pa je bilo žalostno dejstvo, da sv. Ciril in Metod v vsej Sloveniji nista imela nobene cerkve, nobenega stalnega svetega ognjišča, ob katerem bi se mogla srca vernega slovenskega ljudstva vneti za čestčenje svojih apostolov. Zato je posvetitev prve slovanske župnijske cerkve sv. Cirila in Metoda važen dogodek v naši verski zgodovini in velikega pomena za Apostolstvo svetega Cirila in Metoda.

Ni torej brez pomena, da bo prav ob 25 letnici poživljenega čestčenja svetih slovanskih apostolov, ob 25 letnici Apostolstva sv. Cirila in Metoda med Slovenci, posvečena prva slovanska župna cerkev sv. Cirila in Metoda. Zato bo praznovanje srebrnega jubileja A. C. M. spojeno z verskim slavljenjem posvetitve cerkve sv. Cirila in Metoda.

Vsem častilcem svetih slovanskih apostolov in članom A. C. M. iz Ljubljane in iz ljubljanske okolice toplo priporočamo, naj se goreče udeležujejo osem dnevnega verskega slavlja nove župnije sv. Cirila in Metoda. Obilno naj se udeležujejo jutranje in večerne službe božje v novi župni cerkvi v osmini od 1. do 8. julija ter naj goreče molijo v namene A. C. M.

Razen nedeljskega slavnostnega govora ob petindvajsetletnici A. C. M. bo Apostolstvu sv. Cirila in Metoda posvečen poseben dan godu sv. Cirila in Metoda 5. julija, a tudi drugi dnevi cerkvene osmini bodo obenem proslava našega srebrnega jubileja.

Škofijsko vodstvo

Apostolstva sv. Cirila in Metoda.

Pristni naravni malinovec

po 16 Din kg
dobite samo od 25. junija do 10. julija pri
Černe Oskar
Ljubljana — Sv. Petra cesta 35.

Pred petdesetimi leti

je prišla današnja slavljenka Meta Merše v ljubljanski uršulinski samostan v službo. Pol stoletja je preteklo, bilo je o Kresu, 24. junija 1884, ko je mlado Meta, devetnajst let ji je bilo tedaj, sprejela tedanja zaslužna in obče znana prednica ljubljanskega uršulinskega samostana, rajna č. ga. m. Antonija Murgel. Meta Merše, doma z Vodic, kjer je bila v hiši št. 36, rojena 28. marca 1865, je kot nastopila službo za dela na vrtu pod vodstvom matere Helene. Kot dekletu z dehtenčim nji in travnikov je Meti skozi dve leti urno šlo delo izpod rok na obsežnih uršulinskih vrtovih. Nato je bila za dobo enega leta dodeljena rajni m. Ludviki v kuhinji, a nato se je zavzela za lepe in Bogu posvečene opravke v zakristiji, najprej pod vodstvom rajne m. Lavrencije. Meta Merše se dandanašnji opravlja to službo v uršulinskem samostanu, oziroma v zakristiji Ljubljanskega tako priljubljene uršulinske cerkve.

Petdeset let zvestega službovanja! Nam, otrokom dandanašnje razvane dobe, to kar ne more v glavo. Saj je dandanes že višek, če je kako dedke po pet let v eni in isti hiši; veliko se nam zdi, če je le leto dni; zadosti je današnjim dekletom, če so v eni in isti službi po pet mesecev! Meta Merše, današnja slavljenka, pa je vztrajala kar petdeset let! Po besedah sedanje dobe je dosedaj pač rekord v zvestobi do ene in iste hiše. Poudarjamo to, ker vemo, da nam, ljudem teh časov, tako nedostajajo pojmovanja zvestobe; ne razumemo, kaj se pravi vzljubiti svoje delo in svojega gospodarja; ničesar ne vemo o tem, kaj pomeni živeti se v smisel, v jedro ene in iste hiše. Zato tudi nimamo več lepih domov, zato tudi ne vemo, kaj je čut za skupnost. — Počastimo Meto Merše s temi skromnimi vrsticami. Sam Bog pa naj ji sešete vse tiste drobne ure, vse dneve dela in rada in naj jih blagoslovi za večno plačilo v nebesih, iz srca ji čestitamo in zaeno čestitamo tudi uršulinskemu samostanu kot gospodarju take zveste, vzorne, boguvdane delavke, kakršna je Meta Merše, ki ji naj Bog nakloni, da doživi visoko starost v višku duhovne sreče!

„Perion“ prašek za pranje
je domač, boljši in cenejši

Gospodje!

Moderni vzorci blaga
za letne obleke

so dospeli. — Najugodnejši nakup oblek po
meri je in ostane pri

Drago Schwab, Ljubljana

Zaradi preprog
v mestni zastavljavnici

Z ozirom na članek pod gornjim naslovom, priobčen v »Slovenec« št. 132, smo prejeli:

Ni resnica, da bi se preproge, o katerih je govor v Vašem članku, ne bile pokazale občinstvu pred dražbo. Res je namreč, da so se te preproge prenesle na dan dražbe dopoldne iz skladišča v dvorano, kakor tudi vse drugo blago, ki je imelo priti ta dan na dražbo in to samo radi tega, da bi si občinstvo te predmete lahko ogledalo. Res je sicer, da sem v disciplinski preiskavi v začetku izjavil, da občinstvu preprog nismo kazali, toda je tudi res, da je bila ta izjava pomota spomina, ki sem jo takoj popravil, ko sem z drugimi udeleženci vred rekonstruiral dogodek, ter sem pred sodiščem izpovedal tako kot se je stvar v resnici vršila.

Ni res, da bi bil jaz kdaj komu rekel, da naj se večkrat imenovan preproge ne pokažejo, ker jih bo kupil g. Urbas. Res je, da edina priča, ki bi naj bila to okolnost potrdila, tega potrditi ni mogla.

Ni res, da je par mesecev po dražbi nastal med menoj in uradnikom Mestne zastavljavnice Potokarjem prepri in ni res, da bi mi bil Potokar v teku tega prepri očital nepravilnost pri prodaji preprog. Res je marveč, da med menoj in Potokarjem ni bilo nikdar nobenega prepri.

V Ljubljani, dne 22. junija 1984.

Medik Ivan
vodja mestne zastavljavnice.

Tel. 31-62 KINO KODELJEVO Tel. 31-62

Danesi ob pol 6 sportni film »BOJ«.

Danes ob pol 9 in jutri ob pol 9 dvojni spored: »BOJ« in »SHERLOCK HOLMES« (Clive Brook)

⊙ Bolgarski stenografi v Ljubljani. Na proslavo 80-letnice rojstva prof. Antona Bezenska, začetnika slovenske in bolgarske stenografije, bo prišlo okrog 15 bolgarskih stenografov in kulturnih delavcev, ki se udeležijo v nedeljo, dne 24. junija 1984 Bezenskovih slavnosti v Frankolovem pri Celju. V ponedeljek, dne 25. junija pridejo ob 10 dopoldne bolgarski gostje v Ljubljano in ostanejo tu ves dan. Spored njihovega bivanja v Ljubljani je sledeči: Ob 10 dopoldne sprejem na glavnem kolodvoru, nato ogled mesta, ob 13 skupno kosilo, popoldne odnošno zvečer odpotujejo gostje na Bled, kjer se bodo mudili prihodnji dan. Prireditveni odbor vabi naše stenografe in prijatelje jugoslovanske-bolgarske vzajemnosti, da se udeležijo sprejema dragih nam gostov na kolodvoru in jih spremljajo pri ogledovanju mesta.

⊙ Udrženje Četnikov — Pododbor Ljubljana. Po sklepu odbora se je dne 22. junija 1984 in na zahtevo Glavnega odbora Udrženja Četnikov Beograd, podpisana organizacija izstopa kot kolektivni član iz »Združenja borev Jugoslavije« s sedežem v Ljubljani. Za: Udrženje Četnikov — Pododbor Ljubljana: Tajnik Škarf Zvone — predsednik Franjo Hrovatin.

Pri revmatizmu, protinu (gihtu), živčnih in ženskih boleznih

dokazano uspešno zdravljenje s kopanjem pa tudi s pitjem s staroznanimi radioterminali vrelci

DOLENJSKE TOPLICE

Zdravnik zdravišča: Dr. Rudolf Rožič. / Pojasnila in prospekti pri upravi Toplice pri Novem mestu.

⊙ »Domu slepih« je naklonil g. odvetnik dr. Jos. Klepec iz neke proravnave Din 500.— Iskrena hvala!

⊙ Seja občinskega sveta. Prihodnja javna seja ljubljanske občinske uprave bo v torek ob 17 v mestni dvorani. Med poročili finančnega odseka je važen računski zaključek Kreditnega društva Mestne hranilnice, dalje točka o konkurenci za nabavo orgel in zvonov župne cerkve pri sv. Petru, nakup Auerspergovega dvorca, nakup Martiničevega posestva na Špiči ter razne prošnje in pritožbe. Med poročili gradbenega odseka je zanimiva točka o kategorizaciji občinskih cest, o naredbi za zaščito regulacijskih znakov in odstopu sveta za regulacijo Emonske ceste. Dalje je na vrsti poročilo personalnega pravnega odseka, nakar sledi tajna seja.

⊙ Na počitniško kolonijo Salezijanskega mladinskega doma na gradu Otočec se odpeljejo dečki dne 10. julija. Natančnejša navodila bo vodstvo kolonije vsem prijavljenim poslalo prihodnje dni.

⊙ Mestni socialno-politični urad poziva vse one, ki so si izposodili ali dobili nakazane šolske knjige, da jih nemudoma vrnejo Socialno-političnemu uradu, Mestni dom.

⊙ Adaptacija poslopja Narodne banke. Uprava podružnice Narodne banke v Ljubljani se je odločila, da adaptira podstrešje svojega upravnega poslopja v Knafeljevi ulici v eno stanovanje, ki bo imelo tri sobe.

⊙ Dunajsko pranje, svetlokanje, šimenc, Kolodvorska 8.

Mariborske vesti:

Mariborski barakarji in vagonarji

Tudi v Mariboru jih imamo. Na obširnem zemljišču med Stritarjevo in Dankovo ulico, ki je last stolnega in mestnega župnega urada, je svojevrsten del mariborskega mesta. V treh objektih in 17 vagonih prebiva tukaj 75 družin s približno 300 člani. 40 prošenj pa je nerešenih. Razen tega je naročenih še 12 »novih« vagonov. Najemnina je različna. Nekateri zmorejo 5 Din, drugi 10, 15 ali 25. So, ki še tega ne zmorejo. Sobe s številnikom v barakah »notirajo« od 100 do 125 Din, dobijo se pa tudi sobe s številnikom po ceni od 150 do 180 dinarjev. V kratkem pa bodo najemnine primerno znižali. 300 Mariborčanov stanuje v tej koloniji in pripadajo najrazličnejšim slojem. Povsem napačno bi bilo misliti, da so vsa stanovanja zanemarjena. Tukaj najdeš stanovanja, ki v pogledu skrbne čiš-

toljubnosti ne zaostajajo prav nič za marsikaterim meščanskim stanovanjem. Preprosta, stara ženica je modrovala: »Kaj hočete: voda je božji dar, čistost pa je lastnost. Tudi berač se lahko čisti, če se hoče. Zato je tudi čistost čednost.« Splošna sodba ljudi, ki hodijo sem gledat to »republiko«, pa je, da se ta kolonija ne more trajno držati in da predstavlja za mariborsko prestolnico madež, ki ga je treba odpraviti. Saj bi že tri takšne stavbe, kakor so postavljene v Metelkovi ulici, rešile to perečo vprašanje. Dotlej pa ostane naša barakarska in vagonarska kolonija slej ko prej nekaka samostojna »republika«, ki bi lahko imela svojega župana, ki naj bi bdel nad žitjem in bitjem svojih soobčanov.

⊙ Mariborčanil Danes obišče Ljubljano naš Maribor. Izlet prireja Društvo prijateljev Slovencev, ki vneto goji med ljubljanci ljubzen do naše solne vinorodne obmejne pokrajine. Pokrovičev izleta je ljubljanski župan gosp. dr. Dinko Puc, ki pride na čelo zastopstva ljubljanskega mestnega občinskega sveta. — V pozdrav dragim gostom bo mestna občina na svojih poslopih izobeležila zastave. Vabim vse hišne posestnike, da tudi svoje hiše okrasijo z zastavami. Mestni občinski svet bo goste pozdravil ob prihodu posebnega vlaka ob 7.49 na kolodvoru. Vabim Mariborčane, da se sprejema na kolodvoru udeležijo. Pokažimo našim bratom iz Ljubljane vso svojo gostoljubnost in ljubezen, sprejimo jih priskrbo in iskreno! — Župan dr. Lipold L. r.

⊙ Društvo »Krščanska šola« za Lavantinsko škofijo priredi na Ciril-Metodov dan, dne 5. julija ob pol 8 zvečer v Karlinovi dvorani v semenišču, Koroščeva ulica 12 zborovanje za starše in prijatelje krščanske vzgoje. Govornika prof. Pavel Zivortnik in predsednik društva Franjo Zebot. Odbor društva prijazno vabi krščanske starše iz Maribora in okolice k obilni udeležbi.

⊙ Kdorkoli pride v Studence in vidi cerkev sv. Jožeta — patrona delavcev — v tako revnem stanju zunaj in znotraj, gotovo vzdihne: »Oj, ti ubogi sv. Jožet, ki imaš tako revno svetišče!« Ker ta cerkev ni farna, ampak podružnica sv. Magdalene in ker so naši delavci revni, je oo. kapucinom, ki tu oskrbujejo službo božjo, nemogoče popraviti svetišče. Prav za prav niso dolžni, ker ni njihova cerkev. Ker pa je vendar hiša božja, bi jo radi poplamo popravili, kakor bodo dovolili dospeli milodari. Zato se obrača predstojništvo kapucinskega samostana na dobra srca pobožnih častilcev sv. Jožeta, naj po svojih močeh prispevajo z milodari, da se popravi ta hiša božja. Za dobrotnike se vsak teden opravi ena sv. maša. Tudi sicer se moli zanje pri službi božji ob nedeljah in praznikih popoldan. Prav gotovo bo sv. Jožet mogočeno priprisanji tistim, ki storijo kaj v njegovo čast. — Vsak najmanjši dar hvaležno sprejema: Predstojništvo kapucinskega samostana, Studenci pri Mariboru.

⊙ Bilanca pevskega zbora Glasbene Matice. V petek zvečer je bil v društveni sobi na Aleksandrovi cesti občni zbor pevskega zbora Glasbene Matice, ki mu je prisostvoval tudi predsednik Glasbene Matice dr. Tominešek. Občni zbor je vodil načelnik Janko Arnuš, ki vrši to funkcijo že 13 let. Iz poročil društvenih funkcionarjev posnemamo: Članov (pevcev in pevke) je imel zbor 116, izbrisanih je bilo v teku leta 25. Podpornikov je 265. V lanskem letu se je izvršila revizija in predelava poslovnika, ustanovila se je glasbena predšola, ki jo je vodila gospa Ropasova ter je trajala 4 mesece. Dopisov je bilo 701. Denarni promet je znašal 154.147 Din 45 par, zborovo premoženje pa ob zaključku leta 30.449 Din 45 par. Prebitek koncertnih nastopov znaša 4000 Din. — Načelnik Arnuš je v svojem poročilu podal kratek pregled pomembnega dela na peškem polju, nato pa je v prisrčnih in krasnih besedah slavil štiriletno delo zborovega dirigenta skladatelja prof. Vasilija Mirka, ki se sedaj radi prezaposlenosti poslavlja od zbora. Njegovo delovanje bo zapisano pri Matici z zlatimi črkami. Poklonil mu je nato v znak priznanja srebrni lovorjev venec z napisu vseh pevcev v jubilejnim letu ter s posvetilom na zlatem traku. V imenu osrednjega odbora se mu je zahvalil predsednik dr. Tominešek. — Pri volitvah je bil izvoljen odbor: načelnik Arnuš, podnačelnik ing. Hinterlehner, podnačelnica Rozmanova, tajnica Pertotova, blaginjski šetina, arhivar Jagodič, dirigentov namestnik Vrabec, potni maršal Planinšek, reditelj Gorupova, Kaudič, dr. Crnek in preglednika Irgolič in Sever.

⊙ Uspela glasbena produkcija. V petek zvečer se je vršil v veliki kazinski dvorani koncertni nastop učencev violinske virtuozijske gospe Fanike Brandlove. Nastopilo je 16 učencev in učenk iz raznih starostnih dob z zanimivim in deloma zelo težkim programom. V prvem delu produkcije so nastopili najmlajši: Boris, Zlatko in Ivča Pregrad, Nika in Neva Novak, Milko Pečko in Boris Novak. Ze ta mladina je pokazala vse vrline šole gospe Brandlove. Po odmoru je sledil nastop izvežbanejših: Danilo Kranjc, Lotte Ussar, Ljubo Kožir, Mira Ranc in Helga Reiser ter v kvartetu Mira Ranc, Angela Rožič, Regina Götlich in Lotte Ussar. Ugajala sta osobito Ljubo Kožir in Helga Reiser. Prvi je igral Hubayevo balado z lepo tehniko, gospodična Reiserjeva pa je nastopila z variacijami Tartinija in »Španskim plesom« Sarasate. Reiserjeva dozoreva v tehniki in v izrazu ter obeta še veliko, ker ima vse predpogoje za umetniški razvoj. Produkciji je prisostvovalo precej število občinstva.

⊙ Mesarji — zmagovalci. Takega boja na trgu v Mariboru še ne pomnijo, kakor je sedaj vojska med mesarji in občino. Radi preselitve, ki jo je mestni svet določil za jutri v ponedeljek, se je vršila že komisija za komisijo, v petek in včeraj je sejal o tem upravni odbor ter po težkih mukah in burnih nastopih prišel končno do sklepa, da se ponudi stojničarjem na izbiro ali Vojašniški trg ali Strossmayerjev drevored, le z Glavnega trga se morajo umakniti, vsem pa so prekržili zaenkrat načrte mesarji, ki so osebno po delegatih posredovali v petek pri banu, od koder je včeraj prišel brzojavno nalog: mesarji ostanejo še zanaprej na dosedanjem prostoru. Lvršitev preselitvega sklepa se je odložila na nedoločen čas.

⊙ V muzej. Danes je ob pol 11 dopoldne vodstvo po muzejskih zbirkah. Opozarjamo zlasti na to priliko goste iz Ljubljane.

⊙ Cene so padle včeraj nekaterim tržnim pridelkom prav občutno. Bila je to posledica nenavade navala okoličanov na trg. Jajca so prodajali po 35 par, češnje po pol dinarja — dinar za liter, borovnice istotako, le maline in brusnice so bile nekaj dražje (po 3—4 Din). Tudi zelenjava je v ceni občutno nazadovala, istotako piščanci, Križnik nizkim cenam pa je bila kupčija slaba ter se je razvijala v znamenju bližajočega se žadnjega.

⊙ Novi begunci. Število avstrijskih emigrantov še vedno narašča. Samo pretekli petek je prišlo čez mejo v Maribor 8 oseb, po večini iz Lipnice in Gradca. Odpotovali so včeraj naprej v Zagreb.

⊙ Vožnje na otok cenejšje — za one obiskovalce namreč, ki se vozijo z avtobusi iz Studencev, od kadetnice in po drugih progah do postajališča kopalniškega avtobusa. Ti bodo doplačali k običajni vozovnici še prestopno karto za kopalniški avtobus, ki bo stala 1 Din. Novost se uvede s 1. julijem.

⊙ Po bratovih sledovih. Včeraj se je zagovarjal pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča 26-letni Jernej Falež iz Polskave, brat zloglasnega roparskega morilca Stefana Faleža, ki ga je svoječasnno obsodilo mariborsko sodišče na smrt, pa je bil nato pomilosten na dosmrtno ječo. Tudi Stefanov brat Jernej je znan nasilnež, ki je radi posilstva sedel že leto dni na robiji. Sedaj se je zopet zagovarjal radi dveh takih slučajev, izvršenih v Polskavi. Sodniki so mu dali 3 leta robije in 5 let izgube častnih pravic.

⊙ 175.500 Din kazni radi tovarne vžgalnikov. Svoječasnno smo poročali, da so odkrili v Melju pravitavo tovarno za vžgalnike. Izdeloval jih je železniški sprevodnik Alojz Š., ki je imel v kleti najmodernejše urejeno delavnico na električni pogon. Vžgalnike je prodajal po 20 Din. Organi finančne kontrole so mu zaplenili dva zaboja izdelanih vžgalnikov, povrh pa še vse orodje ter poslali vse skupaj v Belgrad, odkoder je sedaj prišla rešitev ozir. razsodba fin. direkcije: izdelovatelja vžgalnikov so obsodili na 175.500 Din globe in takso 5440 Din, v slučaju neizterljivosti pa na leto dni zapor.

⊙ Zdravnica dr. Klara Kukovec, Maribor, Krekova 18, do preklica ne ordinira.

⊙ »Hermes« enoletni trgovski tečaj Slovenkega trgovskega društva, Maribor, Zrinjskega trg, vsipuje dnevno. Zahtevajte prospekte! ⚡ Feiertag — Maribor peče poseben kruh »Turista« iz rži z zaščitno znamko, ki ostane 8 do 10 dni svež. — Najpripravnije hranilo za večje skupine. Naročite v Mariboru: Betnavska 45, tel. 2824. Glavni trg, Rotovški trg, Skaza, Ulica X. oktobra 5 in Nova vas.

Ptuj

Nabori v ptujskem okraju. Letošnji redni nabori v ptujskem okraju se vrše po naslednjem redu: V Ormožu dne 27. t. m. za občini Velika Nedelja in Središče, dne 29. t. m. za občini Ormož in Koračice, dne 30. t. m. za občini Sv. Miklavž in Ivanj-kovci, dne 1. julija za občini Kog in Osluševci, dne 2. julija za občino Hum. V Ptuj: dne 3. julija za občini Breg in Cirkovci, dne 4. julija za občini Sv. Urban in Trnovska vas, dne 6. julija za občini Rogoznica in Slovenja vas, dne 7. julija za občine Ptujška gora, Gorišnica in Zavre, dne 8. julija za občini Juršinci in Majšperg, dne 9. julija Ptuj — mesto, Dornava, Markovci in Derbetinci, dne 10. julija za občini Grajena in Podlehnik, dne 11. julija za vbično Pobrežje. Pri Sv. Andražu v Haložah: dne 12. julija za občini Sv. Barbara v Haložah in Leskovec.

Zdravniška vest. Upokojeni sanitetni podpolkovnik dr. Rado Schober se je nastanil v Ptuj, kjer bo izvrševal zdravniško prakso.

Pozor pred nakupovalci jabolk. V ptujskem okraju so se pojavili razni agenti, ki ponujajo kmetom za jabolka 1 Din za kilogram. Posrečilo se je tem ljudem že na večih krajih skleniti kupno pogodbo po tej ceni. Ker bo letošnji pridelek zelo minimalen, bodo tudi cene razmeroma visoke. Občinstvo se zaradi tega opozarja, da se na noben način ne veže ali sklepa pogodbe po taki nizki ceni

Tretji požar pri Kranju

Kranj, 23. junija.

Ni se še popolnoma ohladilo in skadilo pogo-rišče na Miljah, kjer je gorelo v četrtek ponoči, ko je takoj drugi večer nastal zopet še večji požar na Suhli, ki spada v predaško faro. Suba in Milje sta v značni črti oddaljeni komaj dober streljaj, lo-čita ju le gozd in reka Kokra.

Nekako v sredini vasi ima prav lepo domačijo posestnik Joža Zibert vulgo Doln. Gospodarsko po-sloppje, to je drvarnica, dva skednja, šupa in hlev je združeno v eni fronti s hišo, vse pa je bilo ra-zen drvarnice zidano in krito z opeko. Na hlevu je imel Zibert še kakih 6000 kg starega sena in precej slame. Ogenj je nastal okrog pol 12 ponoči in sicer je začelo goreti na hlevu. Svetlikanje ognja je prvi opazil sosed in gasilec Sušnik Franc, še predno je plamen prodrl skozi z opeko krito streho. Hitro je sklical Zibertove, zvonil plat zvo-na in spravil pokonci še sosedo in gasilce. V tem se je ogenj že razpasel po vsem podstrešju pri-bližno 20 m dolgega poslopja in objel vso streho, opeka je pa popokala od vročine. Sosedje in do-

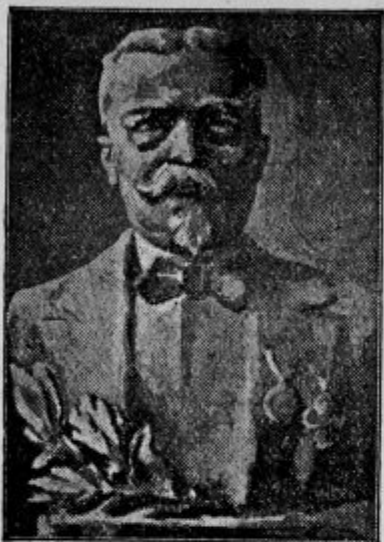
mačini ter gasilci, ki so stavlili v obrat svojo ročno brizgalno, so z velikim trudom obvarovali bišo, ki je istotako zidana in krita z opeko ter se hleva ne-posredno drži. Kajti tudi na hiši se je že vnela streha. Obvarovali so nevarnosti tudi vsa bližnja poslopja, od katerih so nekatera krita s slamo. — Kljub bližini ni bilo k požaru nobenega drugega gasilnega društva, razen Kranjčanov, ki so bili hitro na mestu in so s svojo motoriko suškim ga-silcem mnogo pomagali, ker so jih razbremenili pri delu.

Zibertu, ki en požar pri hiši že pomni, je po-gorela na vsem gospodarskem posloppju vsa streha in vsa krma, živino so pa še pravočasno rešili iz hleva. V drvarnici je zgorelo mnogo drv in butar, na skednju je zgorel le električni motor, ostale stroje, orodje in vozove so rešili. Za gospodarsko posloppje je bil Zibert zavarovan za 22.000 Din in za mrvo nekaj posebej. Škode je do 50.000 Din. V današnjih težkih časih je taka nesreča za gospo-darja dovolj hud udarec. Pravijo, da je ogenj naj-brž podtaknila zlobna roka. To je v enem tednu že tretji požar v kranjski okolici.

Teodor Golubov:

Anton Bezenšek

1854-1934

Slovenec — po rodu iz Bukovja pri Celju, ro-jen dne 15. aprila 1854.

Bolgar — po službi in po žustvih — živel od leta 1879 do svoje smrti 10. decembra 1915 v Bol-gariji.

Odlični znanstvenik in hrvaški in slovenski stenografiji, udeleževal se v češki stenografiji, dober poznavalec nemške stenografije Gabelsber-gerjevega sistema.

Ustanovitelj najprej slovenske in hrvaške ste-nografije po tem sistemu v letih 1876—1878, po-zneje bolgarske v letu 1879 in nazadnje ruske ste-nografije v letu 1907. Upravičen je radi tega na-slova pionirja Gabelsbergerjevega sistema med južnimi Slovani.

Delavec na kulturnem spoznavanju in zblizanju med južnimi Slovani je bila njegova ideologija in je hotel ta smoter doseči s stenografijo.

Dovzetni vsaki iniciativi za splošno slovensko solidarnost, se je udeleževal in delal pri vseh slovenskih društvih v Bolgariji, med temi je bil ustanovitelj Slavjanske belgari in Slavjanskega bla-gotvornega društva.

Dobro pedagog in pisatelj, s predavateljskim talentom, privlačna sila gimnazijcev kot gimna-zijski profesor stenografije, filozofske propedevtike in nemškega jezika, prav tako kasneje kot lektor stenografije na sofijski univerzi.

Človek s klasično izobrazbo — svoje besede polne naukov je s sentenčno modrostjo vlival v mlada srca. Posebno nadarjen od narave za glasbo, je ustanovil najprej leta 1896. prvo pevsko društvo in sedaj najkrepkejšo in največje društvo v Bol-gariji.

Blag po značaju — se je v občevanju z ljudmi držal prislovice: »Kdor poje, zlo ne misli.«

To je bil

Anton Bezenšek.

Njemu sedaj njegovi rojaki Slovenci — mali Benjamin med slovenskimi narodi — pripravljajo proslavo ob 80 letnici njegovega rojstva s tem, da mu vzdajo na njegovi rojstni hiši v Bukovju pri Celju spominsko ploščo. Obenem pa izdajo spo-minsko knjižico, bogato ilustriran življenjepis s seznamom vseh njegovih del.

Pri tej proslavi sodelujejo tudi bolgarski ste-nografi in bolgarski narod s čustvom hvalečnosti in to sedaj že četrtrič po treh proslavah, ki so mu jih priredili Bolgari in sicer 1904. ob 25 letnici, 1919 ob 40 letnici in 1930 ob 50 letnici bolgarske stenografije.

— Za osveženje krvi pijte skozi nekaj dni vsak dan jutraj čašo naravne »Franz-Josef-grenčice! Po mnogih zdravniških predpisana »Franz-Josef-voda urejuje de-lovanje črev. krepi želodec, zboljšuje kri, pomirja živce in povzroči tako splošno do-ber počutek in jasno glavo.

40 let v državni službi

Maribor, 23. junija.

Telegrafsko-telefonska tehn. sekcija, ki je sedanjí šef je gospod inž. Podboj Stane, je obhajala prete-ko nedeljo izredno lep in pomemben praznik. Oo-spod Lojze Pettauer je obhajal 40 letnico ne-prekinjene službe kot br-zojavni strok. mojster. Tudi njegov oče je bil v tej stroki zaposlen. Nje-gova mamica, stara 82 let, živi zdrava pri svoji hčer-ki v Košakih. Naš Lojze Pettauer je vsem vzor po-štenjaka in odkritosrčnega tovariša ter vztrajnega moža. Da je v resnici pri-ljubljen pri svojih tovariših kakor sploh pri vsej sekciji, se je videlo v nedeljo, ko so prihiteli tudi zunanji njegovi tovariši in se je tako zbrala vsa sekcijška družina s svojim gospodom šefom, da izkaže čast jubilaru. Lojzetu Pettauerju želimo, da bi svoj zasluženi pokoj užival mnogo let tako št. in zdrav kakor je sedaj.

Kaj pravite?

Mi kmetje beremo bolj nedeljskega »Slovence« *in zato prosim uredništvo, naj ta prispevek uvrsti v nedeljsko številko.*

Po »Slovenca« *se prepirajo meščani, železni-čarji in državni uradniki o redukciji in znižanih železniških kartah. Povprečno dvakrat, trikrat na leto moram tudi jaz po železnici. Včasih moram peljati ženo ali otroka v bolnišnico, včasih me kli-če kakšna oblast v Ljubljano ali na okrajno gla-varstvo, torej po železnici moram. In kaj sem do sedaj vedno doživel? V kupeju, v katerem sem se vozil, sem bil po navadi samo jaz, ki sem plačal celo vožnjo. Vprašam pa vas, ali moramo samo mi kmetje nositi vso težo dajatev državi, ko ven-dar najmanj zaslužimo in se naš posel zaenkrat žal najslabše izplača. Naša posestva so sicer za-nesljiva jamstva za vse dolgeve in davke, živimo slabo, olajšav pa nimamo prav nikjer. Bridko mi je bilo zadnjik, ko sem se vozil od Radovljice do Ljubljane in sem pošteno poravnal za vožnjo tistih 21 Din in prav toliko nazaj.*

Ne rečem, ako se ubog železniški delavec vozi seminitja s prosto železniško karto, saj je nemara še večji revež kakor jaz. Privoščim tudi študentu in trgovskemu potniku, ki vandrata od kraja do kraja. Ta dva ne bosta napravila škode državi. — Toda, da gospa, ki pride v svilo in v nobel klobuku mimo mene, ubogega potnika, lastnika polne karte v 3. razredu ter jo ubere v žametasti 2. ali 1. raz-red, ker ima režijsko ali polovično vozovnico — to, jaz, kmet, ki vse plačujem in moram vse sproti plačati — to težko razumem!

zdravilišče želodca, črevesa, žolčnega mehurja, giba in sladkorne bolezni. Med glavna zdravilna sred-stva spada zdravljenje z rogaški slatino, ki je naj-jačja zdravilna voda izmed vseh znanih alkalosali-nskih-zemljinah vrelcev. Vsled čudovitih zdravilnih uspehov, ki se dosežejo v Rogški Slatini, jo na-zivajo jugoslovanski Karlsbad. V sled svojih redkih naravnih lepot je

ROGAŠKA SLATINA

tudi iskano letovišče. Bujno zelenje — tihi, temni gozdovi — osvežujoč hlad — čisti ozonski zrak — krasni izleti — vsakodnevni koncerti — kopališče na prostem — zabava — kino itd. Prospekti in cenik: Zdravilišče in vse pisarne »Putnika.

Velik vlom

Podzemlje, 22. junija 1934.

V noči od srede na četrtek 21. junija je bilo vlomljeno v Lužarjevo trgovino v Podzemlju. Ta-tovi so prišli neopaženo, odprli roletu in prišli v trgovino, kjer so odnesli manufakture in specerije v znesku 26.000 Din. To noč je celo noč padal dež, zato so mogli tatovi spretno zakriti sled. Orožniki zadevo preiskujejo. Večkrat se primeri, da po hi-šah tujci prodajajo razno blago pod ceno. Tako blago najbrž ne more biti drugo kot ukradeno.

Split, Hotel „Salonae“

Najbližji kolodvora in pristanišča. 50 novo urejenih sob. — Zmerne cene

Jadranska Straža, Školja Loka.

Romanje na Trsat in izlet na Jadran

Ker smo zaradi visoke udeležbe zaprosili za večji parnik, imamo na razpolago še nekaj pro-storov, zato sprejememo na posebni vlak, ki odhaja iz Školje Loke na praznik sv. Petra in Pavla ob 6 popoldne in se vrne nazaj v nedeljo 1. julija ob 5 zvečer, vse one, ki bodo danes in jutri nakazali po položnici št. 14.761 na Mestno hranilnico v Školji Loka 160 Din.

Tudi taki, ki na železnici uživajo režijske ali brezplačne vozne cene, se morejo temu vlakcu pri-družiti, ako plačajo pri vstopu na vlak vodstvu 70 Din za stroške in voznino za izlet po morju.

Vreme se bo po napovedih vremenskih zna-stvenikov baš do našega odhoda ustalilo, tako da se nam v resnici obeta na tem romanju in izletu tako nepopisen užitek, da se ga bo prav vsak tudi pozneje z radostjo spominjal.

Zatoj tudi ti s nami na Jadran! Na svidenje!

Koledar

Nedelja, 24. junija: (Treznostna nedelja.) Kres. Rojstvo Janeza Krstnika.

Ponedeljek, 25. junija: Viljem, opat; Henrik, škof.

Osebnosti

— Z ljubljanske univerze. Za dekana filozof-ske fakultete je bil izvoljen g. univ. prof. dr. Rajko Nachtigal. — Univerzitetni svet je potrdil sklep juridične fakultete, ki je izvolila za svojega rednega profesorja predavatelja rimskega in bi-zantinskega prava dr. Viktorja Korošca.

— Duhovniške vesti. Za župna upravitelja sta bila imenovana Franc Vavpetič, kaplan v Sen-čurju pri Ljubljani in za ing. agronomije Jože Erpič iz Šmihela pri Novem mestu. Častitamo!

— Diplomirana sta bila v Zagrebu za ve-terinarja Zupančič Lojze iz Velikega Lipo-glava pri Ljubljani in za ing. agronomije Jože Erpič iz Šmihela pri Novem mestu. Častitamo!

— Izpremembra rodbinskega imena. Kra-ljevska banska uprava dravske banovine je do-volila Silvu Podmeniku, pristojnemu v Zida-ni most, okraj Laško, izpremembo rodbinskega imena v »Perdanc«*.*

„Hubertus“ domače milo, da lepo belo pecilo

Ostale vesti

— Pevska zveza. Pevski tečaj se ne bo vršil dne 3., 4. in 5. julija v St Vidu nad Ljubljano, temveč dne 9., 10. in 11. julija na Rakovniku pri Ljubljani. Začetek in konec kakor smo spo-ročili v okrožnicah. — Odbor.

— Matura na I. drži. realni gimnaziji v Ljubljani. Višji tečajni izpit se je pod pred-sedstvom g. direktorja Mazija Josipa vršil od 9. do 23. jun. v dveh oddelkih: v realno gimna-zijskem in realnem. — V realnogimnazijskem oddelku so napravili izpit: Ankon Albin, Arri-gler Vojeslav, Aybelj Viktor, Babšek Karel, Boštjančič Karel, Drnovšek Bogdan (oproščen ustnega izpita), Goljar Valentin, Gombač Ivan, Gregorič Otokar, Guštin Ivan, Kalan Franc, Kincel Henrik, Kinkel Rajmund, Knežević Stje-pan, Kranjc Jožef, Krivec Jože, Lavrič Jurij, Lipovšek Bogdan, Medved Franc, Menardi Gvi-do, Močnik Josip (oproščen ustnega izpita), Na-gy Ernest, Počkar Francišek, Pungerčar Janez, Raič Dragan (oproščen ustnega izpita), Stare Borivoj, Šušteršič Ernest (oproščen ustnega iz-pita), Trento Anton (oproščen ustnega izpita), Ušlakar Bojan, Verč Evgen, Zagorec Franc. 4 pripravniki bodo delali popravni izpit v avgu-stu, 3 pripravniki so bili odklonjeni na leto dni. — V realnem oddelku so napravili izpit: Ašič Alojzij, Božič Bogomir, Brajnik Aleksij, Brelih Miloš, Hafner Antonija, Korošec Alojzij, Korpar Ivan, Kristofec Franc, Kunster Pavel, Miklavč Zvonimir, Petsche Kamil, Rajner Alojzij, Severkar Franc, Skaberne Peter, Sto-pan Lovrenc, Vesesenj Marijan, Vidmar Stani-slav (oproščen ustnega izpita), Werbole Tomaž, Krotkoj Tatjana (privatni dopolnilni izpit). 4 pripravniki bodo delali popravni izpit v avgu-stu, 13 pripravnikov je bilo odklonjenih na leto dni.

— Izredno redek in srečen dogodek obhaja letos ugledna družina Petra Sadravca, posest-nika v Ormožu. Od sedmih otrok so štirje do-vršili to letoletje maturo z dobrim uspehom: gđ. Olga v mestu Breda na Holandskem v šoli za lajični apostolat in Karitas, s. Oroslava kot šol-ska sestra na učiteljsku v Zemunu, Ciril, nižjo maturo na klasični gimnaziji v Ljubljani, Jan-ko na meščanski šoli v Ormožu. Srečnim star-šem in še bolj srečnim maturantom iskreno ča-stitamo!

— Odiseja mladega Poljaka. Iz Kamnika poročajo: Včeraj popoldne so orožniki iz Mo-tnika pripeljali v Kamnik mladega fanta, kate-rega so prišli v motniški okolici in niso mogli zvedeti od njega nobenih podatkov. Fant je bil brez dokumentov in govori samo poljsko, katere ni mogel nihče razumeti. Tudi v Kamni-ku se nihče ni mogel z njim pomeniti in šele ko je prišel v roke mestnemu stražniku Rega-lju, ki dobro obvlada poljsko, se je zvedelo, kako in kaj. Fant je pripovedoval, da je doma iz Gdanska in da je bil uslužben kot ključav-ničar in elektrik pri nekem potujočem tobo-ganu in avtodromu. Ko so potovali po Avstriji, mu je podjetje v redu plačevalo dogovorjeno plačo, na potovanju po Italiji pa so prenehali vsi prejemki in fant je moral delati samo za pičlo hrano. Ker ni imel sredstev, da bi se vrnil domov, se je v Rimu splazil pod brzovlak in se pod vagonom, ki je bil namenjen na Dunaj, pripeljal do Rakeka. Tu so ga zasačili, vendar pa se mu je posrečilo, da se je neopaženo iz-maznil in smuknil pod drug vlak, ki ga je pri-peljal do Celja. Na neki manjši postaji v bli-žini Celja ga je glad prisilil, da je zapustil skrivališče. Ker ni poznal smeri, ga je pot za-nesla v okolico Motnika, odkoder so ga orožni-ki pospremili v Kamnik. Fanta bodo zdaj po-slali na poljski konzulat v Zagreb, kjer bodo ukrenili vse potrebno, da se bo lahko vrnil do-mov.

— Sv. Križ pri Ljutomeru. Z odlokom notr. ministra je tukajšnje Bralno društvo, katero bi ravno letos slavilo svojo 45-letnico obstoja, končnoveljavno razpuščeno. Vsa imovina kakor tudi Slomšekova dvorana je s tem prešla v last župne cerkve sv. Križa.

— Ciril Kranjc, bivši mornariški narednik, sedaj vojni invalid, Trnovski pristan 3, Ljub-ljana prosi tovariše Lojzeza Arzelina, Ludovika Cimermana, Stanka Stanovnika za naslove za-radi pričanja in invalidski zadevi.

— Vse cenj. čitatelje opozarjamo na današnji oglas »Dražbe lesa in lovov«*.*

— Sivec Lojze, profesor, poučuje matematiko in fiziko za vse razrede srednjih šol, eventualno tudi druge predmete. Ljubljana, Korytkova ul. 5.

— Dr. Dereani, specialist za očesne in ušesne bolezni, zopet redno ordinira. Kongresni trg 14.

Brez skrbi na počitnice

Z dneva v dan postaja mrtveje po me-stih. Čas počitnic je tu. Komur le malo do-puščajo razmere, zaklene svoje stanovanje in pobegne pred mestnim prahom in mo-rečo vročino v prosti naravo. Pa je stano-vanje v tvoji odsotnosti res tudi varno? Ali ne čujemo dan za dnem o drznih vlomih? Ali je morda prav tvoje stanovanje izjema in ne bi moglo čez noč postati plen vlomil-cev? Če pa je tako, ali moreš biti miren na počitnicah? Zato pa stopi najprej k zastop-niku naše domače Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani in skleni primerno zavarovanje zoper vlomsko tatvino. Čeprav bi te zadela nesreča, bi bila le navidezna, ker bi ti ta solidni zavarovalni zavod vso škodo z naj-večjo kulanco pokrnil. Prav tam lahko skle-neš tudi vsa druga možna zavarovanja, ka-kor za slučaj nezgode, zoper požar, na do-živetje in smrt itd.

✱

— V eni noči tri okradel. Iz Kranja poro-čajo: V neki družbi, ki je v noči od srede na četrtek veseljačila po mestu, je bil med drugi-mi tudi B. P., stavec iz tiskarne »Savec« *v Kra-nju. — Tako sta po končani krokariji B. in še neki trgovski potnik odšla spat na »Novo po-što«. Tam je B. potniku izmaknil listnico z 600 Din in sicer na ta način, kot je B. pozneje sam priznal, da ga je potnik poslal, naj gre v njegovo suknjo iskat cigarete. Ko je B. iskal cigarete, je pa izmaknil denar. Isti večer je B. v Narodnem domu ukradel suknjo in uro, kar pa je pozneje oboje pustil pri Jegliču. Na-takarici pri »Novi pošti« *je zvečer ukradel 170 Din, jutraj, ko se je vrnil domov, pa še 30 Din. Od natakarije denar je zapravil, potni-kovega pa je spravil v stranišče. — Ker je imel mačka, B. ni šel v službo, marveč najprej spat, potem pa je šel v dvorced, kjer je vrgel v Savo potnikovo denarnico brez denarja. Maj-dičevi delavci so jo našli in prinesli orožnikom. B. so orožniki potem okrog 10 dop. prišli na trg. Dolgo časa je vse tajil in se delal ne-umnega. Izdal ga je njegov žepni nož, kate-rega je pozabil pri Jegliču. Pri preiskavi na stanovanju je po dolgem obotavljanju prinesel denar iz stranišča. Šele popoldne je vse tatvine priznal, izgovarjal pa se je, da kadar ga prime kleptomanija, ne ve kaj dela.**

Zahtevajte vedno in povsod le

Radensko!

Radenska je med mineralnimi vodami samo ena, kar znači kva-liteto brez primere!

— Posebni vlak na Dunaj—Prago—München in Oberammergau. Cena vožnje na Dunaj je v II. razredu Din 348, v III. razr. Din 242, vsa oskrba Din 570. Vožnja od Ljubljane do Zidanega mosta je polovična. Cena vožnje v Prago je Din 700. Cena izleta (vožnja in oskrba) v München, Salz-burg in Oberammergau je Din 1725. — Izlet na Dunaj bo od 8. do 15. julija, v Prago od 13. do 19. julija, v München in Oberammergau od 20. do 25. julija t. l. Programi in prijave pri »Putniku« *v Ljubljani za nebotičnikom.*

— Nove knjige: Streuwels-Javornik, Hlapet Jan (Ljudska knjižnica), 40 Din, vezano 50 Din; Pregled obče zgodovine I. del: stari vek, sestavila St. Petelin-Ant. Krošel, 12 Din; Sovre A., Dnevnik cesarja Marka Avrelija, 34 Din, vezano 50 Din; Tolstoj-Levstik, Vojna in mir, III. in IV. zvezek, roman, po 70 Din, vezano po 86 Din; Zbornik znanstvenih razprav juridične fakultete, 10. letnik, 60 Din; Če greš na tuje, Izseljeniška knjižnica, 3 Din; Dr. Knific, Marija Bistrska, znana božja pot, 3 Din; Bele, Marijine rože, nevezano, 40 Din; Mihelič, Anton Janša, slovenski čebelar, njegovo delovanje in življenje, 25 Din; Naša pot, III. del (cerkev, boljševizem in zlo), 10 Din; Kuret-Rada-ban-Petančič, Igra pod milim nehom, nekaj teore-tskih in praktičnih osnov, 5 Din; Suchy, Bežne slike iz Indije, vezano 50 Din; Kostonjevec, Stanovska država brez maske, 5 Din; Buck-Leben, Dobra zem-lja, roman, 80 Din. — Vse te nove knjige se do-be v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

ŠATORI od D 235,- dalje

KAJAK - ČOLNI

Prvi povsem domači izdelki Din 2050,- in 2450,-

Cene so znižane za nad 50% ~ Kajak-sport je postal s tem dostopen vsakomur

Zahtevajte našo izdajo »Sport in poletje«

B. KOLB & PREDALIČ

LJUBLJANA, SELENBURGOVA ULICA

Prebivalstvo Jugoslavije po veroizpovedih

»Politika« poroča, da je leta 1931 bilo v naši državi 38,5% katoličanov, 48,70% pravoslavnikov, »nešto preko« 11% muslimanov, 0,50% židov, 0,40% protestantov in »svęga« 44.000 grkokatoličanov. Izraz »nešto preko« in »svęga« in naštevane sedaj v odstotkih, sedaj v številkah daje misliti, da je gornja statistika precej površna. In vendar isti list z neprikritim zadovoljstvom javlja vesoljnemu svetu, da so v Jugoslaviji od leta 1921 do leta 1931 pravoslavni napredovali točno za 3%, katoličani pa nazadovali točno za 2%!

Letošnji »Džački kalendar«, ki nosi odobrenje ministrstva trgovine in industrije, tudi prinaša statistiko prebivalstva Jugoslavije z ozirom na veroizpoved. In sicer tako-le: Katoličanov je 39,4%, pravoslavnikov 46,6%, muslimanov 11,2%, evangeličanov 1,8%, izraelcev 0,5%, grkokatoličanov 0,35% in različnih 0,15%.

Prepričani smo, da ministrstvo za dijake ne bi odobrilo koledarja, ki bi objavil kakršnekoli netočne podatke. Ker se pri »Politiki« tako razumejo na procenite, jim priporočamo, naj iztuhajo in izračunajo kako in kateri so »porasli« oziroma »opali« od leta 1931—1934.

★

— Pri osmrtnici po pok. gospe Franciški Strukelj, soprog mesarja in posestnika v Mostah, je bilo po neljubi pomoti izpuščeno ime sinahe gospe Alekse Strukelj roj. Zupan, kar s tem popravljamo.

— V Službenem listu kr. banske uprave dravske banovine od 23. t. m. je objavljen »Pravilnik o zamenjavi obveznic 2½% drž. loterijske rente za vojno škodo«, dalje »Naredba o cenah cementu in hidravličnemu apnu«, »Razpisa: — dopolnitev razpisa št. 5436/IV; — dopolnitev čl. 10., pravil o tati« in »Objave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letu 1934«.

— Nova založba v Ljubljani, založnica zbranih spisov Iv. Cankarja (dosedaj 17 zvezkov), Finžgarjevih zbranih spisov (7 zvezkov) priporoča iz svoje založbe še Stelctov Oris zgodovine umetnosti pri Slovenceh (bogato ilustrirano), Kelemenovo Literarno vedo, Vurnikov Uvod v glasbo, Svetovne prevode Sophokleja (Kralj Oidip) in Euripida (Bratski spor), Zupančičeve prevode Shakespeara (Beneški trgovci, Julij Cezar). Knjižarna Nove založbe ima v zalogi vse revije, najnovejšo domačo in tujo leposlovno in znanstveno literaturo.

— Pri boleznih srca in poapnenju žil, nagnjenju h krvavenju v možganih ter napadom mrtvouda — zagotavlja naravna »Franz-Josef« -grenčica lahko odvajanje brez napora. Znanstvena opazovanja na kliničnih za boleznih krvnih žilic so dognala, da »Franz-Josef«-voda posebno starejšim ljudem zelo dobro služi.

— Popusti za V. Levantski velesejem v Bari-u. Ministrstvo za zunanje zadeve kraljevine Italije je izdalo svojim konzulatom v inozemstvu nalog, da izdajo za posetnike V. Levantskega sejma brezplačne vizume. Posetniki in razstavljalci uživajo 50% popusta na povratku na jugoslovanskih državah železnica. Isti popusti veljajo tudi za blago. Informacije daje in sprejema prijava sejmski delegat v Beogradu, poštni predal 23.

— Najstarejši žid v Sarajevu umrl. Te dni je umrl v Sarajevu najstarejši mestni žid Hajim Saloman Alatarč v starosti 99 let. Alatarč je bil v svojem življenju trikrat oženjen in je imel vsega skupaj 27 otrok.

— Pri slabosti je naravna »Franz-Josef«-voda prijetno učinkujoče domače zdravilo, ki znatno zmanjšuje telesne nadloge, ker se izkaže že v malih količinah koristno.

— Strela udarila v cerkev. Žrtev požara, ki ga je zanetila strela, bi kmalu postala najlepša katoliška cerkev v Crni Gori, in sicer cerkev v Podgorici. Strela je udarila ponoči v križ na zvoniku in ga vrgla 20 metrov daleč. Poleg tega je zanetila na zvoniku požar, ki je bil zaradi hudega vetra zelo nevaren. Vendar so orožniki in financarji s streljanjem kmalu prebudili skoraj vse podgoriško prebivalstvo, ki je s skupnimi napori udušilo požar in tako rešilo svojo cerkev.

— Opozorjamo Vas, da dobite na velesejmu o priliki brezplačnega poskusa Radenske tudi brošuro o zdravljenju z mineralno vodo, katere ne zavrzite kot mnoge druge reklame, temveč jo pazljivo prečitajte. Če je sami ne rabite, jo oddajte dalje!

— Nov vrelec v Vrnjački Banji. V znanem srbskem termalnem zdravilišču Vrnjački Banji so pred kratkim začeli vrtati v zemljo, da bi našli na nove vrelece. Vrtali so do globine 290 metrov pod zemljo in našli na vrelce, ki imajo 41 stopinj C toplote. Poleg tega vsebuje precejšen odstotek ogljikove kisline. Najtoplejši dosedanj vrelec v Vrnjački Banji ima 36 stopinj.

— Otvoritev! Cenjenemu občinstvu vljudo naznanjam, da bom na dan sv. Petra, 29. junija t. l. otvorila na novo preurejeno gostilno pri »I. Tavčar«, Selea nad Šk. Loko. Dobra hrana in pijača po izbiri. — Priporočam se za obisk Cilka Dolenc.

— Prosvetnim in drugim odrom priporočamo narodno igro »Izpod Golice«. Delo je prirejeno po Savinskih povesti, ki je izhajala v Domoljubu. Primerna je tudi za igranje na prostem. Naročila sprejema: Kušar Tone, Reteče 20, p. Škofja Loka.

— Pri iskanju sledi na kozarec naravne »Franz-Josef«-grenčice, popite jutraj na tešče, brez truda izdatno izboljšanje črevesa, kar povzroči ugoden občutek olajšanja.

Novo mesto

Izredni občni zbor Olepševalnega in tujsko-prometnega društva dne 19. t. m. je imel kot edino točko dnevnega reda volitve novega odbora. Predsednik je kratko obrazložil dosedanje delovanje društva in se zlasti bridko pritožil, da s strani občine ni za društvo pravega razumevanja. Vsakoletna denarna podpora, ki se stavi v občinski proračun za društvo, je sicer obljubljena, a redko tudi izplačana. Za ves trud dobiva društvo s strani javnosti le polena pod noge. Po poročilu predsednika se je razvila živahna in mestoma precej burna debata. Sledila je volitev odbora. Stavljenih je bilo več predlogov, od katerih pa niti eden na prodl. Tako je ostala ta edina točka dnevnega reda nerešena in občni zbor je bil zaključen. Odborniki bodo, kakor čujemo, podali ostavko direktno okrajnemu načelnstvu. Po vsem tem, kar se je zgodilo na občnem zboru, ni nič čudnega, ako se Dolenjska še do danes ni dvignila v tujsko-prometnem oziru, ko se meščani sami niti za svoje mesto ne brigajo.

Slike iz Afrike

Zamorski radio

Lukolela o Binkoštih 1934.

Tiha in mirna noč je. Med petjem čričkov in skrzatov mi od daleč prihajajo na uho glasovi zamorskih gongov. Od začetka, ko sem prišel v te kraje, se nisem veliko zmenil za to čudno muziko. Toda s časom sem le postal pozoren in začel sem razločevati posamezna znamenja. Najprej sem si zapomnil prvi klic — — — — — Ko se oglasi gong iz sosednje vasi in potrdi po obratnem redu prvi klic, začne prvi gong prenašati novice. Čudno

Zamorski gong. Zraven stoječi čarovnik, ki pa je že precej moderniziran. Stari sijaj namreč zelo izginja. Otroci do 10. leta tu ne nosijo nobene obleke.

se vse to ujema z Morsejevimi znaki, in človek ne ve ali so se zamorski rodovi naučili od tega učenjaka ali ta učenjak od njih, najbrž zadnje. Ta prastara zamorska znamenja za gong imajo namreč popolnoma iste temeljne znake kakor Morsejeva telegrafska abeceda, ki se vežejo z večjimi in manjšimi presledki v besede in stavke. Po večini vsi zamorci poznajo te znake. Od Zelenega rtiča ob Atlantskem oceanu do Egipta, od Saharske puščave pa tja do Madagaskarja si pripovedujejo ob gotovih večerih, posebno ob mladi luni, novice, ki so se zgodile po Afriki, Evropi in Aziji, tu in tam celo iz Amerike in Avstralije. Tu vam navedem samo en primer, ki sem ga sam doživel. Ko se je letos ponesrečil belgijski kralj, so drugo jutro naši delavci pripovedovali: »Albert akufi«, to je po slovensko: Albert je mrtve. Jaz sem si mislil, no je pač kak zamorec umrl v kateri sosednji vasi in nisem pripisoval temu posebne važnosti. Zato sem bil tem bolj začuden čez dva dni, ko je prinesel brezlični brojzar novico o tragični kraljevi smrti. Spominjam se še, da sem tisto jutro malo pred solnčnim vzhodom, slišal gong pri-

Zamorci, ki se zahvaljujejo za darove, poslane iz Jugoslavije. Med njimi je slovenski misijonar g. Anton Kramberger.

Celje

— Visoko odlikovanje. Včeraj dopoldne je mestni načelnik g. dr. Gorican izročil red Jugoslovanske krone IV. razreda gimn. prof. v p. g. Josipu Kožuhi, ki je bil za svoje zasluge odlikovan s tem redom ob priliki svoje 80. letnice, ki jo je obhajal v mesecu marcu. Mestni načelnik je izročil slavljenca ta red s primernim nagovorom. Pri lepi svečanosti sta bila navzoča bivša Kožuhova učenca g. Kos, okr. načelnik v Laškem, in celjski odvetnik g. dr. Vrečko. G. profesorju izrekamo ob tej priliki tudi mi svoje iskrene čestitke.

— Vodopravna razprava za regulacijo Savinje je bila končana včeraj. Komisija, obstoječa iz zastopnikov banske uprave, direktije drž. železnice, okrajnega načelnstva v Celju ter zastopnikov mestne in okoliške občine in zastopnikov iz Laškega, je po celotnem delu na terenu s tem končala svoje delo. Sklenjeno je bilo, da se bodo dela namesto v desetih letih izvršila v 15 letih. Komisiji je predsedoval banski svetnik g. Kaki.

— Komunistična razprava pri celjskem okrožnem sodišču. Jutri, v ponedeljek se bo začela pred velikim senatom celjskega okrožnega sodišča razprava proti 8 obtožencem, ki jih je državno tožilstvo obtožilo po čl. 1 zakona o zaščiti države in zaradi izobešenja komunistične zastave.

— Zanimiva razstava. Po presledku 4 let po-kaže drž. deška meščanska šola v Celju zopet svoje zanimivo delo, izvršeno na polju čisanja in slikanja. Danes in jutri bomo videli dela, ki so bila že razstavljena v Mariboru, Ljubljani, Beogradu in po nalogu min. prosvete tudi na Češkem. Obisk razstave, ki je odprta danes in jutri, vsem najtopleje priporočamo.

— V Sarajevu 5 milijone škodo po povodnji. Včerajšnji hrvatski listi poročajo, da znaša škoda, ki jo je povzročila zadnja neurje nad Sarajevom, 5 milijone Din.

blizno pet minut. — Službo pri gongu opravljajo zvečne čarovniki in njih pomočniki. V popolnoma krščanskih vaseh pa katehisti ali pa poglavarji vasi. Priložena slika nam kaže to zamorsko radio postajo. Je to prav za prav 130 m. visok okrogel hloh iz posebnega rdečega drevesa, znotraj votel, povrh je razpeta surova koža od bivola.

Skoraj nemogoče pa je zvedeti, odkod dobijo novice, posebno iz prekomorskih krajev. Druga odgovora sploh ne dajo kakor to, da gong to pravi. Kolonijalne oblasti se trudijo, da bi razvozljale to upanko, toda sprično neupanja, ki ga imajo domačini do oblasti, zamaž.

Človek — leopard

Kolonijalne oblasti po večini nič kaj preveč lepo ne postopajo z domačini in pogosto se dogajajo zelo žalostni slučaji. Neki okrožni upravitelj je nadzoroval svoje okrožje. S svojimi črnimi spremljevalci je ravnal tako ljubeznivo, da jih je v 14 dneh kar 34 umrlo nasilne smrti. Slednjič je bilo zamorcem le dosti tega ljubeznivega ravnanja in so tega uradnika poslali za onimi 34 na drugi svet. — Da se provincialni upravitelj maščuje nad onimi, ki so tega uradnika za tako številnim spremstvom posteli nad zvezde, pošlje svoje vojaštvo, ki je v dveh dneh pobilo nad 500 zamorcev... Ali je potem čudno, če domačini precej strani gledajo te neusmiljene tujce, ki nimajo za nje drugega ko bič in puške?

Da maščuje krivice, ki se godijo ubogim črnem, zato skrbi med njimi posebna tajna družba: človek-leopard. Ta družba je namreč uniformirana. Človeka, ki se s prisego zaveže, da bo maščevalec krivic, ki se dogajajo domačinom, zaščitijo za čas, ko traja njegova obliha, v leopardove kože, od tod ime te družbe. Člani te skrivne družbe skušajo s pravo leopardovo krvolonostjo pobijati ljudi, ki delajo krivice črnemu rodu. Ker se Evropejec silno boji, zato pobijajo ponajveč one domačine, ki so prijatelji in zagovorniki vlade belih. Med kolonijalno upravo in pa družbo »človek-leopard« se bje boj na življenje in smrt. Gorje članu te družbe, če ga zasačijo oblasti, obesijo ga brez usmiljenja na prvo vejo, ki ga more vzdržati. — Koliko žrtev zahteva skozi leta ta bestialni boj, se ne da popisati. Domačini sami imajo pred njimi neizmeren strah in le redkokdaj se primeri, da bi katerega člana izdali. Gorje namreč tistemu, ki kakega člana te bande izda. Zadenajo ga najhujše muke in smrt. Lansko leto se je posrečilo čisto slučajno, da so oblasti ujele v okrožju Stanleyville 3 člane te tolpe. Ampak čez 14 dni potem je bila vas, v kateri so jih ujeli, požgana in njeni prebivalci do zadnjega pobiti od preostalih članov družbe.

»Mani« — narodni tašisti

To je druga skrivna družba, ki je med zamorci tudi zelo razširjena in pa od oblasti nič manj preganjana ko prva. Nalogo ima zbirati in med narodom razširati novice o škandalih belokočev, jih hujskati proti kolonialni upravi ter kakor hitro mogoče te nasilne helce pognati iz dežele. Ta družba poskuša vsled tega svoje člane v prvi vrsti nastavit pri Evropejcih kot sluga in delavca in ti potem skrbijo, da se kar najhitreje raznesejo krivice, ki jih Evropejci prizadevajo črnemu narodu. Zanimivo je, kako oblasti postopajo proti članom te družbe. Včasih, če kaže, da bo kaj dobička, jih podpirajo, navadno jih na zapirajo in pošiljajo za 2—5 let na prisilno delo. Da s tem le olje prilivajo na ogenj, je samo po sebi umevno.

Anton Kramberger, misijonar.

Šolske vesti

Lichtenturnov zavod. Razstava rib in ročnih del bo 24. in 25. junija od 8 do 12 in od 14 do 17. — Vpisovanje v osnovno šolo bo 2. in 3. junija od 8 do 12. Zdravniški pregled učenk-novink pa 3. junija ob 15.

Na uršulinski narodni šoli bo vpisovanje 2. in 3. junija od 8 do 12 za vse razrede. Po nalogu mestnega fizikata bo zdravniški pregled učenk prvoga razreda 3. junija ob 16.30.

Na uršulinski vadnici bo vpisovanje za I. razred 30. junija in 2. junija od 8 do 12. Zdravniški pregled učenk I. razreda, ki še niso dovršili 7. leta, bo 3. junija ob 16.30. — Za ostale vadniške razrede bo vpisovanje 3. in 4. junija od 8 do 12.

Učbenke uršulinske vadnice se tudi sprejemajo kot gojenke v uršulinski internat.

Pi. Danes od 9 do 12 in od 15 do 18 razstava državne narodne šole. Vstop prost.

Trbovlje

Darovi. Po toči oškodovanem posestnikom je banska uprava naklonila podporo 10.000 Din in občina 2000 Din — to je vse prav in lepo, malo bo gotovo pomagano. Nekaterim posestnikom je pa toča vse uničila, žito, fižol, krompir in seno, da so žito sploh pokosili in imajo nekateri posamezni več škode, ko znaša vsa podpora skupaj. Poleg darovanega denarja se upajo dobiti proste vozovnice za dovoz žita, ki ga bo treba drugod nakupiti.

Škofja Loka

Osebnost. Na novo službeno mesto v Karlovcu je odšel g. podpolkovnik Ahačič, ki je bil vse-skozi priljubljen med občinstvom. Zelimo veliko uspeha!

Kot krenisti javljamo, da temeljni kamen novega gasilnega doma ne bo blagoslovljen, ampak le položen 1. junija — kot kažejo nalepljeni plakati — ker gasilno društvo ni hotelo dati garancije žup-nemu uradu na odlek škof. ordinariata, da ta dan ne bo nobenega plesa.

Vaša cerkev - središče kmetskega občestva

V vseh naših so bile cerkve točke onih ljud-skih zbirališč, ki jih razumemo pod pojmom vasi, trga in mesta. Tudi tedaj so bile, ko so pljuskali valovi duhovnega razpota čez Boga, Cerkev in du-hovnike. Da, tedaj še posebno. V mnogih prime-rih se je dvigala ponosna cerkvena stavba iz srede ljudskih selišč, še češče pa se je postavila ob rob vasi, odkoder je zrla z ljubečim očesom na de-ja-nja in nehanja vaščanov in jih varovala pred du-hovnim in telesnim zlom kakor skrbna stražarica.

Ce se vprašamo, kateri so oni momenti, ki po-deljujejo vaškim cerkvam to odlično mesto v ljud-skem občestvu, mesto najintimnejših duhovnih ma-ter, moramo navesti vsaj najbistvenejše: vaše cerkve so pred vsem kraj onega umetniškega ustvarjanja, ki odgovarja slehernemu preprostemu človeškemu srcu. Tu se ne vrsti zgolj galerija do-maših umetnikov in posameznih umetnostnih to-kov, ki so se pojavljali v vsakokratnih časovnih periodah, marveč vidimo eno: zmerom in povsod je nastajala tedanja cerkvena umetnost pod do-jmom globoke osebnosti vere. Tedanji umetniki so bili pred vsem verniki, a nato šele umetniki. Oboje pa le v službi božji. Umetnost in vera sta dali oni razkošni, polni izraz, kakršnega sodobni človek, ki ljubi preprosto linijo, ne more prenesti. Duh sodobnika je tako kompliciran, da nujno sega po preprosti liniji zgolj zato, da bi se vsaj po teh nekako vračal v zmerom lepo preprostost. Povsem drugače pa je v kmetskih seliščih. Kmetski človek se je kljub notranjim in zunanjam spremembam časa in ljudi ohranil trdnega, zvestega duhovnim načelom svojih prednikov. Njegovo oko je še zme-rom resnično in zvesto, kakor je resnična in zvesta njiva, katero sleherni leto preorje. Vrednost do-mače cerkve mu je ostala še danes najdragocenejša med vsemi vrednotami tega sveta; in kljub sodob-nim tehničnim kolosom, telesnim kultom, umstve-nim borbam mu je preprosta vaška cerkev še zme-rom bolj zaveda srca kot uma. V njej vidi svoj večni preprosti, a hkrati božje veličastni poj-m le-pote, ne le-to: cerkev mu je pribežališče in du-hovno središče zlasti zato, ker prebiva v njej sam Bog, gospodar nebes in zemlje, zvesti prijatelj sle-hernega vaščana, kateremu zaliva suhe njive, daje bogatno rast plodom in čuva z dobrim očesom nad zemeljskim imetjem vasi.

Pa še druge stvari so, ki postavljajo vaško cerkev v nadčasovno kmetsko občestvo. Predvsem je to prastaro pokopališče, ki skriva pod senco cerkve in križa sladko upanje na vstajenje vseh članov vaše občestvenosti. To je spomenik preteklih in tih opomin prihodnjih dni. Generacije za genera-cijami so našle tu svoj večni počitek in le nizek zid jih loči od nekdanjega občestva živih. Toda po cerkvi, okoli katere so razvrščeni njihovi tih do-movi, domovi bogovdane smrti, so še zmerom zve-zani predniki in sodobniki v neko tovariško dru-žbo. Sreča, ki se nikoli ne pozablja. Ljubezen se pretaka skozi grobove. Mrtvi in živi se družijo v medsebojnih molitvah. Zares, cerkev in pokopali-šče sta najtesneje sklenjeni vezi med onimi, ki so nekoč bili, in med onimi, ki danes žive. Ta vez ima svojo posebno govorico; govorico, ki pač pretres-ljivo opominja in svari, a vendar nima nič straš-nega na sebi. Zakaj če grobovi tiho opominjajo, pa istočasno tolažeče pridiga veličastno, k Bogu se proče cerkveno poslopje o upanju na svidenje na gne-m svetu, v upanju na božji blagoslov pri letini, pri žetvi in mlačvi, na poljih in vinogradih. Zato, da ne bi bil klic mrtvih tovarišev in tovarišice pre-močan, je pač prav, da stoji božje njive ob cerkvah in izven vasi. Naj bo duhovna vez med mrtvimi in živimi bolj poživljajoča kot pa strašča, naj daje več upanja kot pa bolestnega strahu.

Kaj vsega v občestvu vaščanov, ki se javlja ob iskanju istega cilja v cerkvah, pa bi znale pove-dati dolge vrste klopi v vaških cerkvah. Koliko skrite bolesti in težkih skrbi je že ostalo v teh klopih! Kolikokrat so se zrušili utrujeni udje kmetskih očetov in mater v te dolge vrste in so duše hrepeneče odpotovale k Bogu iskat pomoči, tolažbe, sveta. Možje, pod čigar rokami se rušijo hrasti, možje, ki se bore z viharji in nevihtami, padajo v cerkvi ponižno na kolena, poklonijo se Bogu kakor vdani otroci. V cerkvah se prerajajo, napijajo se moči za naslednje dni, za skrbi in bo-lečine, za žalost in veselje.

Tako silna in neprestana vez kmetskega člo-veka s cerkvijo danes seveda ni več tako posplo-šena kakor nekoč. Tu pa tam vezi popuščajo. Iz občestva posamezniki izstopajo. Ljubezen vasi se krha. Za ta žalosten pojav je premnogo vzrokov, katerih pa ne moremo tu navajati. Eno pa moremo z vsem poudarkom povedati: kjerkoli cerkev ni več točka vsega kmetskega občestvenega življenja, je to znamenje, da je med vašane prodrla mestna nekultura. To moremo tem bolj trditi, ker vemo, kako lahko verno sprejema nepokvarjeni, preprosto-misleči kmet vse, kar mu prinese od raznih kultur in nekulturni nasličenosti. K sreči se meščanska zmaterializiranost še ni preselila v močni obliki na deželo, vsaj povsod ne. Strašno odgovornost pa nosi mesto za one predele naše dežele, kjer je kmetska izkoreninila iz zemlje in močne vere v Boga, zakaj s tem mu je izpodmaknilo tla v sleherni ak-tivnost. Z vero v Boga pada tudi ljubezen do rodne zemlje, ruši se sleherni plemeniti misel na brat-sko sožitje vasi. Dolžnost vseh narodno in katoli-ško mislečih ljudi je torej, da vrne vaščanu nekda-njo duhovno podobo, da ga popelje v nekdanje središče vaškega občestva — v cerkev, da ga po-pelje v nekdanjo srečo, v mir in spravo z Bogom in svetom.

Dobova

Društvo Rdečega križa je priredilo propagandni dan. Dopoldne se je vršil samaritanski izpit in je z jako lepim uspehom absolviral osnovni sa-maritanski tečaj 12 samaritan in 13 samaritanov. Popoldnanska prireditev pa je privabila številno občinstvo, tako, da je bila dvorana polna. Pešter epored je navdušil navzoče. Društveni predsednik je v svojem govoru apeliral na navzoče, da se vsi brez izjeme združimo v delu za idejo Rdečega križa. Lepi so bili prizori iz delovanja društva Rde-čega križa, ljube so bile pevske točke malih po-mladkarjev, dobro je bil tudi izveden nastop in deklamacije pomladkarjev. Najlepše pa je bilo, ko je v polkrogu stopilo na oder 12 samaritan in 13 samaritanov v lepih samaritanskih oblekah. Predsednik društva je opozoril navzoče na važnost zaoblube in na to, da bodo pripravljani vsaki čas pomagati in deliti prvo pomoč bodisi prijatelju ali neprijatelju, in jih je opozoril na 10 zapovedi sa-maritanca. Ginljiv je bil trenutek, ko je vseh 25 samaritan in samaritanov glasno bralo za šefom tečajja gosp. dr. Cernelcem svečano zaoblubo. Za trud in lepe uspehe se je v imenu samaritan zahvalila gosp. dr. Cernelcu samaritanka Zupančič Angela in poklonila zdravniku šopek rdečih na-gelinov, v imenu samaritanov pa se je zahvalil zdravniku tajnik gosp. Grbec. Društvu Rdečega križa v Dobovi, ki s svojim delom za idejo Rde-čega križa prekaša marsikatero drugo društvo, pa želimo še več takih dni.

Akupunktura — čudovita zdravilna metoda

Kitajci jo uporabljajo
že tisočletja

Akupunkturo porabljajo Kitajci za zdravljenje raznih boleznih že tisočletja. S tanko kovinasto iglo napravila čisto lahke obode v telo. Za to porabljajo najrajši zlato ali srebrno iglo; kajti kitajski modroslovci trdijo, da izvira zlato iz solca in srebro iz lune in da nosijo te kovine v sebi posebno moč teh zvezd.

Mesto, v katerega naj zabodejo iglo, je treba natančno izbrati. Kitajci so izbrali za to 450 različnih točk, ki so razdeljene po vsem telesu; izmed teh je 888 glavnih. Globina in trajanje uboda sta odvisna od vrste bolezni in tudi od konstitucije in bitja bolnikove srčne žile. Ugotovitev točke, na kateri naj se izvrši akupunktura, zahteva posebno spretnost. Treba je natančno poznati bolnika in natančno vedeti za njegovo bolezen in prav natančno premeriti razdaljo med raznimi točkami. Tako piše dr. E. Pettidi v pariškem listu »Je sais tout«. Včasih ožgejo nastalo ranico, in sicer tako, da sežejo na njej posebno zelišče. To imenujejo »moxibustion«. Ta ne povzroča nikakih bolečin.

Akupunkturo in moxibustion so nekdanje poznali v Evropi samo po pripovedovanju potnikov, ki so prihajali s Kitajskega. Holandski zdravnik Viljem ten Rhyne, ki je dolgo proučeval akupunkturo na Kitajskem in se je prepričal o njeni učinkovitosti, se je leta 1663 vrnil v London in napisal obsežno delo o tem vprašanju.

V začetku 18. stoletja je Italijan Valsava zdravil z akupunkturo obrazne in zobne nevralgije. Poslej so uporabljali to metodo mnogi zdravniki na Angleškem, kakor Churchill in Finch, Feliks Vioq d'Azyr na Francoskem. Posebno se je v tem

pogledu udeleževal Berlioz, oče slavnega skladatelja. Leta 1816 je izdal svoje spomine in v njih močreko opisal to zdravilno metodo. Prof. Cloquet je končno leta 1826 opisal temeljito delo o akupunkturi in ji pripomogel do popolnega uveljavljenja. Po njegovem mnenju je akupunktura ena izmed najučinkovitejših zdravilnih metod. Uporabljamo jo lahko pri mnogih boleznih, ko so že vsa druga zdravila odpovedala. Učinek je tako nagel, da so mnogi pričeli govoriti o čudežu. To je seveda pretirano.

Ta metoda ima to prednost, da je učinek nagel in da bolnik ne trpi. Cloquet in njegov učenec dr. Dantu sta menila, da učinkuje akupunktura z živalsko električnostjo. Dr. Pelletan je to teorijo ovrgel. Pridružil se je Berliozu, ki trdi, da vboj razdraži živce in jim podeli moč, ki lajša bolečine. Če zabodemo iglo v meso, mora nujno zadeti ob živčevje.

Haima de Tours, Bretonneau in Troseau, ki so z akupunkturo zdravili revmatizem in nevralgijo, trdijo, da je zdravljenje imelo uspeh. Pisu samemu se kljub raznim poskusom ni posrečilo priti do določene sodbje o fiziološkem učinku akupunkture. Prepričan je, da obstoji njen učinek v živčni reakciji, ki nastopi daleč proč od mesta, kjer je bil izvršen vbodljaj. Znano ni, ali se učinek prenaša po simpatičnem živcu ali po kakih drugi poti živčnega sistema. Gotovo je le, da so uspehi akupunkture pri revmatičnih napadih, pri nevralgijah, migreni, išiasu, naduhi, nespečnosti, omotici in krvnem pritisku, srčnem krču in epilepsiji presenetljivi.

Blagajna, ki kaže in govori

V modernih trgovinah so v zadnjem času pričeli avajati res moderne blagajne. Te blagajne ne pokažejo samo cene nakupljenega blaga, temveč jo povedo tudi na glas, in sicer s pomočjo zvočnika. Tako se bo kupec toliko lažje prepričal, da je res plačal samo, kolikor je bil dolžan.

Otroku samo 6 gramov sladkorja?

Mnogo je mater, ki dajejo otrokom sladkorja, kolikor ga poželi. Sladkor ima brez dvoma mnogo hranilnih snovi, toda najnovejša raziskovanja so dokazala, da je pretirano uživanje sladkorja otroku škodljivo. Že sloveči raziskovalec prehrane Hindhe je opozoril, da je uživanje čistega sladkorja brez potrebnih primesi, kakor so na pr. vitamini, nevarno. Že preprosto ljudstvo pripisuje izpadanje zob in las prevelikemu uživanju sladkorja. Zato je japonskega zdravnika dr. A. Kataseja toliko bolj mikalo, da pride do dna temu vprašanju.

S pomočjo svojih 40 učencev se je lotil raziskovanja na živalih in ljudeh. Prišel je do mišnih zaključkov. Sodelovali so tudi učenjaki Yamakani, Fuzisawa in Suzuki. Ti so skupno dognali, da je na pr. domači zajec, ki je užival tri desetine grama sladkorja na vsak kilogram svoje telesne teže, pokazal prve znake obolenosti na kosteh in zobeh. To se ni pokazalo samo pri uživanju čistega

rafiniranega trsnega sladkorja, temveč tudi pri uživanju grozdnega sladkorja. Če so ljudje prav tako občutljivi kakor živali, potem bi otrok od petega do šestega leta prenesel dnevno samo šest gramov sladkorja. Japonski izvedenci so mnenja, da je prav pretirano uživanje sladkorja krivo, da so otroci v velikih japonskih mestih tako šibki. To velja toliko bolj za otroke v velikih ameriških mestih, kjer znaša dnevna uporaba sladkorja 100 funtov na glavo. Nasprotno pa se pojavi v notranji Kitajski, kjer užijejo otroci kvečjemu po šest gramov sladkorja na dan, prav malo kostnih in zobnih bolezni. Dr. Katase je tudi ugotovil, da je mogoče preprečiti kvarne vplive sladkorja na ta način, da dajemo otroku v istem času hrano, bogato vitaminov. Če je dajal zajcem mnogo salate in druge zelenjave, so sladkor prav lahko prenašali. Odrasle živali mnogo lažje prenašajo tudi velike količine sladkorja. Po vsem tem bi odraslemu človeku ne bil sladkor tako škodljiv.

Zdravnik lahko prismoli zaušnico

Neki zobni zdravnik v Brnu se je moral zagovarjati pred sodiščem radi mičnega dogodka v njegovi delavnici. K njemu je prišel bogat kmet in si dal izdreti zob, ki ga je bolel. Kmet je radi bolečin izgubil zavest. Zdravnik ga je zbudil na ta način, da mu je dal dve krepki zaušnici. Kmeta je seveda takoj minila omotica. Skočil je razdražen pokoncu, protestiral proti drznemu početju zdravnika in zbežal na ulico. Proti zdravniku je vložil tožbo radi lahke poškodbe. Sodišče je tožbo zavrnilo, češ, da je zaušnica dopustna metoda v zdravniški praksi in da jo je zdravnik že uspešno uporabljal v takšnih primerih. Nato je kmet tožil po kazenskem pravu, in sicer radi bolečin, ki mu jih je povzročilo dvomesečno zdravljenje, ker je nastala ustna bolezen. Tudi to tožbo je sodišče zavrnilo s pripombo, da je kmet sam povzročil bolezen, ker je zbežal na ulico in ni pustil, da bi zdravnik temeljito izpral rano.

Češkoslovaška vlada je izgnala znanega avstrijskega pisatelja, oziroma pesnika Karla Hansa Strobla, radi njegovega romana — »Kamerad Viktorija«.

4 šoferji obsojeni na smrt

Iz Moskve je prispelo poročilo, da je sovjetska vlada pričela izvajati strogi zakon proti šoferjem, ki zakrivijo avtomobilske nesreče v pijanosti. Sodišče v Moskvi je v kratkem zasedanju, ki je trajalo samo 45 minut, obsodilo 4 šoferje. Še tisto noč so šoferje ustrelili.

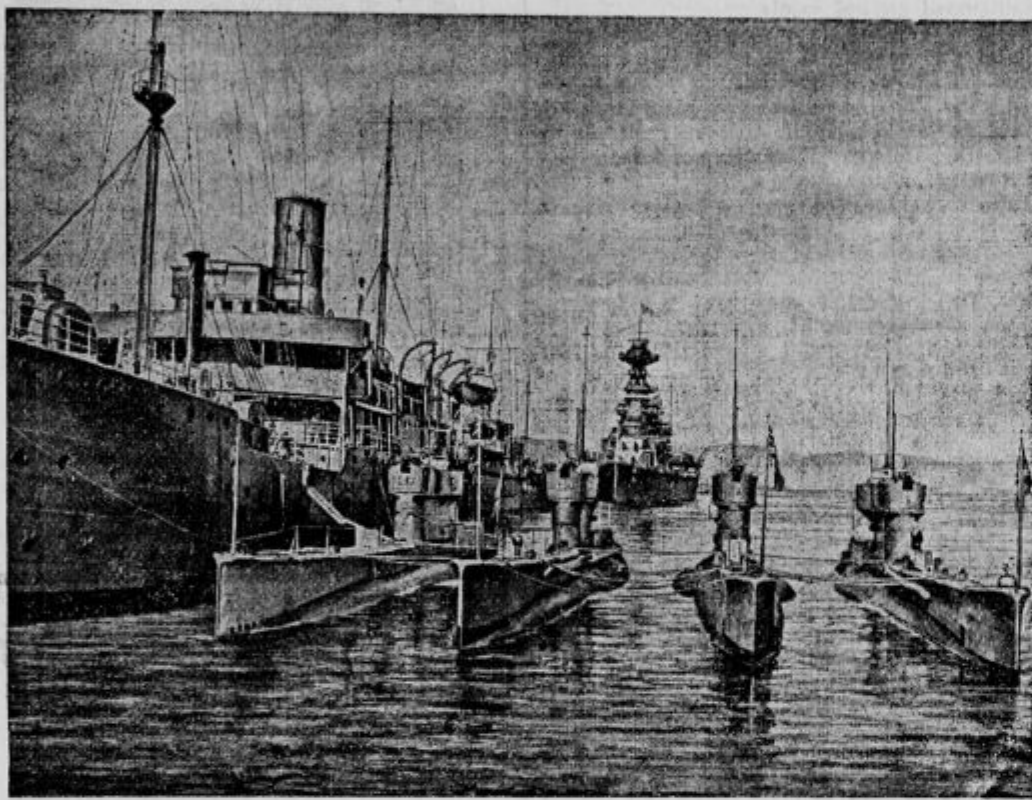

Prosim, slavna gospoda, zglasite se na kuhinjskih vratih.

Teta: Ali te lahko poljubim, ljubček, ako ti dam dinar?

On: Nič več? Saj mi da mamica že za žlice ribjega olja več!

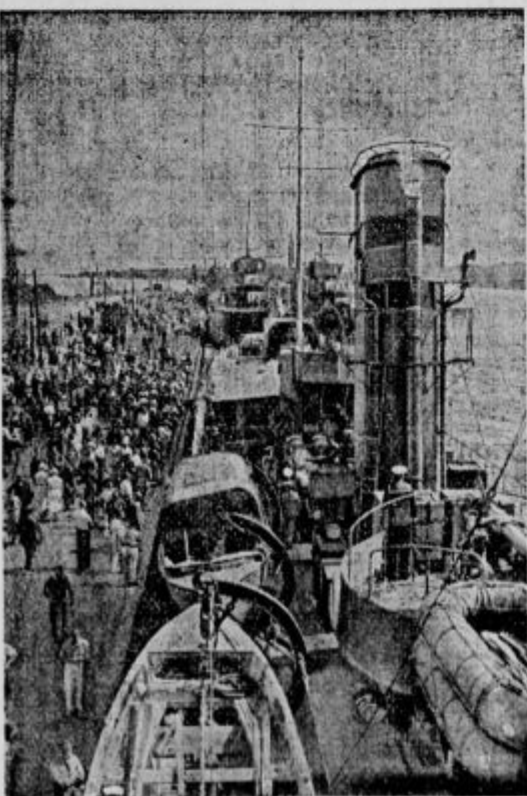
Čujte, vi! Vas bom že naučil dvoriti moji hčerki! Prav hvaležen bi vam bil; nimam namreč nikakega uspeha.

Tudi letos obišče našo obal angleško brodogradnjo. Ta obisk je gotovo tudi precejšnjega gospodarskega pomena, ker pač pustijo angleški mornarji mnogo denarja pri nas. Slika nam kaže prizor v angleškem pomorskem oporišču Malti.

Vladivostok — ruski Gibraltar

Iz Londona poročajo, da se Rusija naglo pripravlja na vojno na Daljnem vzhodu. V prvi vrsti utrjuje Vladivostok. Iz njega hoče napraviti pravi ruski Gibraltar, ki ga Japonci ne bodo mogli tako zlepa osvojiti. Utrdbeni pas se razteza na kilometre in kilometre daleč. Na tisoče ruskih mornarjev je prispelo v Vladivostok in pomaga pri delu. V Vladivostoku je zdaj zasidranih 15 podmornic povsem novega tipa. Zgrajeni so bili na Francoskem. Oboroženi so z najmodernejšimi topovi. Poleg tega so v zadnjem času pričeli graditi 60 torpednih čolnov. Material so pripeljali iz Evrope. Nadalje so priridili več pristanišč za pomorska letala. V Vladivostoku je okoli sto hitroplanov v stalni pripravljenosti.

Angleški rušilci v Swinmünde. Prvič se je zgodilo, da je po vojni angleška mornarica obiskala Swinmünde.

Žrtvovali sta se za misijone

Dve za misijone navdušeni ženi sta leta 1889. ustanovili v Franciji posebno ustanovo za podpiranje domače duhovščine v misijonih. Za materjo, ki je umrla že pred 30 leti, je sledila sedaj tudi njena hčerka. V hiralnici v Alençonu je ugasnila luč življenja te plemenite žene, ki je vse svoje življenjsko delo posvetila širjenju gibanja za podpiranje in izobrazbo domačega duhovniškega naraščaja v misijonskih deželah.

Gospa Bigard je bila vdova po magistratnem uradniku iz Normandije in je bila v živahnih stikih z Družbo za zunanje misijone v Parizu, ki ima v svoji oskrbi mnogo misijonov po vzhodni Indiji in na Kitajskem ter Japonskem. Ko se je obrnil tedanji apostolski vikar v Nagasaki na Japonskem v Francijo z nujno prošnjo za pomoč, da bi lahko sprejel v semenišče več japonskih mladeničev, ki so zaprosili za sprejem, sta se obe plemeniti ženi — kakor na migljaj Previdnosti — posvetili izključni skrbi za zbiranje sredstev za vzgojo domačih semenišnikov. Tako je nastala Družba sv. apostola Petra, ki se je počasi razširjala po vseh francoskih škofijah. Cela vrsta škofov jo je toplo priporočila in ko jo je Cerkev uradno priznala, je zadobila še večji razmah. Ko je leta 1904 gospa Bigard umrla in njena hči težko obolela, so prevzele vodstvo družbe frančiškanske misijonarke Marijine. Leta 1929 so jo izročile v vodstvo in upravo Propagande, ki je prenesla njen sedež iz Pariza v Rim in jo povzdignila v uradno papeško misijonsko družbo za podpiranje domače duhovščine.

Danes se vzdržuje s pomočjo Družbe sv. Petra 16.000 dijakov v 400 semeniščih Azije, Afrike in Oceanije. V Evropi in Ameriki se nabere v ta namen letno skoro nad 15 milijonov fr. frankov.

Amerika vrača Evropi nezaposlene

Iz Buenos Airesa prihaja žalostno poročilo, da je tam pripravljenih na odhod v Evropo več tisoč nezaposlenih, ki so jih državna oblastva pritirala iz drugih južnoameriških držav. Amerika se jih hoče otresti in jih vrniti Evropi, ki naj skrbi zanje. Med njimi je mnogo Rusov, Poljakov, Nemcev in okoli 300 Češkoslovakov. Uradno še ni bilo ugotovljeno, ali so med njimi tudi Slovenci.

Novi avstrijski generalni konzul dr. Steidle je prispel v tork v Trst. Dr. Steidle je bil voditelj tirolskega Heimwehra.

Na sinjem Jadranu se je začelo življenje, po katerem hrepeni na tisoče tujcev, a tudi — domačinov, ki si ga ne morejo privoščiti.

Na svobodo!

»Matina« poroča, da je v zadnjem času zbežalo iz jetniških taborišč v Guayani 21 jetnikov, ki so bili obsojeni na dolgoletno ali do smrtne ječe. Med ubežniki je več Alžircev in Kitajcev. Ušel je tudi neki češkoslovaški državljani.

MLADI SLOVENEČ

M. K.: **Zlate ptičke**

Ptičke zlate jaz imam,
ptičke čudovite,
prav na dnu srca nekje
dobro, dobro skrite.

Nihče jih še videl ni,
niti moja mama;
z njimi sem vse dni, noči
vedno, vedno sama.

Ce je srce žalostno,
ptičke sredi kletke
gostole najslajše mi
bajke, pripovedke.

Včasih z njimi poletim
v kraje daljne, tuje,
kjer s princesko Srečo princ
Majnik še kraljuje...

Kdo so ptičke zlate te,
ki ve dobro zanje
samo ljubi Bog in jaz? —
Moje mlade sanje.

Zakleta kneževina

V davnih časih je živel knez, ki je bil na
vso moč krut in brezsrčen. Nikoli še niso njegove
roke obdarile siromakov, nikoli še otrie žalostnim
solze z lic. Kdorkoli je potikal na vrata njegovega
dvorca, je moral oditi odondod ponižan in brez to-
lažbe. Zato ljudje kmalu niso več hodili v bližino
knezovega dvorca.

Nekoga dne pozno zvečer je priromal do kne-
zovega dvorca neznani popotnik in prosil kneza za
prenočišče. Knez pa ni hotel poslušati njegove
prošnje. Napodil ga je z grdiimi besedami.

Odhajajoč od knezovega dvorca, si je božji
popotnik otrsle prah s sandal ter poklical pre-
kletstvo na brezsrčnega kneza in vso njegovo kne-
ževino. In Bog ga je uslišal. Nenadoma se je etem-
nilo, sonce na nebu je ugasnilo, po vsej kneževini
je zavladala črna noč. Ljudje so začeli obupno
viti roke in jokati; nihče ni vedel, kako bi rešil
kneževino strašnega prekletstva...

Kmalu na to je stari knez umrl in kneževski
prestol je zasedel njegov sin, ki je bil dober in
blag mladenič. Ljudje so bili prepričani, da se bo
črna noč takoj spet spremenila v svetel dan, ko bo
zavladal mladi knez. Črna noč pa je trajala dalje.

Nekoč je mladi knez jezdil ekozi gosto šumo.
Vse okoli njega je bilo temno ko v rogu. Ko je tako
nekaj časa brez cilja jezdil sem in tja, je zapazil,
da se na tleh nekaj svetlika. Skočil je s konja in
se sklonil, da bi bolje videl.

Bile so kresnice, edine lučke, ki so jih ljudje
v zakleti kneževini tu pa tam videli. Sirote so za-
blodile na velik list, ki ga je voda odnesla s seboj.

Mlademu knezu so se uboge kresnice zasmili-
le. Naglil se je nad vodo, potegnil list iz nje in
položil kresnice v svoje pokrivalo. Potem je spet
zajezdil konja in se vrnil proti domu.

Doma je vzel premrle kresnice na dlan in jih
začel ogrevati z dihom. Kresnice, ki so bile že
napol mrtve, so oživele in se začudeno ozrle. Ko
so zagledale nad seboj dobrotni obraz mladega
kneza, so se ožunale in ga vprašale:

»Kje pa smo?«

Knez jim je pojasnil, da so v njegovem dvor-
cu, v katerem vlada večna tema. Povedal jim je
tudi vso zgodbo o prekletstvu, ki je doletelo nje-
govo deželo zaradi brezsrčnosti njegovega očeta,
starega kneza.

Kresnice so se spogledale in mu obljubile, da
mu bodo posle svetlele one. Mladi knez se je na-
smehnil in ni mogel verjeti. Nenadoma pa so
kresnice v resnici tako čudovito začarale, da je
postalo v dvorcu svetlo kakor podnevi. Vest o tem
se je raznesla po vsej deželi in ljudje so bili pre-
pričani, da bo kmalu postalo svetlo tudi drugod.
Veliko veselje je zavladalo. Prepevali so in rajali,
da se je razleglo v deveto deželo.

Nekoga dne je tja zanesla pot spet onega po-
potnika, ki je priklical jezo božjo nad deželo.
Vprašal je ljudi, zakaj so tako veseli. Povedali so
mu, da je brezsrčni stari knez že zdavnaj umrl in
da vlada zdaj v deželi njegov dobi sin, mladi
knez. V njegovem dvorcu je že postalo svetlo ka-
kor podnevi in kmalu bo postalo svetlo po vsej
deželi...

Popotnik božji se jim je zahvalil za pojasnilo
in se napotil proti dvorcu. Tam je prosil mladega
kneza za prenočišče. Mladi knez ga je gostoljubno
povabil k sebi in pogostil.

Drugo jutro je popotnik izginil. In tudi kres-
nice ni bilo več videti nikjer. Bil je dan. Sonce
je mogočno začaralo na vzhodu. V solnčni svetlobi
zatemnijo lučke kresnic, zato jih mladi knez ni
mogel videti. Zvečer pa so kresnice spet priletele
na knezov vrt in ga bajno razsvetljevale.

Na Škotskem

Na Škotskem so, kakor znano, zelo skopi ljudje.
Nekoga dne sta šla dva škota, oče in sin, na
izprehod. Ko sta šla mimo stojnice, kjer stara bra-
njevka prodajala pomaranče, je mladi škot za-
prosil očeta:

Očka, daj mi novce, da si kupim pomaranče!

Staremu škotu pa se je zdelo škoda denarja.
Malo je pomislil in dejal:

»Veš kaj? Postavi se pred branjevo in se ji
pači toliko časa, da ti vrže pomaranče v obraz!«

V deželi Narobesvet

(Nadaljevanje)

»Zdaj pa prisedi k meni v avtomobil, da se
odpeljeva h kralju Prismodavzu! ga je pov-
abil minister Praznoslamomlatež.

Težko je bilo Tončkov slovo od velikanov.
Najraje bi jih bil vzel s seboj, ampak peš ne
morejo sopihati za avtomobilom, to je bilo več
ko jasno. V avtomobilu je bilo prostora komaj
zanj in za ministra Praznoslamomlateža. Pa če-
prav bi ga bilo več — niti en velikan se
ne bi mogel zbasati v takle majhen avtomobil,
ko je sam desetkrat večji od njega.

»Zbogom, prijateljski moj!« je Tonček po-
mahal s klobučkom in avtomobil je že zarop-
tal: drrr, drrr, drrr! ter se spustil v dir.

Velikani pa niso obetali na mestu, kakor
je Tonček mislil, nego so veselo zavriskali in
jo ucvrli za avtomobilom, da se je vse kadilo.
S svojo edino nogo so delali tako dolge skoke,
da so z lahkoto dohajali avtomobil. Tončku in
ministru Praznoslamomlatežu pa se niti sanjalo
ni, da velikani lomastijo za njima...

Nekje sredi poti je pod avtomobilom ne-
nadoma nekaj dejalo: reski in avtomobil je
sunkovito obstal. Tončka in ministra Prazno-
slamomlateža je zagnalo naprej, da sta trčila
z glavo skupaj in videla milijon ogromnih lun.

»Kaj je to?« je prestrašeno zajecjal Ton-
ček, ko se je zavedel.

»Nič posebnega,« ga je pomiril minister
Praznoslamomlatež. »Kolo se je razletelo. Na-
jine vožnje je s tem konec.«

»In to naj bo, nič posebnega!« se je razjezil
Tonček. »Ali bova zdaj peš capljala v mesto?«

V tem hipu so priskakali do njiju velikani.
Ko so videli, kaj se je zgodilo z ministrovim
avtomobilom, so presenečeni obstali in pomilo-
valno pomigali z bradami:

»To je pa hudo.«

»Hej, kako pa ste vi prišli semkaj?« se je

začudil Tonček in minister Praznoslamomlatež
še bolj.

»Po nogah,« je prešerno odgovoril mladi
velikan in poskočil deset metrov visoko od tal:
»Takole, vidita, hop, hop, hop!«

»Potem ste pa tičili!« jih je pokroviteljsko
pohvalil minister Praznoslamomlatež. Tončku
pa je v iznajdljivo glavo šinila svetla misel.
Vzkliknil je: »Koliko mi daste, minister Prazno-
slamomlatež, pa vam pokvarjeni avtomobil
spet spravim v tek?«

»Kaj naj ti dam? Kar hočeš!«

»Vrečo zlatega kamenja mi dajte s seboj,
ko bom odhajal iz vaše dežele,« je predlagal
Tonček.

»Tudi tri vreče, če hočeš!« je prikimal mi-
nister Praznoslamomlatež. »Saj nam je to ka-
menje itak samo v napoto.«

»Velja!« je bil zadovoljen Tonček. Potem
se je obrnil k velikanom in jim prijateljsko
dejal: »Veste kaj? Dva izmed vas naj dvigneta
avtomobil na rame in dirjata z njim v mesto,
pa bomo morda še prej tam, kakor če bi avto-
mobil drdel po tleh.«

»Sijajno! Imenitno!« je zakričal na vse
grlo minister Praznoslamomlatež. »Že vidim:
tvoja glava je več vredna ko vrtna buča.«

Vodja velikanov je stopil k avtomobilu, ga
potežkal v roki kakor otrok igračo in dejal:
»Kar šlo bo. Dva nimata kaj nositi; hej
Teleban, nosil ga boš sam!«

Velikan Teleban je pokorno dvignil avto-
mobil, si ga s Tončkom in ministrom Prazno-
slamomlatežem vred poveznil na rame in se
spustil v dir. Za njim pa so se zapirali še drugi
velikani. In je šlo po beli vijugasti cesti, da je
Tončku in ministru Praznoslamomlatežu za-
stajala sapa...

Tako so pridrevli do palače kralja Prismo-
davza. (Dalje prih. nedeljo.)

STRIČKOV KOTIČEK

612. Dragi Kotičkov striček! — Halo! Halo!
Mene pa še ne poznaš. Tam doli iz Ključarevcev
pri Veliki nedelji sem doma. Ali vidiš, iz kakšne-
ga imenitnega kraja sem? Tu imamo zmerom
Veliko Nedeljo, v Ljubljani pa jo imate samo en-
krat v letu.

Pri nas vsi skrbno prebiramo Tvoj kotiček;
jaz, mamica, sestra in bratec. Gotovo še nisi vedel,
da se tu zelo zanimamo zate in zato ne bo odveč,
če tudi Ti za hip obrneš pozornost na nas.

To pismo Ti pišem v nedeljo pred pustom,

ko nosimo klobase k ustom.

Lepo Te pozdravlja Tvoja prijateljica Fran-
čiška Gašparič, učenka 7. razr. v Ključa-
revcih pri Veliki nedelji.

Draga Frančiška! — Pred petimi minutami
Te res še nisem poznal, zdaj pa, ko si se mi s
hruščem in truščem predstavila, Te prav dobro
poznam. Slovesno dvignem kozarec malinovega
nebu in zakličem: »Bog živi najino poznavstvo na
vse večne čase!«

Kraj, kjer si doma, je res imeniten, ampak
postavljati se z njim tudi ne smete preveč. Če
imate Veliko nedeljo vsak dan, bi morali imeti
tudi potice, kolače in svinjske gnjati vsak dan,
kakor jih imamo mi na veliko nedeljo. Velika
nedelja brez vseh teh dobrih reči takorekč niti
velika nedelja ni, nego je črn delavnik.

Ti si mi pisala pred pustom, ko ste nosili
klobase k ustom, jaz Ti odgovarjam zdaj — na
predvečer kresne nedelje, ko nosimo k ustom sa-
mo zelje. Pozdravljen! — Kotičkov striček.

613. Dragi Kotičkov striček! — No, zdaj sem
se pa tudi jaz oglasila. Veš, pa Ti ne pišem šele
prvič, temveč že tretjič.

Čitala sem knjigo iz torbe Kotičkovega strička.
Zelo mi je ugajala. Torej v Deveti deželi si že
bil? Tudi jaz bi šla rada tja. Prosim, vzemi še
mene s seboj, kadar spet odromaš vanjo. Spotoma
si bova pripovedovala povesti in pesmi. Jaz Ti
bom deklarirala tisto lepo Gregorčičevo pesem o
Soči, ki sem se je naučila za šolo. Krivolonega
polža se pa jaz prav nič ne bojim, čeprav sem še
majhna punčka. Tudi Tebi se ga ni treba bati, saj
si že velik korenjak. Tudi za podzobe bom kaj
dobrega vzela s seboj. Če ne drugega, vsaj kakšno
klobaso in hleb koruznega kruha. Ti pa vzemi s
seboj zavitek sladkorčkov, nama bodo zelo teknil.

Torej sporoči mi, če si pri volji, da jo mahne-
va v prelepo deželo deveto!

Lepo Te pozdravlja Marica Zalaznik,
učenka IV. razreda v Podsmreki pri Ljubljani.

Draga Marica! — Nak, v Deveto deželo me
pa ne spravi nihče več. Sami enkrat v življenju
sem bežal tamkaj pred krivoloniimi rožički ljutega
gospoda polža — kar dosti bo! Strahu, ki sem se
ga takrat naučil, ne more popisati moje pero.
Lahko pa si misliš, kako grozno je bilo moje sre-
čanje s polžem devetodeželskim, če Ti povem, da
so se mi v onem hipu lasje naježili meter visoko,
čeprav že takrat nobenega lasu več na glavi nisem
imel...

Z Deveto deželo torej ne bo nič. Pač pa me
zadnje čase čedalje pogostje obletavajo misli na
— Krtovo deželo. Saj veš, kje je ta dežela, ne?
Dva metra pod zemljo, v črni jami... Tja, tja
me bodo kmalu zanesle trudne noge. Ali mi bo
tam dobro ali lepo, še ne vem. Če drugega nič,
vsaj miru in pokoja bo našlo tam nemirno in ne-
pokojno moje srce na pretek. In to je dovolj. Dan
svojege odhoda v Krtovo deželo bom, če Bog da
in sreča junaška, pravočasno javil vsem, in upam,
da mi bo ta ali oni izmed vas vsaj kakšno lepo
pesemco zložil za slovo. Takšne lo na primer:

Ker na svetu tem imel ni
ne miru ne doma,
v Krtovo deželo striček
naš zdaj tiho roma...
Kličemo v slovo mu vsi, ki
smo ostali sami:
»Naj mu bo tam boljše, lepše
kakor tu med nami!«

Takšno pesemco, vidiš, bi si želel na pot v
Krtovo deželo. Kdor jo prvi zloži, dobi zvrhano
skrinjo praznine!

Lepo pozdravljena — Kotičkov striček.

614. Driga Kotičkov striček! — Vprašam Te,
zakaj ne odgovoriš na moje pismo? Letos sem
začela hoditi v šolo. Učimo se tudi
pesmi. Pridi kdaj k nam na Hruščico, pa Ti za-
povem tisto:

Pastirica žganca kuha,
vmes pa pada toista muha.
Pastir pa prav: »Juhej, juhej,
take žganca sama jej!«

Prisrčno Te pozdravlja Majda Dobovi-
šek, učenka I. razr. na Jesenicah.

Draga Majda! — Kolikor se spomnim, si bila
že dvakrat v mojem kotičku. Zato me ne gre v
glavo, kaj prav za prav hočeš z onim vprašanjem.
Na kaj pa naj bi Ti bil odgovoril? Saj nobenega
Tvojega pisma nisem imel več v svoji torbi. Na to
Tvoje novo pismo Ti vendar nisem mogel odgo-
voriti prej, preden si mi ga sploh poslala. Kaj
praviš na to, a?

Tista pesem o žgancih mi je gromozansko
všeč. Lepa je, da človeka presune do dna arca.
Samo onemu pastirju se malo čudim. Mu postavi
pastirica žganca s toliko muho na mizo, on pa ti
na to še veselo zavriška: »Juhej, juhej!« Se
potev jezo zarentači: »Takšne žganca sama jej!«
Tu nekaj ne gre vkup in ne gre. Ali bi tudi Ti
najprej veselo zavriskala, če bi našla toliko muho
v žgancih? Jaz, tako mi majke moje, bi zarobantila,
da bi se zabilaskalo sto kilometrov naokoli!

Upam, da mi prihodnjič pošleš še kakšno
lepšo pesem, kot je ta. V tem upanju Te prijazno
pozdravljam in Ti kličem: Bog Te živi, Gorenjka
mala! — Kotičkov striček.

615. Dragi striček Kotiček! — Mnogo vode je
že oteklo medtem, ko sem Ti zadnjič pisala.
Danes bi Ti rada nekaj povedala o stričevi grlici.
Bila sem pri strici v Fužinah. V kletki sem zapa-
zila grlico. Ker je tako krotka in srčkana, sem jo
vzela iz kletke. Nekaj časa je veselo letala po
sobi, potem pa mi je skočila na roke. S krempej-
čki se je oprijela prsta in stala tam pol ure. Kar
nerada je slednjič odšla nazaj v kletko. Striček, ali
veš, zakaj?

Te lepo pozdravlja Marija Tomc, učenka
IV. razr. pri Dev. Mar. v Polju.

Draga Marija! — Zakaj grlica ni šla rada na-
zaj v kletko, bi rada vedela. Odgovor je kaj eno-
staven. Kakor vsaka živa stvar na svetu, tudi tudi
grlica na vso moč ljubi zlato prostost. Svet je
tako lep in širok, srce bi ga rado vsega objelo —
pa ti pride nekdo in te zapre v tesno ječo. Tam
ne moreš objeti niti koščka sveta. Kakor so bridke
tiste ure izgnane prostosti za človeka, tako so
po svoje bridke za vsako drugo živo bitje na zem-
lji. Grlica nagnosko čuti: dokler je zunaj kletke,
v prostorni sobi, je vsaj za korak bliže svobodi in
radosti življenja; vrnitev v tesno kletko ji je kakor
človeku s praga osvobođenja korak nazaj — v su-
ženstvo in temo.

Tako je s to rečjo, vidiš. V četrti razred že
hodiš, tako učena si torej že gotovo, da boš to
mno neučeno razlago gladko razumela.

Bog Te živi! — Kotičkov striček.

Čudni ljudje

(Žalostna pravljica)

Nekoč so živeli ljudje,
imeli so volje zobe,
oči kakor dvoje lun
in nos kakor jastrebov kljun

Najraje so jedli koprive,
kot buča velike sive
in trnje in pesek; meso
pa v slast jim posebno je šlo

Ko vse so podgane in miši
in mačke pohrustali v hiši,
drug drugega so se lotili —
sto let so tako se mastili.

Nazadnje od naroda vsega
ostal le še stari je Grega.
Nekoč lačen h kotlu je sedel —
in samega sebe pojedel...

Križem kražem — nič ne lažem

Dečkovo maštevnanje

Pred osmimi leti so roparji napadli turško
vas Nežib v bližini anatolskega mesta Adane.
Med ropanjem so umorili očeta nekega dečka,
njegovo sestro pa odgnali s seboj v hribe. Takrat
je osemletni deček prisegel, da bo umor očeta in
ugrabitev sestre maščeval.

Zdaj, po osmih letih, se mu je posrečilo iz-
slediti vseh pet roparjev. Izvedel je, da so odšli
na semenj v bližnje mesto. Ko so se vračali, jih
je počakal v zasedi in začel streljati nanje. Tri
je na mestu ubil, dva pa sta zbežala. A tudi tadva
nista ušla zasluženi kazni; kmalu nato ju je ujela
policija in ju izročila sodišču. Pa tudi deček se
bo moral zagovarjati, ker je san, brez dovoljenja
oblasti kaznoval roparje. Pa ga bodo najbrž opro-
stili, ker so se zanj potegnili vsi ljudje v okolici
in ga slavili kot junaka.

Šeststo kač v hiši

V Italiji je neki lovec, ki nadzira posestva
grofa Passerinija, pred kratkim doživel nekaj zelo
čudnega. Po dolgem času si je hotel spet ogledati
samotno poslopje grofovega posestva. Nič hudega
sluteč je odklenil vrata in stopil čez prag. V tem
hipu pa je prestrašen odskočil nazaj, kajti pred
njim na tleh se je zvijalo vse polno kač. Lovec je
tako spet zaprl vrata za seboj in poklical kmete
na pomoč. Kmetje so se oborožili z debelimi pa-
licami in vdrli v hišo. Ubili so kačo za kačo in
mrtve živali znesli na grmado. Prešteli so jih in
ugotovili, da jih je bilo več ko 600. Grmado se
nato zažgali.

Kače so v samotno poslopje najbrž prilezle iz
podzemnega skrivališča, odkoder jih je pregnala
voda.

Vinko Bitenc:

Kresna pesem

Kresni večer je nocoj.
Z zlatom nebo je pretkano,
čudežno lepe skrivnosti
bde nad prostrano poljano.

Veselo gori naš kres,
plamen visoko se dviga;
bajke prižigamo, vriskamo vmes,
pesem veselje nam vžiga.

Kdor pa nocoj nevedé
praprotni sebi nosi,
temu dobra kraljica noči
sreče na pot natrosi.

Sreča naša je zdravje, radost,
jasnost obrazov in duš vedrina,
naše bogastvo je naša mladost —
tebi jo damo v dar, o domovina!

ZA BISTRE GLAVE

Rešitev izpolnjevalke

Na mestih, kjer ležijo črtice, bi morale stati
te-le besede (rimo):

Bilo — če — oči — bavbav — podgan.

Pravilnih rešitev smo dobili 63. Za nagrado
je bila izrečana Zinka Ažman, učenka I.
razreda meščanske šole na Jesenicah.

M. K.:

Majda in Andrejček

Majda: Jaz sem Majda...

Andrejček: ...jaz Andrejček.

Majda: Majhna, revna sva oba.

Andrejček: A kar v prsih tu imava
vredno pehar je zlatá.

Majda: Takšno urico imam jaz,
ki za mano vedno bje:
tika, taka, tik... Sam Bog jo
vedno znova mi navije.

Andrejček: Jaz imam pa takšno lučko,
ki nikdar ne izgori:
to spomin je tih na mamo,
ki že zdavnaj v grobu spi.

Pa res!

Janezek vpraša očeta za živalskem vrtu: »Očka,

ali zna tudi lev peti kot kanarček?«

Očka: »Kaj ti pride na misel! Kako bi znal
lev peti?«

Janezek: »Zakaj so ga pa potem v kletko
zaprl?«

DELA VSKI VESTNIK

ŽENA IN DOM

Jasna beseda

»Bodočnost«, glasilo slovenskih katoliških nameščenov, organiziranih v »Društvu združenih zasebnih in trgoveških nameščenov Slovenije«, pri- naša v svoji 3. številki poleg raznovrstnega aktu- alnega in zanimivega gradiva tudi pomemben od- govor »Besede«, ki je v svoji 5. številki zapisala, da »odklanja vse doktrine in vsako avtoritativnost v gospodarskih in socialnih vprašanjih in skuša to vprašanje reševati iz lastne presoje in na podlagi lastnega gledanja gospodarskega in socialnega do- gajanja okoli nas.« »Bodočnost« pravi k temu:

»Če bi bila gospodarska in socialna vprašanja samo vprašanja in ne nujno v zvezi s člo- veškim bitjem in individualnem, družinskem, go- spodarskem in socialnem redu, bi bila taka iz- poved logično nepreporna in v marsičem odrešilna. A vprav to je njena hiba. Ta lastna presoja in last- no gledanje sloni na logično krhkih premislah, ker namenoma prezre bistveno plat človeškega bitja, ki jo ima v božji ekonomiji. Gospodarska in socialna vprašanja so neločljivo povezana s člo- veškim bistvom in njegovim izpolnjevanjem v nadnaravnosti, v nadnaravnem pa nas veže božja doktrina po svoji avtoritativnosti, torej za nas samo »lastno« gledanje ne zadostuje, in nobena še tako pretkana distinkcija ne bo mogla razdružiti teh logičnih nasledic. Ali priznava odrešilno in hkratu imperativno avtoritativnost, ki obsega vsega člo- veka v vseh njegovih odnosih, ali se pa z »lastnim« gledanjem vrže tako v idejno kakor stvarno anarhijo — tertium non datur!

Človeško umsko poseganje v gospodarske in socialna vprašanja je stalno v klesčah vplivov in sprememb v času in kraju, tako da zavzame člo- veška družba v dveh časovno zaporednih dobah skoraj nasprotujoči si obliki. To »lastno« gledanje in pretežito le izvor v zavistni zagrenjenosti in bahavem samoveljstvu umskega spoznanja — a ko- likokrat ni umsko spoznanje — umska zmota. Ozri- mo se malo po svetu, pa bomo videli, kaj vse je tako »lastno« gledanje že napravilo v gospodarskih in socialnih vprašanjih. Zato pa prav tako zavra- čamo zmoto misel, da bi svetovno-nazorno lahko stali na katoliških etičnih načelih, v praktičnem boju pa za preudobno človeške družbe da bi se mogli udinjati kakemu »lastnemu« gledanju, re- cimo znanstveni teoriji marksizma.

Ce krščanski socialci, ali kakor se nekateri s poudarkom nazivljejo »krščanski socialisti«, ob- soja grehote gospodarskih propalic, jih obsoja z etično najvišjega vidika in mu je marksistična znan- stvenost odveč. Krščanski socialci ima svoje us- pešno orožje tako v nadnaravnem kakor naravnem pravu, marksizem pa še to poslednje marsikje pre- ze. Ni nam, da bi se pehali za znanstveno vrednost marksistične teorije, ki poleg nekaj resnic vsebuje hude zmote o človeškem bistvu in življenjskem na- menu. Človeška psiha je tako nedeljiva in enotna v svojem delovanju, da se ne more umsko usmer- jati tako, praktično pa delovati drugače. Osnovno mišljenje katoliškega misleca preveva vsa njegova dejanja in sodbe z etično vzvišenostjo, kakor ne more nobena znanstvena teorija.

Otroci v današnjih stiskah

Včeraj zjutraj sem opravljala mojega najsta- rejšega za šolo, ko me je vprašal: »Ali ata že zo- pet spi?« Pa sem mu morala odgovoriti: »Da, ata že spi; pravkar je prišel z nočne službe.« Pa sem se hotela še malo pogovoriti z mojim najstarejšim, saj ljudje smo pač taki, da radi vidimo, če nas kdo posluša; zato sem mu pravila: »Veš, ta teden bodo zopet praznovali; zato bo danes in jutri ata do na. Seveda pa bo potem tudi manj zaslužil, a živeti pa le moramo in jesti tudi tiste dni, ko nič ne zasluži.« sem z vzdihom pristavila. Ko je sinko odšel v šolo, sem se pa le vprašala sama pri sebi: »Ali je bilo prav, da sem mu zjutraj govorila o naših skrbih in težavah?« Ko je sinko prišel iz šole, mi je več kot jasno odgovoril na to moje vprašanje. Vzel je iz torbice žemljo, ki sem mu jo dala s seboj za južino, mi jo je položil na mizo in me pogledal s svojimi velikimi očmi ter rekel: »Mama, ko si mi zjutraj pravila, da ata zdaj dva dni ne bo nič zaslužil, sem si pa mislil v šoli, da je bolje, če eno žemljo prihranim za jutri zjutraj k zajutru in pa, veš, mama, tistega denarja, ki si mi ga do sedaj dajala vsak dan za mleko iz mle- karne, ki ga pijemo v šoli, mi tudi ni treba več dajati, saj bo tudi tako dobro. Gospodu učitelju sem že povedal, da za mene ni treba več naročati mleka, ker ata dvakrat na teden praznuje, pa ni- mam denarja.« Moj Bog, kaj sem napravila s svo- jim jadikovanjem nasproti »mojemu« otroku! — sem si mislila, pa sem mu rekla: »Tako na koncu pa tudi še nismo, da bi moral stradati!« in sem mu

stavim toplo besedo za našo mladino? Kolikokrat slišimo tožbe, koliko skrbi nam mladina pravi- la, koliko nas stane in koliko težav je z vzgojo mla- di- ne sploh. Ali nimamo morebiti mi, današnji starši, nič več one lepe in svete ljubezni do otrok, ki so jo imeli naši starši, ki so pač tolikokrat rekli, da je z otroki res križ, pa tudi veselje? Križ amo bili torej že tudi mi našim staršem, pa so vendar ta križ znali nositi tako, da jim je bil v veselje, da jim je bil življenjska vsebina, življenjski cilj.

Tudi nam otroci ne povzročajo samo skrbi in križev. Pomislino samo, koliko veselih upov so nam stavili prav ti otroci, ki nam danes povzročajo le skrbi, nekaj, ko so bili še majhni! Ze takrat smo si želeli, naj bi se jim bolje godilo, kakor se je nam. Zdaj pa morajo tisti naši otroci, ki smo jim želeli lepše življenje, prestopiti z nami vred vse skrbi, ki jih prinaša vsakdanje življenje.

Kljub vsej bedi današnjih dni dati našim otro- kom solnce, ob katerem si bodo ogreli mlada srca, in od njih občutljive narave odstraniti senco skr- bi, ki nas obdaja vsak dan, to bi morala biti skrb vseh dobrih staršev. Seveda pa ne mislim, da bi otroci prav nič ne smeli vedeti o vsakdanjih teža- vah, ki nas tarejo, pač pa vsaj toliko, da jih pre- zgodaj ne poglabimo v vso tragiko današnjega ži- vljenja in jim tako vzamemo vsakršen polet in vsa- kršno upanje na boljše čase, ki jih vendar vsakdo sme in mora pričakovati. Seveda pa je ta naloga prav tako težka. Tako so naši otroci navadno pri-

Zadruharji!

V skupnosti je moč, — v složnosti napredek. Brambovci morejo braniti le one, ki se nahajajo v obzidju. Zato konzumenti v svojo trdnjavo, v naše

I. delavsko konzumno društvo v Ljubljani, Kongresni trg st. 2

Še o reformi obrtnega zakona

Obrtni zakon vsebuje dvojne nejasnih mest, ki se pogostokrat tako s strani delodajalcev, kakor tudi s strani sodišča napačno tolmačijo. To sta določili glede odpovedi in glede odpravi- nje. Nujno potrebno je, da se vse nejasnosti in neskladnosti čimprej odpravijo, da se našim nameščencem ne bodo dogajale nepotrebne krivice.

Glede odpovedi pravi § 332 obrtnega za- kona: »Če ni drugače dogovorjeno ali ni kra- jevna običaja dovoljnejšega za služboje- malca, moreta službojemalec in službojemalec tako razmerje razvezati s potekom vsakega koledarskega četrtletja po predhodni šest- tedenski odpovedi.

Besedi »drugače dogovorjena« je mogoče v praksi tolmačiti na različne načine in sicer si pod njo lahko mislimo »boljše ali slabše dogovorjeno«. Sicer je iz citiranega paragrafa jasno razvidno, da znaša najkrajši odpovedni rok 6 tednov in da torej besedice »drugače« ne moremo tolmačiti v smislu »slabše«, vendar bi bilo dobro, če se hočemo izogniti vsakemu ne- potrebnemu razpravljanju o tej stvari, da se nadomesti besedica »drugače« z besedico »ugodnejše«.

Določilo o odpovedih pa je potrebno spre- membe tudi v svojem tretjem odstavku, ki pravi: »Odpovedni rok se s pogodbo ne more odrediti izpod enega ali iznad šest mesecev, a mora končati zadnjega dne koledarskega me- seca.«

Dočim govori drugi odstavek o šestteden- ske modpovednem roku, ki je prisilnega zna- čaja, govori citirani tretji odstavek samo o mesečnem roku. Gre za očitno napako in zato to določilo, da se more namreč dogovo- riti enomesečni odpovedni rok, ne velja. Naj- krajši odpovedni rok znaša torej za name- ščenje 6 tednov. Tako je tudi razsodilo v Ljubljani deželno sodišče kot prizivno sodišče v obrtno-pravnih stvareh (28. sept. 1932, Eg I. 44/32—4). Zato bi bilo pravilno, da se besedi »izpod enega« črtati.

Glede odpravnine pravi obrtni zakon (§ 333), da gre po desetletnem nepretrganem slu- žbovanju službojemalcem, ki jim je poverjeno opravljanje višjih trgovskih ali višjih tehni- čnih opravil v primeru prekinitve tega odnosa odpravnina. — Iz tega določila bi človek skle- pal, da gre odpravnina samo višjim nameščen- cem. Kdo pa je višji nameščenec, tega zakon ne ureja. Zato imamo sedaj različna mnenja glede interpretacije tega določila: eni so mne- nja, da gre odpravnina vsem nameščencem, drugi pa so mnenja, da gre odpravnina samo tistim nameščencem, ki zavzemajo v hierarhiji nameščencev v obratu visok mesto.

Da se odpravijo ta deljena mnenja in one- mogoči nesocialno tolmačenje tega določila, bi bilo pravilno, da se črta besedica »višjih« ter pristavi, da ne bo dvomov, besedico »pisarni- škini«, tako da bi se glasil ta odstavek, da gre odpravnina onim, ki jim je poverjeno opravl- janje pisarniških, trgovskih ali tehničnih opravil.

Program Mednarodne zveze krščanskih strok. organizacij

O značaju, hotenju in ciljih krščanske strokovne internacionale ima marsikdo zelo napačne pojme. Tako je marsikdo mnenja, da je krščanska stro- kovna internacionala napol marksistična in da je le podružnica socialistične internacionale. Da pa temu ni tako, priča program internacionale, ki ga je sprejelo mednarodno zborovanje krščanskih stro- kovnih organizacij v Innsbrucku leta 1922.

V najzanimivejših točkah pravi program to- le: »Mednarodna zveza krščanskih strokovnih or- ganizacij priznava krščanski svetovni nazor, ki ga hoče uveljaviti v socialnem in gospodarskem ži- vljenju... Zavrača omalovaževanje osebnosti, kar je bistveno za socializem in komunizem. Nauk o razrednem boju vodi do nadvlade (diktature) ene- ga dela družbe nad vsem človeštvom in stoji v na- protju z načelom o pravičnosti in ljubezni... Pri- znava individualno (zasebno) lastninsko pravico. Vsakdo ima pravico lastnino si pridobivati in jo posedovati... Sedanje stanje socialnega in gospo- darskega razvoja zahteva organizacijo produkcije in razdelitve dobrin na podlagi sodelovanja delo- dalcev in delojemalcev v dobro cele družbe...

Gospodarski red se mora tako organizirati, da bosta kapital in delo odgovarjajoče svojemu moralnemu in gospodarskemu pomenu sodeležena pri vo- dstvu produkcijskega procesa in dobrih produk- cije in to s korporativnim deležem na dobičku in podobnimi oblikami razdelitve dobrin. Umestno je, da tvorijo delodajalske organizacije s stroko- vni organizacijami v isti panogi zaposlenih delav- cev in nameščencev patetično delovno skupnost (korporacijo!)... Država ne more biti nositeljica gospodarskega.

Iz navedenega je razvidno, da je program in- ternacionale krščanski brez kompromisov in da za- vrača vsako kompromisarstvo z »gospodarskim marksizmom«. Ne priznava ne načelnega, pa tudi ne oportunističnega razrednega boja, ne spodtika se nad privatno lastnino, ampak jo zahteva za vsa- kega, tudi za delavca. Ker program odklanja raz- redni boj, ki ima za končni namen »iztrebitev« ka- pitalistov, dosledno temu zahteva sodelovanje last- nika kapitala in delojemalcev ter odgovarjajoči delež na dobičku. Program kaže izrazito protika- pitalistično ost v tem, da zahteva korporacije (de- lovne skupnosti), v katerih daje delojemalcem možnost popolnega uveljavljanja v gospodarstvu in preko katerih bi se izvedlo tudi načelo demokra- cije v gospodarstvu. V tem pa se kaže jasno tudi protifasistična smer, ki hoče vse centralizirati, kar vidimo v državah s fašistično ureditvijo.

V vsem programu vidimo lepe skladnje s so- cialnimi okrožnicami Leona XIII. ter Pija XI. Zato se ne čudimo, če je program zajel stotisočere množice delavcev in nameščencev in smatramo, da bi mogel postati tudi pri nas program enotne fron- te krščanskih delavcev in nameščencev. (M)

Bolezenske podpore v rudarskem in kovinar- skem zavarovanju

Rudarji in deloma tudi kovinarji (v topilnicah) so zavarovani pri bratovskih skladnicah za primer bolezni, nezgode, starosti in onemoglosti.

Ob boleznih imajo pravico do sledečih podpor: 1. do brezplačne zdravniške pomoči in vseh pri- pomočkov, ki so potrebni za zopetno ozdravljenje; tudi do bolnišnice. 2. Do hranarine, ako je član za delo nesposoben nad tri dni. Hranarina znaša dve tretjini zavarovane mezde. Pravica do podpore ob- stoji za dobo 6 mesecev. V izrednih primerih se more podpora podaljšati na 12 mesecev. 3. Ako član umre, dobe svoji pogrebno in sicer v tri- desetkratnem iznosu zavarovane mezde. 4. Čla- nica-porodnica dobi: predporodnino za dobo 6 ted- nov pred porodom, porodnino za dobo 6 tednov po porodu, babiško pomoč, odnosno bolnišnico, dečo opremo v znesku 150 Din in dojnino za 12 tednov po 3 Din na dan. Porodniška podpora znaša tretji- no zavarovane mezde.

Svoje člana imajo pravico do teh podpor: 1. do brezplačnega zdravljenja; zdravljenje v bolnišnicah le za dobo 4 tedne. 2. Ako je član v bol- nici, ima žena pravico do polovične hranarine. 3. Ob času poroda do porodniške podpore štiri tedne pred in štiri tedne po porodu po 150 Din na dan, do babiške pomoči in zdravniške, odnosno do oskr- be v bolnišnici in do dečje opreme v znesku 150 dinarjev. 4. Ako umre rodbinski član, do pogreb- nine, ki pa ne sme presegati za novorojenca 100 dinarjev, izpod 4 leta 150 Din in izpod 16 let 250 dinarjev, za ženo 500 Din, za starše 300 Din. Pravice do podpore iz zavarovanja za bolezni zastarajo v enem letu od dne, ko je treba podporo izplačati.

PO SVETU

V Ameriki pripravljajo zakonodajo. Roosevelt je napovedal, da bo zakonodajni potom zagotovil vsakemu ameriškemu delojemalcu eksistenčni minimum in starostno preskrbo na podlagi obvez- nega zavarovanja. Tako v Ameriki v dobi najhujše gospodarske krize. Pri nas pa je nekaterim naša socialna zakonodaja strašansko napoti in jo sku- šajo na vse mogoče načine okrniti, češ, da bo s tem našemu gospodarstvu v izdatni meri poma- gano.

Angleži grade tvornice. Londonska »Broad of Trade« poroča, da je v Angliji bilo ustanovljenih tekom zadnjega leta 1800 novih tvornic, z obrato- vanjem pa jih je prenehalo 800. Tudi pri nas se ustanavljajo nova podjetja kljub krizi — ali pa ravno radi krize. Tudi kriza je dobičkanosna — pa ne za delavca.

Romunija se brani tujcev. Romunske oblasti so odredile koncesijo za ustanovitev tvornice su- kance inozemski družbi, ker je hotela zaposliti tekom prvih let obratovanja večinooma tuje delovne moči. Pač redek pojav na jugovzhodu Evrope!

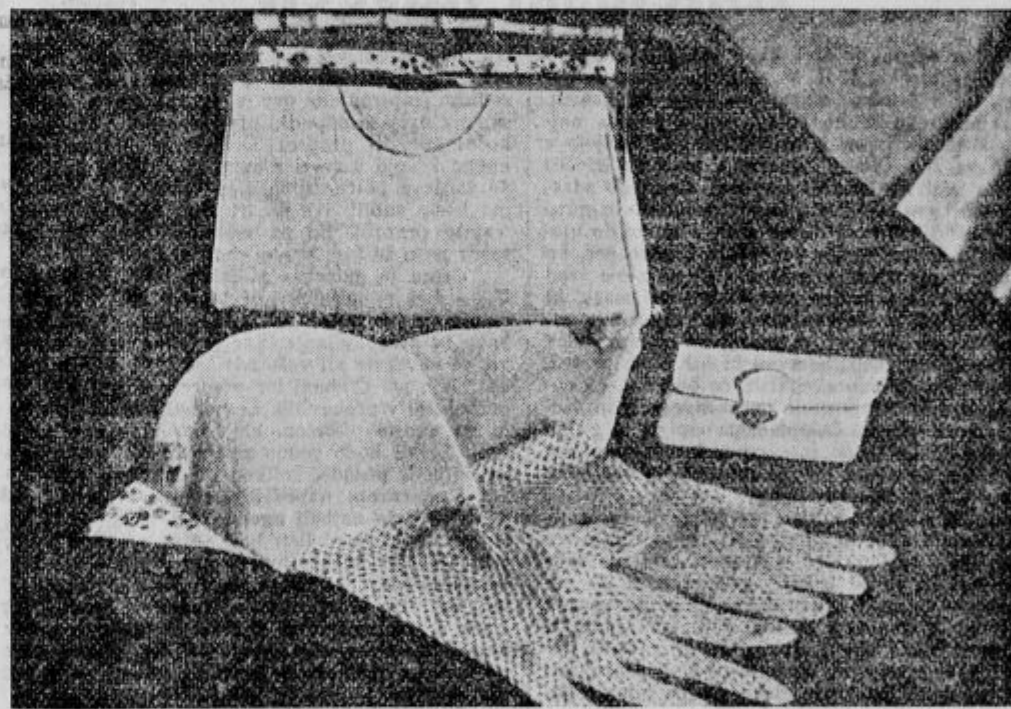
hitro pomagala iz šolske obleke, da je čimprej od- šel k otrokom na dvorišče.

Res je, da je za nas vse zelo huda doba, a še bolj za naše otroke, ki z nami vred vse to do- življajo. S skrbmi vstajamo zjutraj in s skrbmi le- gamo zvečer k počitku. Celu v spanju nas mučijo naše stalne skrbi. Namenoma pravim mi, kajti iz skrbi dandanes ni nihče izvzel, kaj bi gospod ali hlapec. Skrbi so nas vezale že v časih velike voj- ne, pa zopet potem, ko smo si ustvarjali dom in domovino, pa nas zopet zdaj vežejo vezi vsesplošnih skrbi, ki so menda objele ves svet. Kljub temu pa imamo mi starejši mnogo več dobrega, ki smo ga užili v naši mladosti, dočim sedanja mladina niti brezskrbne mladosti nima, a nas starejše spremlja prav svetel sijaj srečne in brezskrbne mladosti še v naša pozna leta.

Ali ni boste zamerile, matere, če danes za-

že vseh naših kritik in tožba, ki se nanašajo na naše gospodarske in politične razmere, pa si niti ne domislamo, da bi utegnili to slabo vplivati nanje. Če jim potem še oponašamo vsak kosček kruha, vsak dinar, ki ga izdamo zanje, potem pač ne sme- mo pričakovati, da bomo vzgojili naše otroke v po- štene, požrvalne, delavne, dobre, plemenite lju- di, ampak da bodo že prav zgodaj stopili na isto pot nezadovoljnosti, mračnosti, kritikastrva, na kateri vidijo zdaj nas. Kam bo pa privedla taka vzgoja?

To, kar damo svojim otrokom, najsi bo že skromno kosilec, ali iz starega predelana obleka, ali doma narejena igrača, dajmo jim z ljubeznijo in veseljem! S toplo besedo spremljan, še tako skro- men dar napravi veselje. Otroške želje so hitro izpolnjene, saj so povečini skromne, če jih le vzga- jamo k skromnosti in zadovoljnosti z malim.

Moderna žena spravi kaj rada svojo vnanost v prikupno skladnost. Tudi moda ji pri tem pomaga. Obleka, torbica, rokavice, čevlji in celo cigaretnica so kar se tiče blaga, barve in okrasa v prijetni harmoniji. Naša slika nam kaže torbico, rokavice in cigaretnico, ki so na ta način harmonično izdelani.

Zakaj?

Zadnje čase se vedno bolj odklanjajo starejše služkinje, bodisi kuharice, sobarice in sploh go- spodinjske pomočnice. Naše strokovne posredoval- nice doživljajo, da jim 30, 35 letne kuharice gospo- dinje vračajo, češ, mlado mi pošljite. Ali je more- biti kuharica v teh letih res prestara, dela ne- zmogočna? Radi bi zvedeli, kaj je vzrok takemu po- četju. Ali morda večletne izkušnje, ki jih je ku- harica pridobila v delu? Ali je pre malo lepa za novodobno hišo, premalo moderna za sedanje čase? Vsem socialno čutečim gospodinjam kličemo, naj vendar zaposle tudi starejše gospodinjske pomoč- nice, sicer se jih bo nabralo toliko, da bodo javnosti v breme. Saj delati znajo in morejo, brez dela ne morejo živeti; ali naj jih tako početje požene v obup? Če je že mnogim družinam zaradi gospo- darske krize nemogoče imeti služkinje, naj bi one gospodinje, ki jih ni kriza tako kruto zadela, ven- dar dale možnost dela in zaslužka vsem tako šte- vilnim, zlasti starejšim, ki čakajo na službe in kruh.

Ženski list »Vigred« v letošnjem letu prav po- sebno usmerja svoje delo v dvojne najvažnejših gi- banj sedanje dobe, v gibanje Katoliške akcije in v delavsko gibanje. Posebni članki o tem dvojem, pa tudi celotna vsebina letošnje »Vigred«, ki se je kljub krizi ne le ohranila na dosegljivi višini, ampak se je celo razširila in izpopolnila, vse to je vzroka dovolj, da si jo naroči vsaka katoliška slo- venska žena, vsako katoliško »lovensko dekle. Za- radi svojih vodilnih pa tudi krajših povesti! Je »Vi- grede« primerna z avasko knjižnico, saj je s svojimi 480 stranmi kar obsežna knjiga. Pa tudi vse drob- nejše blago, ki je pregledno razvrščeno, služi ženi in dekletu, gospodnji in kuharici ob najrazličnej- ših prilikah; zato je razumljivo, da — kakor smo informirani — število naročnic ni padlo, kakor se dogaja pri drugih listih, ampak se je za lepo šte-

vilo še pomnožilo. Posebna privlačnost za list je, ker ina trovratno prilogo: za ročna dela, modno prilogo in krajno prilogo. Zato ni prav nič čudne- ga, če se še zdaj — kakor slišimo — še vedno ogla- šajo nove naročnice. Vigred brez priloge stane let- no Din 25, s prilogo Din 50 in se naroča v Ljub- ljani, Masarykova cesta 12.

Jedilnik

od 25. junija do 1. julija 1934.

Gospodinjska šola Marijanišče v Ljubljani.

Ponedeljek. Kosilo: parميزanovi štrukeljčki v juhi. Goveji golaž in krompir v kosih. Solata z jajci. Večerja: polpete s solato. Čezana iz rabarbare.

Torek. Kosilo: ječmenček v juhi. Govedina, na- det krompir in kolerabna prikuha. Marelični cmoki. Večerja: koroški ajdovi žganci z mlekom ali kislim zeljem.

Sreda. Kosilo: grahova juha z rižem. Sočna pe- čenka, krompirjev pire in solata. Kuhane borovnice. Večerja: mlinci s pražičim mesom in solata.

Četrtek. Kosilo: klahel juha z opečnim kru- hom. Riž s telefino in parميزanovi, grahova pri- kuha. Jagodna pogača iz krhkega testa. Večerja: za- pečeni široki rezanci s svinjino in solata.

Petek. Petrovo. Kosilo: vranična juha z ocvr- tim graham. Pečeni piščanci, pražen riž z mladim korenčkom in solata. Jagodna strženjena s piškoti. Večerja: naravni zrezki in mešana solata.

Sobota. Kosilo: rezanci v juhi. Govedina, pra- žen krompir in kuhana solata z graham. Čezana iz borovnic. Večerja: rezančna potica in solata.

Nedelja. Kosilo: možganova juha z zdrobovimi cmoki. Nadeta telečja prsa, parjena spinača, mali krompirčki in solata. Piškotne rezine z jagodno pe- no. Večerja: ocvrta telečja jetra in solata.

„SLOVENEČEV“ SVETOVALEC

Naš domači zdravnik

F. R. S. O zlati žili je bilo v zadnji nedeljski številki dovolj branja, menda tudi kaj za vas uporabnega. Ako se nagibljate k životnosti, potem naj velja za vas povdarek na pristosti kmetijski (ponajveč rastlinski in piščolabeljni) prehrani in znatno povečanem gibanju (hoji, plavanju, veslanju, kolesarjenju in drugo).

M. P. B. Beli tok, če zares ni kužnega izvora, premene največkrat in najraje sam brez krajevnega zdravljenja, večkrat je takšno zdravljenje naravnost škodljivo. Odpraviti treba morebitno splošno slabost, malokrvnost, zaprtost, nesnažnost in vse drugo, kar trajno draži, n. pr. dolgo sedenje, neporno šivanje s strojem itd. V vašem primeru je morda živčna razdraženost ali duševna vznemirljivost kriva, da imate nevspešne občutke. Spominjam se mnogih primerov, da so prišle k meni žene za voljo belega toka, ki ga nisem mogel ugotoviti in ki je izginil, ko sem ženam odsvetoval vsakršno zdravljenje in nasvetoval večtedensko ali mesečno mirovanje. Pa poskusite še v takšno zdravljenje, ki je kaj lahko in zelo uspešno, če res ni bilo okužbe.

N. K. P. Bolečine v križu in trebuhu pri poročni ženi ne pomenijo še nosečnosti, zlasti, ko imate še perilo v navadnem redu. Ako vas obhajajo slabosti in se vam dela sladka slina, vendar kaže, da se posvetujete z zdravnikom, ki si ga izberete za zaupnika za to potrebo in nadalje. Ne čakajte sile! Krpanje je hvaležno in uspešno, dokler so luknjice majhne.

J. V. Lj. Zdravljenja s stradanjem ne morem odobravati v vašem primeru, ko mi poročate, da ste živčno bolan že nad dvajset let. Stradanje priporočajo ljudem s kakšno motnjo v notranji presnovi (protin, sladkorna bolezen, zamaščenost in slično) za krajšo ali daljšo dobo, začasno tudi ljudem z žolodčnimi ali črevesnimi boleznimi. Ljudem z nagajivimi žilci treba izbrati in izdatno hrano!

Leti. Bromove soli v obče niso bogve kaj strupene, saj jih prenaša celo dojenček po pol grama ali še več na dan brez škode, a za redno ali dolgotrajno rabo niso primerne. Komur prija bromova sol, nima sredstev za razmetavanje, naj si kupi zmes bromovih soli in si jo raztopi v desetkratni množini prekuhane vode (n. pr. 25 gramov bromovih soli na četrt litra vode), ena neprevleka žlica te raztopine vsebuje približno 1 gram bromove soli, kar je navadna množina za odraslega človeka kot enkratni vzetek, kot redčilo za bromovo sol se največkrat rabi mleko.

Isti. Špajkove korenine (valeriana) dajejo dober čaj za pomirjenje živcev same ali z metovim ali meliso. Listi ali kamiličnim cvetjem mešane. Na četrt litra vrele vode se vrže ščepec ali vržana žlica tega čaja, posoda se pokrije, čez 10 minut se čaj precedi in pije hladen brez dodatkov, navadno zvečer, polovica pred večerjo, druga polovica kot uspavalno. Špajkove kapljice so vinskokcetni izvle-

ček iz špajkovih korenin. O potrebi (vznemirljivosti, krču, slabosti) po 10–20 kapljic na vodi ali sladkorju, tudi nekajkrat na dan. Čim manjkrat se zdravilo rabi, tem bolj ostane učinkovito.

Leti. Utrjevanje s vodo je priporočljivo vsakomur, tudi onemu, ki je preстал hud revmatizem in čuti bolečine ob slabem vremenu. Najbolje bo, ako v tem času združite sončenje z vodenim utrjevanjem, kakor je bilo že večkrat opisano.

Se vedno isti. Višnjevi, proti korenu temno modri nohti pomenijo zastajanje krvnega obtoka in sicer v odtoku krvi proti srcu. Če ni srčna črpalna pokvarjena, potem znači ta pojav pešanje moči, kar je zelo verjetno pri človeku, ki se trapi z nezmišelnimi počenjanjem, kakor je gladovanje. Človeško telo in osrednje gonilo v njem — srce — je kakor stroj, ki povoljno deluje ob zadostnem kurivju!

A. B. M. Bel jezik imajo tudi zdravi ljudje, zlasti proti korenu se opaža mnogokrat tenka ali debelejša plast olušč ali leva jezice vrhnice (sluznične prevleke na jeziku) z raznimi glivicami in sprjetimi ostanki jedi in pijače. Ako se prej čist jezik spobeli ali obloži, pomeni ta sprememba kakšno motnjo v prebavi; vseže zdravnikovo oko bere z bolnikovega jezika marsikaj.

J. K. S. Trdovratna nespešnost vas muči? Ne omenjate ne dejanskega ne domnevnega vzroka svoji motnji, ugibati pa je meni težko, ker bi moral napisati dolgozvezno razpravo o vzrokih, ki so zunanji in notranji, telesni in duševni, da človek nima več dovoljnega počitka. Kakor druge bolezenske motnje, se odpravlja tudi nespešnost po vzrokih, in pri mnogih vrstah nespešnosti zavoljo zunanjih motenj (spalnica, ležišče, mrčoš, ropot, žalost, jeza, kes, skrb in dr.), je zdravniška pomoč odveč, pri duševnih vzrokih pa sama po sebi nezadostna, pri nespešnosti zavoljo boleznim je zdravniška pomoč umestna in uspešna, ako zdravnik pozna glavno bolezen. Vi o vsem tem nič ne poročate...

J. P. Lj. Rman (achillea millefolium) je znana travniška rastlina, ki daje dober čaj zoper trebušno napenjanje in krvavitve. Posebno sluje ta čaj (posušeno cvetje in lističe rmana) pri krvaveči zlati žili.

Vsem. Na dopust pojdem v začetku prihodnjega meseca. Po treh in trideset let (45 mesecev!) neprestanega vsakodenskega razmišljanja bolniških dopisov in sestavljanja zdravniških odgovorov se mi je zahotelo nekoliko odmora v tem, ne vedno prijetnem in lahkem zardevanju, da se z večjo zbranostjo pripravim za neko važnejše delo. Ker mi uredništvo noče postaviti namestnika, prosim svoje bolne in zdrave bravce in bravke, da opuste vpraševanja o zdravstvenih zadevah dotlej, da „Slovenec“ naznani in začne zdravniško pomenkovanje in stari ali novi obhiki. Tisti, ki ste med tem pisali, dobite še odgovor v prihodnji nedeljski številki, drugi pa — po dopustu.

Kmetijski nasveti

Kako se odpravijo črvi, ki se nahajajo v kosteh presušenega mesa? A. S. V. — Črvi, o katerih govorite, niso v kosteh, marveč v mesu ob kosteh. Samica mesarske muhe polaga svoja jajčeca najraje ob kosti. Iz jajčec izlegle ličinke se zarijejo v meso in ga žo. Čim jih opazimo, moramo izločiti napadene kosti in izrezati izjedena mesta do zdravega mesa. Izrezana mesta nočno nasolimo in spravimo meso na tak kraj, da ne morejo muhe do njega. Tudi je dobro, če ga denemo v krušno peč, ko smo vzeli iz nje kruh, in pustimo, da se z njo vred sladi. Previdno ravnamo, če zalijemo pri mesu, ki smo ga vzeli iz prekajevalnice, vse razpoke in zareze, zlasti one ob kosti, z zmesjo iz enakih delov loja in svinjske masti. Sam loj bi bil za to predr. Pri tem pa ne smemo skopariti, če hočemo, da po-
magata. Mast moramo pozneje porabiti v kuhinji. Ko se zavijemo v več pol časopisnega papirja in ga ob zanjki nad kostjo trdno zavemo, da ne more mesarska muha do njega ter ga obesimo na hladnem, temnem in zračnem prostoru.

Uporaba čilkega solitra pri zelju. St. B. M. — Radi bi vedeli, kako se gnoj s čilskim solitrom zelju. Je-li bolje raztopiti ga v gnojnici in z njo zalivati sadiko, ali ga pa trositi okrog njih in jih potem osuti. — Če zelje zalivate z gnojnico, tedaj vam ga ni treba še gnojiti s čilskim solitrom. Gnojnica ima namreč sama dovolj dušika in ne rabi še dušičnega čilkega solitra. Vsebuje pa tudi precej kalija, ki pri zelju dela trde glave. Če pa nimate dovolj gnojnice, tedaj potrosite okrog vsake sadike posebej čilkega solitra in nato jih okopajte. Na 10 četvornih metrov porabite dve kilograma tega solitra. Preveč ga ni trositi, ker ob suhem vremenu lahko osmoli korenine. Raztrositi ga je najrajši ob mokrem vremenu, vendar tako, da ne pade na liste zelja, ker jih opari. — Bolhe na zelju zatirajte z zalivanjem, lahko pa tudi s pepelom, ki ga potrosite na suhe rastline. — Za galicno-apneno škropivo za krompir vzemite 1 kg galice in 1,5 kg živega ugašenega apna. Škropite pred cvetenjem, lahko pa tudi pozneje, če opazite, da začne posamezni listi rjaveti.

Rja je napadla vrtnice. N. P. Sr. S. — Vaše vrtnice je napadla bolezen, radi katere listje rjavi in odpada, cvetje je krhljivo in rastlina peša. — Iz doposlanih listov je razvidno, da so vaše vrtnice napadene po rji, ki nastopa na tih rastlinah. Borda proti njej je nemogoča, če je listje že napadeno. Treba torej skrbeti že prej, da se njene klice, trosi, ne morejo razpasti po zelenih listih. Zatirati moramo to rjo že zgodaj spomladi, preden vrtnice odzenejo, na ta način, da jih temeljito poskropimo z dva- do trikratno raztopino modre galice. Ta prepreči, da se bolezen ne more razviti. Sedaj poleti ne moremo sicer obvarovati že bolnih listov pred njo, pač pa lahko ohranimo zdrave mlade nove poganjke, če jih pogosto škropimo z enoodstotno raztopino galicno-apnene brozge. Torej samo z marljivim škropljenjem se boste obvarovali te bolezni na vrtnicah.

Kako se da zatirati praproto na planinskem pašniku? F. R. C. — Odločili ste se zatreti praproto na planinskem pašniku, ker je ne rabite za nastil ži-vini in je vam paša zategadelj bolj dragocena nego praproto. Praproto lahko zatrete s ponovno, čim bo; čisto in priletno košnjo čez poletje. Pokositi pa morate praproto vedno poprej, ko dozori troš, ki služi za razpol praproto in so v rumenih kupčkah na spodnji strani listov. Pokošena mesta pognojite s hlevskim gnojem. Še bolje pa je, če pognojite z gnojnico. Boljša kakor gnojnica pa je gnojilna mešanica, ki jo napravite iz blata ali govna goveje živine in vode. Tudi ovčji gnoj je v to dober. V to vrsto zapirajte ovce čez noč v pletene ograje, ki so razložljive in prenesljive z enega na drugo mesto pašnika. Če so ovce v takšnih ograjah

bolj na tesnem več noči, zagnojijo ograjen del pašnika s svojimi odpadki. S prekladanjem ograje in rednim zapiranjem ovce v ograjo lahko zagnojite samo z ovčjimi odpadki precejšen del pašnika, kjer hočete uničiti praproto. Uničevanje praproti s ponovno košnjo v zvezi z enim ali drugim gnojenjem pa zahteva potrpežljivost in vztrajnost. Predvidoma boste rabili dve do tri leta, da popolnoma iz-trebite praproto. Bo pa vsekakor med tem časom rašča paše že tudi precej zboljšana.

Cemu je potrebno piščetom lesno oglje? A. T. U. — Lesno oglje je piščetom in tudi odrasli perutnini nujno potrebno. Lesno oglje pospešuje pre-bavo in presnavljanje. Ker je lesno oglje luknjačavo, se navzame ali veže odvisne kisline in pline, ki nastajajo pri prebavi ter preprečuje drisko in druge bolezni v prebavilih. Lesno oglje zdrobite v prah in ga nudite piščetom ali kokošim v posebni posodi. Živali bodo vedno same použile toliko lesne-golja iz posode, kolikor ga potrebujejo.

Nameravam napraviti nekoliko vejnika. Kdaj je za to delo najbolj ugodno? A. R. S. — V juliju so mladi drevesni listi bolj nežni, pa tudi bolj redilni in lažje prebavljivi. V avgustu je že manj redilnih snovi v listih, kar se tem bolj stopnjuje, čim bolj se bliža poletje koncu. Dobro je tedaj, da začnete s pripravljanjem vejnika že julija in končate najpozneje do srede avgusta. V tej dobi je navadno tudi vreme najbolj ugodno za napravo in sušenje vejnika.

Katero sredstvo je najboljšo proti ušem pri živini? S. J. B. — Uši odpravimo najboljše pri goveji živini, če jo dobro namažemo z mastjo, oljem, petrolejem, kreolinovim mazilom. To mazilo napravimo iz ene žlice kreolina in pol kilograma prašičje masti. Najboljše in nedvomno tudi najuspešnejše sredstvo proti ušem sta čokalo in ščet. Čokala pa ni treba rabiti za snaženje živine, temveč le za očiščenje ali enaženje ščeti same vse one nesnage, ki se nabere na in v ščeti med ščetanjem živine. Če pa je ena ali druga žival zelo ušiva, potem še vedno ni treba uporabljati v začetku omenjenih sredstev za odpravo uši. Pač pa vzemite dober glavnik za izčesanje uši in izčesite dobro vsa zelo ušiva mesta na živini. Česanju z glavnikom pa naj sledi vedno še čiščenje živali s ščetjo. Če boste vsak dan redno in temeljito čistili in snajžili živino, se ne bo ulegel naseliti na živino noben mrčes. Če je pa kakšna žival ušiva, boste te-le odpravili v nekaj dneh z glavnikom in ščetjo, živala sama pa se bo dobro počutila, postala donosnejša in pridobila na vrednosti.

Zatiranje divjega korenja na travnikih. I. I. S. — Pišete, da se na Vaših travnikih med travo pojavljajo rumeno in belo cvetoči plevel, divji jarež in korenje, ki bi se ga radi iznebili. — Ta plevel nastopa največkrat v olavi kot divje korenje in rumenocvetčasta divja pastinaka. Oboje smatramo kot hud plevel, ker se zelo razširja in daje slabo in pusto krmo, ki je zelo trda. Zaradi svoje razširjenosti nam ta plevel močno izpodriva druge dobre trave in detelje. Divje korenje in pastinaka sta enoletni plevel, ki se razmnožuje po semenu. Zato morate skrbeti, da vsaj dve leti preprečite napravo semena, najlažje s tem, da posečete vse cvetje, kakor hitro se razvije; ali pa, kar je še izdatnejše, da opletete travnik in poružite s koreninno vred v ta plevel. Res je, da je to delo pri nas še malo vpeljano; vendar če ste navajeni pletti travnika, če je prav koristno, če se opremite tudi pletni njivke, je prav to potrebno. To delo vam bo prineslo obile koristi z dobro, sladko travo in bogato košnjo.

Kaj je boljše, skidati gnoj vsak dan ali le vsak teden? F. K. Z. — Košnja in druga nujna dela vam ne smejo biti ovira skidati gnoj vsak dan in proti iz hleva. Kakor veste, sestoji gnoj iz živalskih odpadkov, nastaje in gnojnice. V gnojnici pa je amoni-

jak, ki ima to slabo lastnost, da uhaja v zrak, kar spoznamo po ostrem duhu, ki nam udari v nos, ko pridemo v hlev. Ta neprijetnost amonijaka se tem bolj čuti, čim dlje časa obleži in ostane gnoj v hlevu. V amonijaku je pa dušik, ki je najdražja snov med vsemi hranilnimi snovmi, ki primanjkujejo rastlinam v zemlji. Zato pa ga moramo skušati ohraniti čim več v gnoju. To pa se nam najbolj posreči, če gnoj vsak dan sproti skidamo iz hleva in ga spravimo na gnojnik, kjer ga seveda tudi sproti razgrnemo in takoj tudi dobro stlačimo, da preprečimo uhajanje amonijaka itd. Res je, da se zgubi nekaj amonijaka tudi z vsakdanjim izkidanjem gnoja iz hleva. Vendar pa se ta izguba nikakor ne da primerjati z izgubo amonijaka, ki jo utрпи gnoj, ako ostane več dni ali cel teden v hlevu. Razun tega pa se vam priporoča skidati gnoj vsak dan sproti iz hleva tudi zategadelj, da ohranite v hlevu dober in čist zrak, ki je tamkaj nujno potreben za zdravje živine in dobroto mleka. Zato pa ven z gnojem iz hleva na gnojnik vsak dan sproti!

Uničevanje gosenice sovke na zelenjavi S. R. R. Na zelenjavi so se vam pojavile sive gosenice, ki povzročajo izredno škodo. Radi bi se jih znebili, pa ne veste kako. — Poslani črvi so gosenice nočnega metulja, sovka imenovana. Gosenice so gole, temnosive barve in precej debele; objedajo ponoči listje ne samo zelenjave, ampak tudi njivskih rastlin (žito, krompir, pesa). Često napravljajo ogromno škodo. Najuspešnejše jih zatirajte, če po zelenjavi raztrosite apneni (tudi cestni) prah, pomešan z žveplom. Učinkovito sredstvo je tudi, če rastline poskropite zlasti na spodnji strani z enoodstotno raztopino tobačnega izvlečka in mazavega mila. V novejšem času uporabljajo v ta namen uspešno tudi dvoodstotno žvepleno-apneno brozgo (50 litrov vode in 1 kg brozge), ki z njo večkrat poskropite napadene rastline. Na jesen pa poleg tega vrt dobro in

Pravni nasveti

Sporni svet F. K. B. Pred leti ste kupili hišo z nekaj svetla. Tega svetla bi moralo biti po mapi približno 100 kvadratnih metrov več, kakor ga živiate in ste dognali, da teh po vašem mnenju spornih 100 kvadratnih metrov živja vaš sosed že 28 let. Zahtevali ste od njega, da vam prepusti ta svet, kar pa noče, češ, da je tako kupil od svojega prednika. Spomladi ste na ta svet zasadili mlade jablane, ki so se prijele, a sosed ni nič ugovarjal. Vprašate, če bo v slučaju spora sodišče vam priznalo ta svet. — Če je sosed sporni svet živjal že 28 let, a njegov prednik pred njim v istem obsegu vsaj v dveh zadnjih letih, potem je sosed s svojim posestnim prednikom sporni svet pripisoval in bo v slučaju tožbe ta svet sosedu pripisoval. Sosed bi vas lahko tožil radi motenja posesti, ko ste zasadili drevesa na njegovem svet, pripisovanemu svetu. Zasajena drevesa pripadajo lastniku zemljišča, ker so se že ukoreninila.

Poroštevna obveza. J. R. D. L. Leta 1921 ste se podpisali kot porok svojemu prijatelju za glavnico 10.000 Din. Vsa leta ste imeli mir, dokler vas ni sedaj pozvala posojilnica, da se obpogbite, da plača vaš prijatelj vsaj obresti, sicer da bo od vas izterjala ves dolg. Vprašate, če vas lahko posojilnica res na to prisili. — Svetujemo vam, da se zglašite pri posojilnici in zahtevate, da vam pokazejo zadolžnico, ki ste jo pred leti podpisali. Če ste se na tej listini podpisali kot porok samo za določen čas od enega leta, potem je vaša poroštevna obveza po preteku prvega leta prenehala in nimate nobenih obveznosti več, če pa tak pristavek manjka, jamčite še vedno za dolg do popolnega plačila.

Neplačana najemnina. A. L. C. Brezposeln ste, imate družino, pa ste ostali za tri mesece v zastanku za najemnino. Hišni gospodar je dal brez tožbe zarubiti nekaj pohištva. Vprašate, če je to dopustno in kam se lahko pritožite, da se pohištvo ne proda. — Po postavi jamčijo pohištvo in premičnine, ki se prinesejo v stanovanje, za najemnino. Radi dolžne najemnine lahko hišni gospodar zahteva zastavni popis zarubljenega pohištva, kar mu služi v zavarovanje dolžne najemnine. Prodaja tako zarubljenih predmetov se pa lahko izvrši na temelju sodbe in izvršilnem postopku. Najemnino boste pač morali plačati, sicer bo prišlo do tožbe in novih stroškov, ki se bodo pokrili iz izkupička sedaj zastavno popisanih predmetov.

Pašna pravica. A. K. H. V arenji imate skupno pašno pravico. Nekateri kmetje za več, nekateri za manj glav pašne živine. Tekom časa so nastala še druga gospodarstva, ki nimajo pašnih pravic. Dva upravičena-kmeta pa v zadnjih letih ne dajeta svoje živine na pašo, pač pa oddajata svojo pašno pravico drugim, ki je nimajo. Vprašate, če je to dopustno. — Da. Ker se taka pašna pravica lahko proda, zato ni razloga, če se proti plačilu ali pa za zastoj drugemu oddaja, seveda samo za ono število glav živine, kolikor upravičencu pripada.

Nezaščiteni dolгови. G. M. R. Vaši ženi, kot živili, so leta 1932 ostali dolžni posamezni kmetje, ki spadajo sedaj pod zaščito, manjše zneske do 100 Din. Vprašate, če so ti dolгови iztirilji. — Da. Po uredbi o zaščiti kmeta so izrečno kot nezaščiteni proglase ne terjatve, ki jih imajo obrtniki proti kmetom za izvršena obrtna dela po 20. oktobru 1931. Najcenejše bo, če stopite na uradni dan na okrajno sodišče ter daste na zapisnik opominke tožbe s plačilnim poveljem proti dolžnikom. Terjatve same zastarajo v treh letih, ker so nastale za izvršitev del v obrtnem obratu.

Prevzitek matere. K. F. S. Pri sebi imate bolno mater, da ji strežete. A vžitek ima mati izgovorjen na domu pri svoji hčeri, vendar mati noče biti na tem domu. Hčerka se brani dajati vžitek, češ, da ima mati vžitek samo doma ali pa v njeni istotako izgovorjeni hišici, v kateri so stranke. Mati ima tudi izgovorjeno, da ima lahko pri sebi eno od svojih hčera za postrežbo. Vprašate, ali je dolžna hčerka na domu dajati vžitek. — Hčerka je dolžna dajati materi izgovorjeni vžitek na onem mestu, kjer je bilo to dogovorjeno. Le v slučaju, da so hčerka ali pa njeni domači zakrivilji, bodisi s slabim ravnanjem ali na drug način, da mati ne more živeti na domu hčerke ali v njej izgovorjeni hišici, potem je hčerka dolžna, da daje vžitek tam, kjer si mati to izbere. Če pa je mat brez tehtnega razloga zapustila dom, ni s tem zgubila vžitka, pač pa mora sama poskrbeti, da ji v to prenasa živče itd., ki ga je hčerka dolžna pripaviti na domu. Če potrebuje mati osebo za svojo postrežbo, sme ta pri njej stanovati, ni pa hčerka dolžna, da daje prevžitek, oziroma tudi prehrano za to osebo.

Ločitev zakona. I. A. R. Nesrečno ste poročena, ker je mož ženskar in rad pije. Imate enega otroka. Ko je bilo otroku eno leto, je vaš mož imel razmerje z drugo žensko in vam nudi 1000 Din mesečno, če ga zapustite. Niste hoteli, ker ste ga ljubili. Po preselitvi v drug kraj se je mož spo-

GRITZNER
POKROMANA KOLESA
Najboljši
šivalni stroji „ADLER“ in „GRITZNER“
po izredno nizkih cenah
samo pri trvdki
JOSIP PETELINC - LJUBLJANA
blizu Prešernovega spomenika, za vodo.
Vedelna garancija! Pouk v umetnem vesenju
brazplačni! Telefon šte. 2915.

globoko prekopajte ter posopnite in sicer na 100 kvadratnih metrov površine vzemite 15 do 20 kg apna. To bo namreč uničilo zalego sovč v zemlji.

Preslica na travniku da slabo seno. A. N. V. Njivo ste spremenili v travnik, pa se je na njem razmnožila preslica. Goveja živina jo ne mara, če jo pa žre, dobi drisko. Radi bi jo odpravili. — Preslica je trpečen in sila trdovraten plevel, ki se ne da izlahka zatreti, ker je globoko vkoreninjen. Navadno se pojavlja na vlažnih zemljiščih, ki jim primanjkuje apna. Zato se ga še najprej iznebite, če ta travnik osušite s pomočjo pravilno izpeljanih jarkov in ga jeseni dobro posopnite. Še bolje bo pa, če travnik globoko preorjete, da s tem izrujete in pokončate korenine preslice, pri tem pa s apnom dobro zagnojite. Leto nato posadite krompir, ki mu daste dovolj hlevskega gnoja, drugo leto pa zemljišče zasejete s travno-deteljno mešanico in napravite tako umetno travnišče. Ker bodete zemljo s tem osušili in z apnom razkužili, bodo odpadli pogoji za uspevanje preslice in na istem prostoru boste pridelali mnogo dobre sladke krme.

čelka poboljšal. Vendar po enem letu je zopet začel piti, dobil zopet zvezo s prejšnjo ljubico, vas pa doma muči, kriči nad vami in celo pretepa. Vprašate, če lahko na temelju tega zahtevate ločitev zakona in če bi vam bilo prisojeno 500 alimentacije. — Če boste le polovico tega, kar ste napisali v pisnu, mogli dokazati, bodisi s pričami, piemi ali z lastnim zaslusanjem pred sodiščem, bo na vašo tožbo moralo sodišče izreči ločitev zakona veled mozeve krivde. Najbrž bo sodišče tudi vam dalo otroka na odgajanje. Višina alimentacije se ravna po premoženjskih razmerah moža, ki je dolžan svoji imovini primerno vzdrževati ženo in otroke.

Razlastitev zasebnega zemljišča za gradnjo ceste. M. P. T. Občina namerava zgraditi široko cesto na pokopališču. Zakoličili so cesto tako, da vam vzamejo pol metra širok pas zemljišča. Vprašate, če vam ga morejo vzeti, ne da bi vas kaj vprašali. — Potrebno zemljišče za cesto se bo moralo od lastnikov kupiti ali pa se bo moglo isto razlastiti proti odškodnini. Postava namreč dopušča razlastitev vsake nepremičnine, kakor tudi stvarne pravice za neposredno, kakor tudi za posredno potrebo ceste.

Povračilo dolga. A. V. B. Delali ste pri nekem kovaču tri leta. Prvo leto ste plačevali po 50 Din tedensko za hrano. Drugo leto ste se zgovorili, da boste z delom odslužili hrano. Prišlihi so vas, da ste podpisali potrdilo, da za svoje delo ne boste zahtevali nobenega plačila. Gospodarju samemu ste posojali ob raznih prilikah večje zneske denarja. Ko ste zahtevali sedaj povračilo denarja, vam je kovač rekel, da ga ni dolžan naenkrat vrniti, ampak v delnih odplačilih, ker tudi vi niste cele vsote naenkrat posodili. Vprašate, če to drži in če lahko kaj zahtevate za svoje delo. — Če ni bilo posebnega dogovora, kako in kdaj vam bo kovač vrnil posojeni denar, smete terjati povračilo dolga v celem znesku, kadar vi hočete. Če vam ne bo plačal zlepa, ga lahko prisilite s tožbo. — Za vaše delo boste težko mogli kaj več zahtevati, ker ste se pogodili za hrano. Vaša izjava, da za delo ne boste zahtevali nagrade, potrjuje prvi dogovor, da gre vaše delo za hrano.

Organi banske uprave. F. K. T. Zakon o samoupravnih cestah govori o organih oblasne samouprave (banske uprave). Vprašate, kdo je mišljen pod tem zorgan. — Organi so v tem slučaju one osebe, odnosno skupine oseb, ki izvršujejo določene funkcije banovinske cestne uprave. N. pr. okrajni cestni odbor je tak organ, ki vrši posle, določene v posebnem pravilniku.

Saje od sosedne parne žage. K. I. R. V bližini vaše stavbne parcele, na kateri stoji sedaj stanovanjska hiša, je gozdni posestnik zgradil parno žago. Opazili ste, da od te žage prihaja na vašo parcelo vse polno saj, ki kar vžno padajo po celem prostoru, tako da ne morete niti sušiti perila, niti pustiti drugih stvari zunaj, ako jih nočete dati zaprati. Radi bi vedeli, če morete zahtevati od lastnika žage, da napravijo tak dimnik, da ne bo saj raznašalo po vašem svetu in kam bi se bilo obrniti, da se to desuje. — Postava pravi, da sme vsak lastnik zemljišča prepovedati sosedu da vpliva od svojega zemljišča z odtočno vodo, dimom, plini, toploto, smradom, hrupom, pretresanjem in aličeno toliko, kolikor prestevo po krajevnih razmerah obično mero in da vam bistveno kratijo v kraju navadno rabo zemljišča. Obrniti bi se vam bilo v tem slučaju na sodišče tožbo. Ako bi torej sodišče ugotovilo, da je saj, ki padajo na vaše zemljišče, toliko, da presegajo po krajevnih razmerah običajno mero in da vam bistveno kratijo v kraju navadno rabo zemljišča, bo pač obsodilo lastnika žage, da ne sme več puščati saj na vaše zemljišče. Kako bo on nato preprečil, da saje ne bodo padale na vaše zemljišče, je njegova stvar in mu vi pač ne morete predpisovati, kakšen dimnik mora napraviti in s kakšnim gorivom mora kuriti, ter takega zahtevka tudi vložiti ne stavite.

Usposobljenost za otvoritev trgovine. I. B. M. Dovršili ste dva razreda meščanske šole in absolutno ste trirazredno trgovsko nadaljevalno šolo. Izučili ste se v trgovini z deželnimi pridelki, specerijo in barvo. Učna doba je trajala tri leta in poleg tega imate še eno leto pomočniške dobe. Ali zadostuje vse to za pridobitev obrti? — Za dokaz izobrazbe, ki je potrebna za izvrševanje trgovskih obrtov velja dvoletno učenje in dvoletna zaposlitev kot trgovski pomočnik v trgovinskem obratu. Dovršeni štirje razredi meščanske, srednje ali njeje enake strokovne šole nadomeščajo učni rok in eno leto zaposlitve. Razen tega se sme izobrazba dokazovati tudi z izpričevalom o uspešnem dovršenju šoli, katere so našteje v pravilniku, ki ga je izdal minister za trgovino in industrijo. Nadaljevalna trgovska šola ni naštetá med temi šolami. Pač pa ta pravilnik v čl. 4 določa, da bo odločil ban s posebnim odlokom, v kateri neri naj nadomešča pohajanje letajev učno dobo, odnosno dobo zaposlitve kot pomočnika.

(Nadaljevanje prihodnje nedelje)

ČITATELJEM ZA NEDELJO

Vital Vodusek:

Nedeljske misli

Evangelij pete binkošne nedelje je iz Mateja 5, 20—24: Jezus dopolnjuje nauk o ljubezni. Kako grozno je sovraštvo med ljudmi, ki so vendar bratje med seboj! To ni nič malenkostnega: vsaka sovraštva, da misel je vredna najhujše obsodbe: kaj še bese-
da, dejanje! Dokler se nisi spraviš z najmanjšim, najzapravejšim bratom, Bog noče tvojega daru. Kar pojdi tam izpred oltarja!

A ne ostanimo z današnjim evangelijem samo pri obsodbi sovraštva; rajši pogledimo v veliko ljubezen med pravimi brati. Francozi jezuit Raoul Plus je napisal lepo knjigo »O Jezusu v naših bratih«. O sami ljubezni govori. O ljubezni, ki mora biti večje, združenosti v Cerkev, ki je skriptnost Kristusa. Vsi morajo biti eno — v Jezusu. Vsi eno veliko srce. Kdor se še ni potrudil, prisluškovati utripom tega velikega srca, ta še ni doumel svoje vere. Ena sama družina smo; Boga imamo za Očeta in Jezusa za Brata. Iz te resnice mora izvirati prava katoliška ljubezen in skupnost.

Skupnost vernih ne sme biti samo trdo dejstvo; šteje duše morajo biti živo zvezane. Udje smo enega telesa. Drug drugemu moramo pomagati, da bo vse telo večje in popolnejše v božjem življenju. Vsak ima svoje darove, vsak svoje doprinese k skupnemu delu, k skupni slavi. Noben pravi kristjan bi ne smel biti nikdar osamljen. Posebno molitev pomagaj, da ni nikdar sam. Kdor je doumel, kaj je molitev v Jezusovem imenu, takoj čuti, kako spada k celoti. Saj ne govori: Moj Oče, marveč Oče naš! V istem duhu skupnosti je tudi zvezo združevanje s cerkveno liturgijo. Piti svojega malega srca je treba uravnati v krog cerkvenega leta in življenja. Treba je živeti s svojo župnijo, s prelepo družino. Župnija je za posameznika Cerkev. V njej uredi vse, kar je potrebno za katoliško življenje. In v njej objema vesoljno Cerkev. Božja župnija nima meja.

Boross Elemer:

Berači

V grozni vrsti so stali — pred glavnim vhom mestnega pokopališča — pohabljeni, nestvori. Eni so kazali svoje prazne očesne vline, drugi svoje štule, tretji zopet grozne rane itd. Dva koraka drug od drugega so sedeli bolj podobni mrličem kakor živim.

Strašno se je razlegel njihov krik: »Pomagajte nam ubogim pohabljenecem, pomagajte!»

Vrata usmiljenja so se odpirala, kajti skoro nihče ni mogel nimo njih, ne da bi vrgel kak dar v iztegnjene roke. Pa zaprosi drug s še groznejšim glasom: »Gospod, pomagajte ubožcu, pomagajte, vsaj eno kronico...»

S pokopališča je prihajalo vedno več žalovalcev; dandanes je namreč toliko mrličev, toliko nesreč; mnogo kronic in tu in tam še več je padlo v klobuke.

Zvečer, ko je čuvaj pokopališča zaprl vrata, je na pohabljenih berač zaklical nazaj: »Obratun!»

Po vrsti je šel ta ukaz. Pa so prihajali berači, oblačeni v smrdljive cunje, drug za drugim k poglavarju ter vsuli dnevni »izkupček« v leseno skrinjico. Nato je poglavar vse prešel ter razdelil denar, vsakemu svoj del. Ko je vsak dobil svoj delež, je hitro spravil denar v žakliček, ki je visel pod umazano srajco, ter odhitel proti mestu. Večkrat pa je nastal prepir, kadar so katerega zasačili pri goljufiji ali kadar poglavar ni pravično razdelil pripravečnega denarja.

Vselej je bilo že pozno zvečer, ko je čuvaj pokopališkega skladišča prevzemal od beračev vozčke, stolčke, od nekaterih celo cunje, v katere so med dnevom zaviti, nato so se pa odpeljali s tovrstnim avtomobilom — proti dobremu plačilu seveda — proti mestu. Doma jih je čakala topla večerja — poglavar je imel namreč lastno hišo — in marsikateri, ki ni preveč zapravljal, je imel denar naložen v banki, drugi pa pod almanjačo.

Nekega jutra, ko so se že razpostavili pred pokopališkim vhom, so zapazili pomilovanja vrednega moža. Na njegovem suhljatem telesu je visela obleka, toda poznalo se ji je, da je bila tudi takrat njegova, ko je bila še nova. In tudi to se je videlo, da mu je bila že dolgo preohlapna.

Mož je stal na koncu vrste in je neprestano, skromno in boječe iztegnal svojo roko: »Pomagajte, že štiri dni nisem ničesar zaužil!»

Poleg njega stoječi enonogi berač ga je pogledal, sunil svojega soseda, ta zopet svojega in to znanenje je potovalo — po vrsti — do poglavarja, ki je že postal pozoren, čakal je samo še, da si kaljujoča množica olajša svoje močilstvo.

»Kdo vas je postavil semkaj? Kako se predz-

Zal pa so katoliške moči tako zelo raztresene. Koliko bi dosegli z združenimi, urejenimi silami! Pa je vedno stara pesem: stari savačajo mlade, mladi stare. Nekaterim se smehljamo, o nekaterih molčimo, nekaterim ne zaupamo, nekaterim puščamo osamele; skritih moči ne poiščemo, velika dela ostanejo neizvršena, pa bi jih morda v težkem trenutku s majhno pomočjo lahko omogočili. Koliko je grehov proti skupnosti in ljubezni! Koliko je strogosti mesto ljubezni, koliko izobčevanja mesto pridobivanja, koliko zavračanja mesto zblizevanja! In vse to nekeletočas v najsvetlejšem Jezusovem imenu. Kdor bi še nikdar ne bil bratje med seboj... Saj je žalostno, če morajo premnogi tožiti: »Vse željenje so me vedno znova napadali najboljši prijatelji« (De Mun). Ali pa, če lahko sovraštvo Cerkev trdijo: »Strašno nevarna zadeva je, služiti katoličanom; kdor se njim posveti, potrebuje v resnici nadnaravnega samopremagovanja« (Lecauet o Montalembertu).

Iščimo vendar posod izlo, kar nas druži, ne omo, kar nas razdvaja. Kolikokrat naša trdota, naša strogost, naša odločenost odbijajo in ubijajo! Prav res: tu gre za uboje srca. Če bi vsaka sovraštva misel znala ubijati, kolikokrat bi bili že mrtevci! Ali je res od usode zapisano, da so edini med seboj oni, ki sovražijo; ljubeči, dobri pa morajo biti vedno razdvojeni? Ali se zrajo otroci teme bolj premagovati od otrok luči? Ali sovraštvo globlje veže od ljubezni? Kardinal de Retz je dejal, da katoličanom ni tako težko, boriti se proti sovražnikom, kot to, da vzdrže v ljubezni.

A vendar Jezus hoče, da je moč nam, med brati, velika ljubezen. Če odhaja umrli, govori samo še o tem: da bi bili eno... Skupnost, edinstvo, ljubezen — to so znamenja, po katerih naj bi nas spoznali. Bodimo res ljubeči, pa prosimo, da bi bil Bog zrazen. Zakaj vsaka ljubezen in edinstvo je božja last.

nete stati tukaj? Vi, da, »i! Kdo ste?« je kričal poglavar.

Nesrečnež ni takoj opazil, da govore o njem, okorno je gledal okrog, toda poleg stoječi enonogi berač ga je sunil v hrbet s svojo bergijo, drugi s svojim stolčkom in tako so ga porivali ter suvali — po vrsti — do poglavarja.

Ta je znova zakričal:

»Kdo vas je semkaj postavil?«

Revež je zaplakal.

Beda. Upravitelj sem bil v tekstilni tovarni. Reducirali so me; radi boleznij, ki sem si jo nakopal v vojni. Medtem je tudi tovarna propadla. Vse in vsak propada, samo revščina nam še ostane.

Pogledal je okrog, že li kdo odobrava, saj je govoril tudi o njihovi nesreči.

Crnooblečna dama je prišla s pokopališča. Nesrečneža so potisnili nazaj, poglavar pa je zakričal z drugimi vred:

»Pomagajte pohabljenecem!»

Padlo je nekaj drobiža v njihove klobuke, kaljujoča dama pa je odšla.

Poglavar pokliče ob strani stoječega moža:

»Tukaj ne morete stati. Pojdite pred bolnišnico ali magistrat, tukaj nas je že preveč. Pojdite, pojdite!»

Sunil ga je, enonogi berač ga je porinil s svojo štulo, tudi drugi niso zaostajali in tako so ga spodili.

Toda mož je prišel tudi naslednje dni, prosil je, rotil, plakal, omenjal svoje lačne otroke, pokazal svoj izsušen jezik, invalidsko legitimacijo, abiturientsko diplomu, rabil ponižne besede, toda nič ni pomagalo.

Nekega dne pa mu reče poglavar: »Spišite prošnjo! Ubogi mož je spisal prošnjo na pakovni papir s svinčnikom: »Veleposojstvo Beraško združenje! Prosim...« itd. Odeloviti so ga rekoč: »Spišite prošnjo na ministrski papir, kakor se spodobi.« Prinesel je prošnjo spisano na ministrskem papirju. Odgovorili so mu, da naj pride po odgovor čez dva tedna.

Toda nesrečnež ni več prišel. Radi večne hoje na pokopališče in nazaj je — umrl. Na onem pokopališču so ga pokopali in berači so sedeli pred vhom. Pogreb tretjega razreda in samo nekaj rož je dobil, k večnemu počitku pa ga je spremljalo nekaj revnih sorodnikov.

Sorodniki so počasi odhajali s pokopališča in berači so kričali v zboru:

»Pomagajte ubogim pohabljenecem!»

(Po »Heroldo de Esperanto« prevedel G. P.)

Robert Salfschick:

Diktator Stalin

(Konec)

»Zveza revolucionarnega navdušenja Rusa s praktičnim duhom Američana — to je smisel praktičnega leninizma,« je nekoč rekel Stalin in res se trudi z vsemi močmi, da bi amerikaniziral Rusijo. On čisto pravilno misli, da je mogoče popolnoma preoblikovati ne samo materialne razmere, ampak tudi ruski značaj; saj je človek po boljševoškem življenjskem naziranj u produkt materialnih razmer. Poleg tega Stalin tudi primitivno misli, da se življenje da vladati s silo. Res pa je, da mora od časa do časa pripoznati, da na vseh poljih gospodarstva in oskrbnitva manjka prave organizacije; celo pri pošti, telegrafu, telefonu in radiu, v transportnih in delavskih razmerah gre zelo počasno naprej. In vendar Stalin istočasno oznanja: »S polno paro korakamo k industrializaciji, k socializmu in puščamo stoletja staro »rusko zaostalost« za seboj. Postali bomo kovinska dežela, dežela avtomobilizacije in traktorizacije, in kadar bo Sovjetska Unija stopila na avtomobil, naš kmet pa na traktor, potem naj naši visokospoštovani kapitalisti, ki se hvallajo, da so civilizirani, pokusijo nas dohiteti.« — V resnici pa se, kar se v Sovjetski Uniji na eni strani sežida in prezida, na drugi podre, tako, da se tehnični poznavalec Sovjetske Unije boji, da se bo brez temeljite izobrazbe inženjerjev in strokovnjakov ta hitro nastali nebotičnik sovjetske industrije nekei dan zrušil. Kako značilno je to, kar neki drug opazovalec Stalinove Rusije pravi: »Ne v velikih, novih, modernih, ameriških tvornicah Rusije, ampak v majhnem, čisto nič modernem, čisto nič ameriškem, zelo ruskem obratu sem našel najpridnejše delavce, kar sem jih videl v vsej Rusiji.

Poleg politične policije z njeno neomejeno oblastjo je Rdeča armada najmočnejši steber Stalinovega sistema. Od 1924 šteje nekako poldrugi milijon mož, po večini kmetijskih sinov, in samo četrtino sinov industrijskih delavcev. Prehrani in obleki vojakov Rdeče armade in pa policiji posvečajo največjo pozornost. Neki Nemec, ki je s svojim avtomobilom prevozil veliko najoddaljenejših poti Sovjetske Unije, pripoveduje takole: »Videl sem dovolj vojakov Rdeče armade — več kakor prija popotniku, ki je dolžan, da vljudno ignorira, pa je tudi sam že nosil pisano suknjo in zato čuti, da mu v pričo tako sijajne vojaške opreme srce hitreje utripuje. Čim več sem videl te Rdeče armade — in kod je nisi videl? — tem bolj me je vlekel v očarujoči krog te zadržavajo energije večno korakajočih čet. Kakor daleč sem se vozil, je ob cesti igrala godba, so brzeli si na konjih, so korakale čete, in ves ta brezhibni vojni aparat je deloval s tako neizrečeno resnostjo, da sem komaj verjel, da je to samo vojno igranje.« — Od 1926 naprej se na vseh visokih šolah ustanavljajo stolice za vojaško vedo in vsaki visoki šoli je priključen oddelke za armado. Obiskovanje vojaško-znanstvenih predavanj in vaj je obligatno in tisti, ki ne izpolnjuje vojaških obveznosti, so strogo kaznovani. Na visokih šolah so tudi vojni laboratoriji. Poletne počitnice so posvečene vojaški službi. Moški in celo ženske od 18. do 40. leta morajo v vojaško službo. Kanal, ki veže Belo morje s Baltičkim morjem, in ki ga je zgradilo v neverjetno kratkem času enega leta (1932) več stotisoč v severna koncentracijska taborišča prognanih kmetov in drugih ljudi, je rezultat gotovo tudi strateških namenov.

S to močno vojaško silo za seboj in z gotovostjo, da si bo polagoma zgradila lastno vojno industrijo, živi Stalinova politika v prepričanju, da mešanske države pogosto delajo, ne da bi hotele, delo Sovjetske Unije. Diplomacija Sovjetske Rusije priznava, ne da bi to izrazila, da je takega naziranja kakor Karel Radek, ki je nekoč rekel: »Di-

Gelš Jontes:

Pljunek

Silvij Jurjavec, štiriindvajsetleten fant, je bil uslužben pri zasebni stavbni družbi kot polir. Imel je čedno nevesto, ki je bila s njim že tretjič na oklicih. Na fantovščini je bil pa, kakor, da mu je prav ta fantovščina ugrabila razum. Pei je in pil, tako kot zdaj ni bil pijan še nikdar.

Zjutraj ga je budila gospodinja, zakaj v službo bi moral, toda ni hotel vstati. In ker ni bilo k nje-m uveč gospodinj, je prišla vsa preplašena njena hči in ga s sklenjenimi rokama prosila, naj se strezne vendar za božjo voljo in gre v službo, sicer ga bo gospodar iz službe pognal; in to prav zdaj.. začela je ihteti.

»Pusti me pri miru! Nikamor ne grem!»

Silvij se je stogoten obrnil v zid. Naenkrat so mu postale silno zopne nevestine solze.

»Tak, Silvij, prosim pojdi!»

»Zgini. Nalašč ne grem!»

Sunkoma se je obrnil v zid in pokrtil čez glava. Kaj jim mar, kaj počne oni! Ne, nalašč ne grem, prav nalašč ne. Da ne bodo mislili, da imajo že kakšno pravico nad njim. Kaj zato, če se hoče ožniti. Če mu ne bo prav, bo vse pustil na cedilo.

Delodajalec je bil zaripel od jeze, ko je videl pijanega polirja v svoji pisarni. Toda, ker ga je poznal sicer kot izvrstnega delavca, mu je dal ponudbo za zidarskega pomočnika in če mu bo zazdelo, ga menda zopet sprejme za polirja. Če hoče sprejeti ponudbo dobro, če ne, kakor hoče... Silvij Jurjavec je gledal v tla in rekel možato nalašč, ker se mu je zdelo, da pričakujejo čemavosti: sprejem!

In še tisto popoldne je delal kot zidarski pomočnik na eni od začeti stavb. Z lopato je kopal temelji. Jezilo ga je, da ga gledajo postrani zidarji, ki jim je bil kot polir zapovedoval. Če je bilo res ali ne — zdelo se mu je, da se ne pač posmehujejo. Stiri je ura.

Nekdo ga pokliče na cesti tik pod stavbo z zvonikom glasom, ki je prepolno presrečnega smeha v njem.

Ozre se, zardi.

To je Ančka, ki je presrečna, da zopet vidi svojega ženina streznjenega — in pri delu in v sreči niti ne opazi, da ni več »gospod polir«.

Silvij zardi še bolj. Zdal se šele čuti ponižanega, presrečni smehljaj se mu zdi neznanako pomehljiv in solze mu stopijo v oči. Zgrabi lopato, obleče suknj in hiti naravnost v pisarno, kjer se šele sprosti togote z odpovedjo:

»Ne bom več delal!»

»Tako? Greste? se začudi šef. »Dobro je, da veste, samo šalo sem naredil prav za prav; preizkusiti sem vas hotel za danes, jutri bi bili že zopet polir. Toda zdaj ste se predstavili in — konec. Če pridete prosit s krvavo glavo, vas ne maram več! Idite! Srdit mu je odšel denar.

S stisnjenimi pestmi odhaja in sika:

»Naj ima kar je skuhala, da bo stala!

Za denar, ki ga je imel, se je napil.

Nastopi brezplodna doba.

Praga neveselnega doma ne prestopi več. Kovčeg in kar je njegovega pošlje iskat po tovarišu.

Ančka pa je jokala in vila roke, zakaj bila je že pol leta v blagoslovljenem stanu.

Silvij Jurjavec je brezposelnik, ki živi na račun nekaterih ljudi. Prve čase je zardeval, ko je v kuhinji gostilne, kjer je imel pomivalko za dekle, glodal iz loncev kosti, ki se mu jih nametali na krožnik. Pozneje se je privadil. Kdaj pa je le še zardel, posebn, če je stal ob človeku z žulji na rokah, ki pa je bil mogoče celo kilave rasti, zakaj sam je bil silen. Njegovo herkulsko telo, trdo in rjavo kot bron, je kar kričalo o moči.

Čas gre hitro, četudi ne pomeni čas nekaterim nesrečnikom nič.

Silvijeva nevesta je imela že leto in pol starega otroka, ki je govoril in hodil, in bil prelep kodrolas črn fantiček z očetojimi velikimi očmi. Njegova mati, šestindvajsetletna pitlija Ančka, večno žalostna, je hodila še vedno v pitličnico. In življenje je teklo.

Velika noč. Solnce. Ljudje so se srečnih obrazov, sili velikonočnega blagoslova, preoblekli v nove pomladne obleke, da gredo gledat Vstajenje.

Tudi Silvester Jurjavec, že leto dni in pol brezposelnik, se je potikal z rokami v strganih žepih po cestah. Pust, zdolgočasen je bil, ker je slutil slabe praznike. Končno se je zdrenjal med ljudi, zakaj zlati baldahin se je že zamajal nad cerkvenim pročeljem. In izza cerkvenega portala se zasvetilo belo okrobljeno srajce duhovnikov.

Silvij se ozre, zakaj mala ročica tipa po njem in sliki besedo: Očka! Kri mu zleze v lica. Ob nje-

plomati meščanskih držav delajo za nas in so tako neumni, da nam ni treba biti pametnih. K temu pride še to, da ni skrupulozna, se ne ozira na tradicije in nima »niravnih predsodkov«.

Stalinov centralizem, ki je veliko bolj birokratičen kakor carizem, izdaja nešteta navodila in določbe, ki se ravna po neprestanih izpremembah v načrtih tistih, ki vladajo in po njihovem nepremagljivem veselnju do eksperimentiranja, tako, da se neki nemški izvedenec, ki je bil leta in leta svetovalec višjih oblasti v Moskvi, čuti opravičen govoriti o pogubnem močvirju največjega birokratizma, ki ga je kdaj kakšen sistem uvedel. V svojem centralizmu je Stalin istočasno empirik in dogmatik. Leta 1923 je med pogovorom z zastopnikom nemške publicistike, ki ga je opozoril na nemški federalizem, s svojo običajno razdraženostjo zaklical: »Kadar pridemo na Nemško, bomo kot prvo odpravili vse majhne države, iz katerih obstoji in ki so odveč.« Pozneje, v juliju 1930, na 16. dan strank komunistične stranke Sovjetske Unije pač zastopa potrebo, ozirati se na mnogotere majhne narode v Sovjetski Uniji; vendar pa istočasno govori o »enotni, skupni, po obliki in vsebini socialistični kulturi s skupnim jezikom, ko bo proletariat zmagal po vsem svetu in socializem prodri v življenje.

Stalin je zmožen po trdovratnem odporu sprejeti v spremenjeni obliki misli, s katerimi nastopa proti njemu desna in leva opozicija. Prav to, da globlje ne spoznava viharov elementov, skozi katere vodi državno ladjo Sovjetske Unije, mu hodi prav. Ker ne vidi ovir, se jih tudi ne boji, ampak se prepusti svojemu instinktu in skuša, da bi z mrzlo lučjo svoje dogme posvetil v temo svetovnega dogajanja. Zelo sposoben in zaslužen voditelj enega največjih industrijskih trustov Sovjetske Unije je ves v skrbih rekel: »Da, vozimo se! A vozimo se v temi zelo naglo ob ugašanih svetilkah.«

Katarje, naduho, emfizem, srčne bolezni
zdravi **BAD GLEICHENBERG** na Stajerskem (Avstrija).

Edinstveno podnebje, učinkoviti zdravilni vrelci, naravne ogljikove kisle kopeli, inhalatorji, pnevmatične celice. Obstoja še 100 let! Zahtevajte prospekte!

govih nogah se preriva majhen fantiček, in vpira vanj otroško nedolžno velike oči. Silvester leze ven iz gneče, zakaj vroče mu je. Rad bi pobožal malega, toda ne more ga. Kakor da je pravkar storil hudodelstvo, mu je. S povečano glavo lazi po samotnih cestah. Stopi v zanikarno bajto z izveskom nad vrati in sede v najtemnejši kot k peči. Mrzlo, pusto, brez svetlobe je bilo notri in nobenega gosta ni bilo, ker je zunaj lilo zlato z modrega neba. Vse povsod je bila velika noč, za brezposelnika Silvija so ostali le spomini. Zelo rad bi si bil izpulil srce iz prs, tako mu je očitala vest, da je čisto sam kriv svoje nesreče.

V sobo je prišel brhka natakarcica. Smehljala se je in je bila videti srečna. Kmetiško dekle s svežimi lici kot rožnarin, ki je rasel doma na njenem vrstu.

»En deci belega!»

»Vi pa ste kar tako sami!« Nasloni okrogle roke ob mizo in se smehlja.

Silvij se zazre v rožnat obrazek, toda utrese s glavo, spi, plača in zbeži. Hiti nazaj, odkoder je odnesel tisoč spominov in žel in se rine v množico. V možganih mu kljuje od razburjenja in si predstavlja: bi ne mogel popraviti, kar je v svoji togobi zakrivil? Službo bo dobil in poroči se z njo. Dom bo imel, delo, veliko noč. Mali pobek pa ga bo klical: očka in mu lezel na kolena, ga božal z ročicami po bazu in velike otroke zaupne oči bo upiral vanj. Čuti rdečico na licu, da mu bije srce. Še stoji tam. Njegov fantiček je in ona, Ančka. Ozrla se je, toda, zelo resen je njen obraz.

»Kaj pa je s tabo, kaj?« vpraša Silvij in ob-

stoji ob njima.

»Tako, hvata, hvata, resno se ozre na malega, ki s širokimi očmi gleda neprečeno v očeta.

»In kako je s tabo, si še brezposeln?»

Kakor, da bi ga nekdo udaril po glavi. Srce se mu strezni in reče brž: »Sem, toda prav zdaj dobim dobro službo!« Še bolj ga je eram in čuti, da se mu oči svetlikajo od solz. Spet se nekako zjezi nad seboj in brž pove v nekako opravičilo: »Toda moram iti, prijatelj me čaka! Niti roke ne da ne Ančki ne malemu.

Cez dobro uro se je potolažil, vendar bo zopet vse v redu, samo, da dobi delo. Stopil bo odkritih oči in bo povedal: »Oprost, tako in tako je bilo z menoj...« Potem se poroči. In kakor, da ima že delo, mu je dobro. Oči se mu svetijo in ne hodi več z lenimi koraki. Ima občutek, kakor da ne spada več v tisto družbo ljudi, ki jim je pač vseeno, ali je poldan ali večer, praznik ali delavnik, ker ne poznajo več vrednosti časa in ki so že čisto pozabili, da ljudje jedo. Ni več človek, ki mu je vseeno, če se ustavijo vse ure sveta in ki gleda samo še na vremenski hišici: bo solnce, dež? Raje na solnce, vsaj dan ni potem kakor silva večnost. Toda zgan se v njem in mu naenkrat pošepne: ne boš dobil dela. — Postoji in obraz mu je prepaden, toda stisne pesti in zapove tistemu v njem: Dobim delo! »Ne boš ga dobil,« ponovi tisti v njem.

»Ubijem te, če ne boš molčal!« zapove in stiska pesti.

Konec praznikov.

Ni še ura osem tulila, stoji na borzi dela. Silno je nestrpen, na vsak način mora dobiti delo!

Imate kako delo, prosim?»

»Kako se piše,«

»Silvij Jurjavec.«

»Kolik?»

»Polir. — Sprejem tudi kaj drugega.«

»Koliko časa ste brezposelni?»

»Dve leti.«

Uradnik, zelen od boleznij: »Nič nimam. Za-

enkrat pa lahko greste jazode nabirati!

Silvij se stegne roka skozi okno in uradnik se iz nosa poredi kri.

No, seveda, stražnik je vesten človek, takoj je pri roki in aretira Silvija. Silvij gre z njim, mrko gleda v tla, pred težkimi sodnijskimi vrati. Ve. Zdal je vse pri kraju.

Končno pridra vratar. In za Silvijem se težko zapahnejo vrata.

In Silvij hodi mrko po hladnih zapornih hod-

nikih. V sivi jetniški obleki molči in dela, kar mu ukazujejo pazniki.

Ni pričakoval take obsodbe: Dve leti v prisilno delo, obsoben kot delomrznež. In nihče ni pričakoval, da je ta uporni, jeznotni človek ovađen kot delomrznež — tako marljiv pri prisilnem delu. Mrk je, molči in dela. Pazniki se čudijo in pri ravnanstvu je dobro zapisan.

Sam v sebi je togoten še bolj. Ne mara več misliti o domu, dekletu in fantičku, ki bi ga klical: Očka! Skriplje: Nikdar več ne bo prijel za delo, če bi ga sam moral iti prosit. Na zelenega uradnika pa stiska pesti: Če ga dobi še kdaj na samem — ga ubije s pestmi! To je veroval trdno.

»Ubijem ga!« se je zaklel že stotič z isto straš-

no jezo, kot je zaklel to prvič.

Konec je dveh let prisilnega dela. Silvij, pre-

oblečen s svojo obleko, stoji na cesti s priporočilnim pismom, ki mu ga je dal za delodajalca sam rav-

natelj zavoda za nagrado za njegovo lepo vedenje. Silvij drži s palcem in kazalcem obeh rok za vogala pisma. Toda le premaga srd in stlačil pismo v žep. Hiti naravnost k delodajalcu.

Sprejet je kot sluga v veliko banko. Toda pust je in mrk, njegove sive oči se ne svetijo več, nekaka pusta belina je v njih. Srečal je nekoč Ančko s sinom, pa je zavil v drugo ulico. Ni maral srečati se z njima prej, preden bi srečal še ne-

koga... In čakal je... že tri mesece, štiri... Peto mesec pa se je

T. Ko.:

Lonec

S tovarišem se s srednješolskih klopi sva se v tistih časih vzel skupaj in si našla sobico. Majhna in zatohla je bila, toda poceni. Opravo sva si znešla skupaj sama in si kljub skromnosti uredila prav prijeten domček. Bila sva oba napolnoma v obsevatelja umetnosti in le po pišči polovici jurista. Tako so bili najini nazorji zelo sorodni in sva prav dobro vozila v skupnem življenju. Nabavila sva si tudi kuhinjski in si zajtrke in večerje kuhala sama. S tem sva se precej lažje prerivala čez denarne zapreke. Seveda pa je bila ravno s tem zopet združena druga neprijetnost. Soba ni spadala k nobenemu stanovanju, zato nama je tudi nihče ni pospravljaj. Ker za najemnino postrežnice ni bilo sredstev, sva bila prisiljena pospravljati si sama. K temu pa se je pridružil še najino lastno kuhno se pomivanje posode. Domenila sva se za tedensko izmenjavo njihnih del. Eden je pometal, postiljal in pospravljaj, drugi pa kuhaj in pomival posodo. Nu, kolikšna je bila po daljšem času vkljub temu ta čednost in udobnost, ne bom pripovedoval, in da so polagoma prav tako tla kot kuhinjska posoda sumljivo spreminjala barvo, tudi ne. Dejstvo pa je, da sva se pri vseh nevšečnosti tisti dve leti skupnega življenja počutila prav dobro in se v priznavaanju drug drugemu lepo razumela.

Enkrat pa naju je vendarle za nekaj dni razprla jezica, ki se nama je pripeljala na srce radi neke medsebojne nestrpnosti. Moj tovariš je bil malce solidnejši od mene. Res sva včasih, ko nama je zažveketalo malo močnega v žepih, skupno kje polumpala in se navduševala za skupne umetnostne ideale. Večkrat pa se je pripetilo, da sem zvečer izostal sam in priropotal v sobo šele po polnoči, ko je moj tovariš že snival najbolj blažene sanje. Kot navadno, se je tudi mene v takih prilikah držala smola in sem redno prekučnil stol ali se spotaknil ob mizno nogo, preden sem prišel do luči, da sem jo prižgal. Že ropot stola, še vse bolj pa oster žarek svetilke, ki se je tovarišu zarezal v oči in ga zbudil iz najsilnejših sanj, je v njem zbudil odpor proti moji brezobzirnosti in soba se je napolnila z zamolklim rentanjem, ki je kot medvedje hropenje prihajalo z njegove postelje. A tudi temu sem se sčasoma privadil. Vedel sem, da je vedno kmalu utihnil, se obrnil v zid, potegnil odejo čez glavo in zopet zaspal. In naslednji dan ni bilo žal besede iz njegovih blagih ust.

Nekoč se je zgodilo prav tako, vse po opisanemu redu. Ko pa sem bil že v postelji in je že vladala tema in mir, sem se domislil, da moram zgodaj vstati, ker me je vezala nujna in neizogibna prisotnost pri predavanju in to radi podpisane profesorjevega. Radi piščol odmerjenih ur spanja sem se bal, da se ne bom pravočasno zbudil. Vstajati in pripravljati staro budilko, ki je tudi izpolnjevala razkošnost najine sobe, pa se mi ni ljubilo. Zato sem si izbral udobnejšo pot. V temi sem se obrnil do tovariša.

»Janez! Še spiš?«
Nič odgovora.
»Janez, čuj no, nekaj važnega!«
Še vedno vse tiho.
»Ampak to moraš vedeti še sedaj, jutraj bo prepoznalo!«

Tedaj se je v nasprotnem kotu, kjer je stala njegova postelja, pričelo nekaj premikati, kmalu za tem pa je prav od tam zahreščal neprijazen, počasi glas:

»Za vraga, si siten! Še spati ne daš počtenemu človeku! — Tak, kaj pa imaš spet?«

»A — še ne spiš? Veš, jutri ob osmih imam predavanje, zadnja ura v tem semestru, pa še nimam podpisa. Bojim se, da bom zaspal. — Me boš zbudil?«

»Tak to je tako važno, da mi spati ne daš,« je zopet počasi zamomljalo iz onega kota, »epi, pa mir mi daj.« In še čez čas: »Bom že.«

Kmalu se je upokojila soba v umirjenem sopenju dveh pokojno spečih ljudi.

★
Kraval in ropot, kot bi se svet podiral. Planil sem pokoncu, ves zmeden in prestrašen. Iz najsilnejšega sna me je vrglo bobnenje, kot bi zemlja zadela ob planet in bi nastopil sodni dan v vsej svoji grozoti. — Čez nekaj trenotkov sem se šele zavedel in se razgledal krog sebe. Tik ob mojem vzglavju je stal stol, na njem je bila povezana umivalna posoda, na njej pa je stala budilka ter navita do konca drdrala in zvonila tako brezmejno, da je kar odskakovala po posodi. Planil sem po njej in jo porinil pod odejo. Slednjič sem našel gumb in pritisnil nanj, da je utihnila. Oddahnil sem se. Pokoj je zavladal krog mene, srce pa mi je še vedno nemirno butalo v prsih kot ujetemu vrbacu, ki ga drži v pesti. Ozrl sem se po tovarišu. Ni ga bilo nikjer. Pogledal sem na uro — pol osmih. Tedaj s mi je razjasnilo. Takole se je znesel nad menoj ta prevečanec! Tako hudobno je ustregel moji prošnji! Prav!

Hew MacLaine:

Žuželke, okusna jed

Pod gotovimi okoliščinami človek zelo rad je žuželke. Tega predmeta se je dotaknil naš, po navadi molčeli prijatelj Mac Allister, ki se je pred kratkim vrnil iz Afrike. Govorili smo o kobilicah.

»Afriški domačini zelo radi jedo kobilice,« je pripovedoval. »Kuhane so zelo slastna jed.«

»Kaj, kobilice jedo?« sva vprašala v eni sapi.

»Da,« je odvrnil. »Skoraj med vsemi nečiviliziranimi plemeni so kobilice delikatesa in kadar se bližajo ti nedobrodošli gostje, ta šiba božja, se jih tisti, ki nimajo izgubiti pridolov, zelo veselo.«

Kadar prilete velike palestinske kobilice in v debelih plasteh pokrijejo drevesna debla, si jih domačini naberejo vsak po eno ali dve pesti. Oddstanijo jim krila in dolge noge, da ne morejo zbežati, nato jim zmešajo s pestjo suhega listja in pod kepo zažgejo. To jih ne sežge, ampak samo lepo zarumeni. Ko so pečene, imajo okus po malih morskih rakih.

Na severni in zahodni obali Afrike zgodaj jutraj nabirajo gosence, ki jih dva ali tri dni na soncu suše. To je tam čisto navadna hrana. Jedo jih sirove. Domačini trde, da so dobro sredstvo proti revmatizmu.

Druga, zelo okusna jed, ki jo smatrajo za »hors d'oeuvre«, je termali ali bela mravljica. Te mravljice začne v gotovih sezajih rojiti. Mlade, ki imajo tedaj krila, se iz zgornjih odprtih mravljiščark v tokih usojajo. Tu jim nastavijo pletenice in košarice, v katere se tisoči in tisoče teh živalic nalove. Poparjene z vrelo vodo jih potem zametajo v kolače in spečejo.

V bližini afriških jezer živi komar dunja, ki je manjši od našega komarja. Z njim se domačini goste v deževni dobi. Te žuželke se dvignejo iz jezera in se v sale v gostih, temnih oblakih proti bregu. Love jih s košaricami, bučami in drevesno skorjo tako, da zajemajo s temi v brenčajoče mase. Na ta način kaj kmalu nabere več kilogramov kungujev, s katerimi napolnijo posode in jih skuhaajo.

Zaliv Lobjito ob angolski obali, je nadaljeval Mac Allister, »je eno najbolj čudnih naravnih pri-

stanišč, v katerem kar mrgoli vseh mogočih čudeš tropičnega Atlantika. Od vseh teh čudeš je za navadnega popotnika največje čudo pogled na milijone ostrig, ki se drže korenin nekega drevesa. Njegove korenine rastejo v morje; kakšenkrat segajo po sedem metrov globoko v vodo. Teh korenin se drže milijoni ostrig, druga pri drugi. Kako domaćini cenijo to jed, dokazujejo veliki kupi teh školjk v krajih, kjer jih najraje love, in ki govore o njih »mirandih« ali ostržijih orgijah.

Mac Allister se je začel obotavljati, kakor bi si očital, da je monopoliziral govor. Tedaj sva ga vprašala, ali ne pozna tudi posebnih tropičnih zelenjavnih in sočvnih delikates.

»Gotovo,« je dejal. »To je cassava, neka vrsta tapioke (škrobova jed kot n. pr. riž); rastlina, ki od vseh rastlin najhitreje požene korenine. Raste vsepovsod po tropičnih krajih. Jedo se korenine, zato se mora izruvati grm. Treba pa je odlomiti samo vejico in jo vtakniti v zemljo, pa bo pognala korenine in cvetela celo v vročini in suši.

Med Ukondji je običaj, da smejo tujci, ki gredo skozi njih ozemlje, v njih vrtove in si nabrati tapioke, kolikor hočejo. Vsak pa mora vsaditi toliko vejic, kolikor grmov je izruval.

T. K.

Vstal sem in odšel k predavanju. Kljub temu, da sem vse uredil s podpisom, tovarišu vendar nisem mogel odpustiti njegove hudomušnosti. V arcu sem nosil kal masčevanja, ki se je razrasla in pognala plod še isti dan. Danes vem, da je bilo v tistem dejanju precej žolča in da nikakor ni bilo tako dobrotno hudomušno, kot njegovo, kar kaže, da sem bil vse bolj brezobziren in samoljuben od njega. A zgodilo se je, čeprav na to ne morem biti baš ponosen.

Dan je bil kljub bližajočemu se poletju hladan in deževen. Ko sem se po kosilu vrnil domov, sem našel sobo odprto. Vrata, ki so se odpirala na zunanji, so bila le ozko priprta. Pogledal sem v sobo, a tovariša ni bilo v njej. Takoj mi je bilo jasno, da se je oddaljil le za kratek čas, kajti sicer bi ne pustil odprtih vrat. Že v naslednjem hipu pa mi je padla v glavo škodoželjna misel. Skočil sem po aluminijski lonec, ki nama je služil za kuhno — držal je dva litra — in ga napolnil z vodo. Nato pa sem ga z zunanje strani prav previdno položil na vrhni rob priprtih vrat, kjer je stal nagljen in opri na gornji podboj. Stekel sem po hodniku in se skril za vogal, od koder sem napeto pričakoval tovariševega prihoda in z njim nujno zvezane katastrofe. Nisem oprezoval dolgo, ko sem z druge strani hodnika začul njegovo tipično hojo, ki jo je ob dobri volji kaj rad ritmično spremljal po zgledu vojaškega tamburja s tleskanjem obeh dlani ob bedra. Nastopil je napet trenutek, ki mi je kar srce stienil. — Bog ve, če bo opazil? Če ne, mora stvar popolnoma uspeti. In res — ni opazil! Ves v najboljši volji je prbrzel do vrat in jih hitro odprl, da bi stopil v sobo. In tedaj se je zgodilo! Lonec, poln vode, ga je dosegel tako preračunljivo, da je obstal kot zadet od strele. Od glave, od rok, ki jih je v presenečenju razprostrl, in od obleke mu je v curkih odtekala voda — bil je kot samomorilni kandidat, ki pa se v mrzli kopeli premislil in spleza na breg, kjer ves obupan obstoji. Čez nekaj trenotkov šele se je znašel in tedaj sem začul zopet ono tipično rentanje in zamolklo robantanje, ki ga je redno rodila njegova velika nejevolja. Čez čas je vse utihnilo.

Stal sem tiho v svojem skrivališču; prvi smeh ob tako posrečenem dogodku mi je pošel in pričel me je napolnjevati kes. Najraje bi bil stopil k tovarišu in ga prosil oprostjenja, kajti predstavljal sem si njegovo neprijetnost. A vedel sem, da tisti hip tako dejanje ne bi bilo ugodno, ker bi me on v svoji razdraženosti ne le ne poslušal, temveč utegnil še kako drugače znesti svojo jezo nad menoj. Ostal sem zato na svojem mestu in čakal, kaj pride. V tem sem se domislil še druge neprijetnosti, ki mu jo je napravila moja srboritost. Pred nekaj urami mi je v zaupnem pogovoru omenil, da se je seznanil z dekletom in se z njo zmenil za sestanek. In ta sestanek se je imel vršiti baš ta dan in to nekako ob tisti uri. Toda kako naj odide tovariš nanj v tej premočeni obliki? V tistih časih sva imela oba le dve obleki: eno zimsko in eno letno. Zimske pa sva o velikonočnih počitnicah pustila doma na deželi. Razmišljal sem, kaj naj storim, da bi mu pomagal. Spomnil sem se na belo obleko iz domačega platna, ki jo je za najbolj vroče dni imel pripravljeno tovariš. A v tem deževnem in hladnem dnevu je ni mogel obleči, ker bi učinkovala prekrižče — in še zlasti pred dekletom bi se v njej povsem onemogočil. Vedel sem, da mu ne kaže drugega, kot pustiti sestanek, ostati doma in sušiti obleko. Kaj, če bi mu pomagal jaz in mu posodil svojo? Malo teena bi mu bila in kratka, a vendar je boljša kot bela. Odločil sem se in v baš hotel stopiti v sobo, ko sem začul odpiranje vrat. Potuhnil sem se zopet. Janez je vendarle odhajal. Zaklenil je sobo — čul sem še njegove počasne, obotavljajoče se korake po hodniku, nato pa je vse utihnilo. Skočil sem v sobo in pogledal skozi okno, da bi videl, kako je rešil pereče vprašanje mokre obleke. Zunaj je močno deževalo. Debele kaplje so na tlakovani cesti visoko odskakovale. Cesta je bila skoro prazna. Tedaj pa sem videl po njej iti človeka z globoko povezenim dežnikom, tesno zavitega v plašč. Izpod plašča pa se je blestelo dvoje belih, v hoji izmenjavajočih se pramenov ozkih blač, ki so jih kar vidno temnilo umazane, od tal odskakajoče kaplje dežja. — Janez je bil v zvestobi neomajen, v beli obleki je odhajal v gostem nalivu, da zadosti besedi, ki jo je dal dekletu.

Nekaj dni sva molčala in kuhala jezo. Kmalu pa se je ta kuha izpremenila. Ko sem se nekoč o mraku vrnil v sobo, me je sprejel ščegavati vonj. Janez je stal ob kuhinjski in mesto svoje jeze je cvrl dva velika zrezka. Toplo sva se ujela z očmi. Stopil sem k njemu in mu brez besed ponudil roko. Janez mi jo je krepko stisnil in se nasmešnil. Nato pa je stopil k omari, jo odprl in potegnil iz nje — zelenko vina. Ob zrezkih in vinu so se nama raztajali duši in slednje prijateljstvo je bilo trdnjše od prejšnjega.

Ormož, v katerem kar mrgoli vseh mogočih čudeš tropičnega Atlantika. Od vseh teh čudeš je za navadnega popotnika največje čudo pogled na milijone ostrig, ki se drže korenin nekega drevesa. Njegove korenine rastejo v morje; kakšenkrat segajo po sedem metrov globoko v vodo. Teh korenin se drže milijoni ostrig, druga pri drugi. Kako domaćini cenijo to jed, dokazujejo veliki kupi teh školjk v krajih, kjer jih najraje love, in ki govore o njih »mirandih« ali ostržijih orgijah.

Mac Allister se je začel obotavljati, kakor bi si očital, da je monopoliziral govor. Tedaj sva ga vprašala, ali ne pozna tudi posebnih tropičnih zelenjavnih in sočvnih delikates.

»Gotovo,« je dejal. »To je cassava, neka vrsta tapioke (škrobova jed kot n. pr. riž); rastlina, ki od vseh rastlin najhitreje požene korenine. Raste vsepovsod po tropičnih krajih. Jedo se korenine, zato se mora izruvati grm. Treba pa je odlomiti samo vejico in jo vtakniti v zemljo, pa bo pognala korenine in cvetela celo v vročini in suši.

Med Ukondji je običaj, da smejo tujci, ki gredo skozi njih ozemlje, v njih vrtove in si nabrati tapioke, kolikor hočejo. Vsak pa mora vsaditi toliko vejic, kolikor grmov je izruval.

T. K.

Ormož, v katerem kar mrgoli vseh mogočih čudeš tropičnega Atlantika. Od vseh teh čudeš je za navadnega popotnika največje čudo pogled na milijone ostrig, ki se drže korenin nekega drevesa. Njegove korenine rastejo v morje; kakšenkrat segajo po sedem metrov globoko v vodo. Teh korenin se drže milijoni ostrig, druga pri drugi. Kako domaćini cenijo to jed, dokazujejo veliki kupi teh školjk v krajih, kjer jih najraje love, in ki govore o njih »mirandih« ali ostržijih orgijah.

Mac Allister se je začel obotavljati, kakor bi si očital, da je monopoliziral govor. Tedaj sva ga vprašala, ali ne pozna tudi posebnih tropičnih zelenjavnih in sočvnih delikates.

»Gotovo,« je dejal. »To je cassava, neka vrsta tapioke (škrobova jed kot n. pr. riž); rastlina, ki od vseh rastlin najhitreje požene korenine. Raste vsepovsod po tropičnih krajih. Jedo se korenine, zato se mora izruvati grm. Treba pa je odlomiti samo vejico in jo vtakniti v zemljo, pa bo pognala korenine in cvetela celo v vročini in suši.

Med Ukondji je običaj, da smejo tujci, ki gredo skozi njih ozemlje, v njih vrtove in si nabrati tapioke, kolikor hočejo. Vsak pa mora vsaditi toliko vejic, kolikor grmov je izruval.

T. K.

Ormož, v katerem kar mrgoli vseh mogočih čudeš tropičnega Atlantika. Od vseh teh čudeš je za navadnega popotnika največje čudo pogled na milijone ostrig, ki se drže korenin nekega drevesa. Njegove korenine rastejo v morje; kakšenkrat segajo po sedem metrov globoko v vodo. Teh korenin se drže milijoni ostrig, druga pri drugi. Kako domaćini cenijo to jed, dokazujejo veliki kupi teh školjk v krajih, kjer jih najraje love, in ki govore o njih »mirandih« ali ostržijih orgijah.

Mac Allister se je začel obotavljati, kakor bi si očital, da je monopoliziral govor. Tedaj sva ga vprašala, ali ne pozna tudi posebnih tropičnih zelenjavnih in sočvnih delikates.

»Gotovo,« je dejal. »To je cassava, neka vrsta tapioke (škrobova jed kot n. pr. riž); rastlina, ki od vseh rastlin najhitreje požene korenine. Raste vsepovsod po tropičnih krajih. Jedo se korenine, zato se mora izruvati grm. Treba pa je odlomiti samo vejico in jo vtakniti v zemljo, pa bo pognala korenine in cvetela celo v vročini in suši.

Kurenčkova Neška ma tud beseda

Glih u takeh škripceh sm se nahajala, koker se zdej nahajaje šparkase pa banke. Al pa še na slabšem, ke jest neimam moratarjuma, von ga pa maja.

»Ně se na šanirite. Kar puvejte, kua mate na arc. Sej jest rada pumagam, če je le u moj moč,« sm ji bi cagoun udguvarila.

»Oh, sej vem, da sa dobrega arca. Lde jh kar na morja prehvait. Zatu sm s pa uzela kurajžo in sm moj prijatelj ublebila, da se bom na vas ubrnila, ke sana ji na morm pumagat.«

Kar kri me je zastala u žilah. Zdej, zdej bo izbruhnla, sm s mislela: »gespa, nej, ji nej puseodja eneh pet kuvaču, ke je taka reva!« Jest nej kuvače pusejam, ke že ud ta peruga nism nubenga drač vidla, ket nauslog kašne banke, že snu šla glih mem. Pa še tam jh maja mende sam za mušter. Da lde na puzabja, kuku vn vidja. U kas pa tud buhve, če jh maja kej. Mende maja sam pajki še notr kaš! — razuružitvene kumference, če jh nisa tud že udgodil za neduločen čas.

Prouzaprpu pa menš banke pa šparkase ně na brigaja. Te suja »e sama na kašna viža pumagale, de na uja glih prekrat pršle, koker s znaja nahter pumagat, de a lohka na druge stroške mal svet ogledaja. Men se je šlu zdej sam za tu, kuku se um jest iz šlamastike vn zmazala, če me bo ta ženska za kašn gnar napumpala. Kene, de nimam, glih na morm rečt. Sej b m tud na verjela, de sma uradniške suproge tuk na psa pršle. Druza izgovora pa tud nism mela glih pr rukah. Aetu, kua m je za strit?

Jest s nism vedla drač pumagat, koker, de sm

»Sm že spet tuki, gespa. Sej mende na boja bedi. Ena prošna mam du nh. Sej se ně rada u take reči na spušam. Udrekla sm pa tud tešku, ke me je tku lepu prusila.« Tkula m je začela vorglat tista ženska iz hiše, ke pride kar u cupatah h men u vizite.

Jest sm jo mal debel gledala, ke sm se bala, če me je pršla pumpat. Tri neške sm mela u priftošle, pol pa pumagi kermu, ke še sama sob na noreš.

jo prašala, kera prijatelca jo je prosila, de nej se name obrne.

»Moj nož pa nen mož skupi u fabrk delata,« m je udguvarila. »Kuku dondons u fabrk deluce plačujejo, vam je pa tku znau. Sej že grabci pu strehah u teh plačah čukaja. Midva z možem že še za silo rineva naprej, ke nimava ně utrok. Ona ma pa dva utručička. Enga ma še u zibuk, ta velka punčka hod pa že u drub klas. Ta reuca je pa ud saanga stradajna že tku švoh, de se kumi še pu konc drži. Ta prijatelca me je prusila, de b se na nh ubrnila, ke maja na use plati zveze, če b ji mogli skumanderat, de b šla tud nena punčka za en čas kam h muri, al pa kam drgam, de b se mal spet puštimala in h seb pršla. Seveda plačat na more ně. Za »Jadransko stražo« je pa le tri tablice predala. Al b bli uni tku dobr, de b ji prošnje uslišal?«

Kar vroče n je prhajal, ke je začela guvort ud fabriškeh plač. Zdela ji bom mogla pa tud jest puvedat, de moj mož, ke je scer uradnik in cju brez pustranskega zaslužka, ni dost na bulšem, koker en fabrišk deluc, če čm, de me bo peetila prgmah, sm s mislela in ratala rdeča, ket kuhan rak. Ke je puvedala, de se gre sam za ena punčka, ke b ja rada puelala kam h muri na stroške drugeh, sm se pa prec mal uddehnila in sm s mislela: če hod h muri »e čuga gespoda na tuje stroške, ke ma dazna usega zadost, za kua b pa ena takale reuca na ... No, tn sn ji rekla: »Dobr. Jest bom stupila h onra iskau gespode, ke rad temu al pa unnu skumandera kej za prbušek. Če bom kej dusegla, pa na ... Veste, dondons je tku na svet, de morja rezeži nabirat in fehtat ukul za take, ke rad zapuštaja, po se jm sojga gnarja škoda zdi. Scer b vam pa jest prpuročala, de soj prijatele navetvajte, de nej nkar na pušila soje punčke h muri, al pa kam drgam na ukance. Tu je sam za take utroke, ke maja tud duma usega zadost. Kene, utrok se tam acrla. Ke pride spet dan u reušna, pa ta reušna še bi ubūt in je kar ve nasrečen, ke vid, kuku se drugem dobr gudi. Ceu želejne se na tu spumina in ke udraso, rata tat al pa kumunist. A veste, kua je reku rank pensk Stritar, ke je bliu gvišn bi brihtna glava, koker sa te, ke zdej take reči kumanderaja? On je reku: »Narhušja vseh je bolečin, v neareči srečnih dni epomin.« In prou je mou. Buh mu dej nebasa. Če maja lde gnar za reune utroke frdrbat in jh še bi nasrečne delat, koker sa že tku, nej ga daja raj nhnem staršem, de jm boja lohka kepil tist, kar res nucaja. Kar tku ji puvejte. Če je pametna, vam bo dala tud ona prou.«

K. N.

Šah

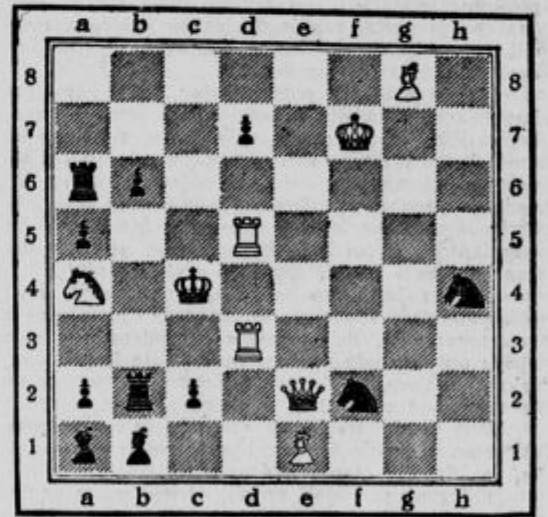
Match za svetovno prvenstvo med Aljehinom in Bogoljubovim se je končal že v 26. partiji. Alj-hin je dobil 25. partijo in dal v 26. partiji remis, čeprav je imel že nekoliko boljše pozicije. S tem je dosegel 15 in pol točke, kolikor je bilo potrebno za zmago. V matcu, ki sta ga igrala Aljehin in Bogoljubov leta 1929, je bilo odigranih 25 partij in je od teh Aljehin 11 dobil, 9 remiziral in pet izgubil. Končno stanje je bila tedaj 15 in pol — 9 in pol za Alje-hina in je torej Bogoljubov z rezultatom zadnjega matca, 15 in pol — 10 in pol lahko bolj zadovoljen. V resnici je pa razlika med prvim in drugim matchem mnogo večja. V prvem matcu je Aljehin pokazal res veliko premoč in dosežen rezultat za-sluzil. V tem matcu je pa svojega nasprotnika očividno podcenjeval in se ima za rezultat zahvaliti samo Bogoljubovi površnosti in svoji tehniki in žilavosti. Z igro, ki jo je Aljehin pokazal v tem matcu proti Bogoljubovu, bi proti Capablanci match sigurno izgubil. To pa seveda ne daje povoda za mnenje, da Aljehinova moč pojema. Proti drugemu nasprotniku je Aljehin igral zopet drugače in tudi zmagal. To bo sigurno doživel prihodnje leto holandski pravak dr. Euwe, ki je sedaj dejal, da je edina njegova želja, da bi Aljehin igral tudi proti njemu tako, kot proti Bogoljubovu. Danes prinašamo 25. partijo, v kateri je dosegel Aljehin svojo osmo zmago.

Bogoljubov : Aljehin

1. d2—d4, d7—d5. 2. Sg1—f3, c7—c6. 3. c2—c4, d5×c4. 4. e2—e3, Lc8—g4. 5. Lf1×c4 (preti Se5 in L×f7+). e7—e6. 6. Sb1—c3, Sb8—d7 (črni mora biti pripravljen na potezo Dd1—b3). 7. h2—b3, Lg4—h5. 8. a2—g4, Sg8—f6. 9. e3—e4, Lf8—e7. 10. 0—0, 0—0. 11. Lc1—f4, a7—a5 (Aljehin je začel takoj z napadom na damskem krilu in preti že z b7—b5—b4). 12. Lc4—a2, Dd8—b6 (pritiska na točko d4 in provocira naslednje oslabilitev belega kraljevega krila). 13. g2—g4, Lh5—g6. 14. Dd1—e2, Db6—a6! (po menjavu dam bi prišle slabosti bele pozicije še bolj na dan). 15. De2—e3, b7—b5. 16. Sg3—e5 (bolje bi bilo kriti pešca e4 z Sf3—d2), Sd7×e5. 17. Lf4×e5, b5—b4. 18. Le5×f6, Le7×f6. 19. Sc3—e2, b4×a3. 20. b2×a3, c6—c5. 21. Ta1—c1 (po e4—e5 bi bil lovec g6 zelo močan), c5×d4. 22. Se2×d4, Lf6×f3. 23. De3×d4, Tf8—d8. Dd4—c4, Da6—b7. 25. f2—f3, b7—b5 (črni se je napravil ventila za svojega kralja,

Problem št. 22. H. Hersom:

Črni: Kc4, Ta6, b2, La1, b1, Sf2, h4, P: a2, a5, b6, c2, d7 (12 figur).

Beli: Kf7, De2, Td3, d5, Le1, g8, Sa4 (7 figur).

Match v dveh potezah.

Pred nakupom si oglejte veliko razstavo otroških in igračnih vozčkov, stolic, holenderjev, malih dvokoles, triciklov, šivalnih strojev, motorjev in dvokoles v prostorih domače tovarne »TRIBUNA« F. Batjel, Ljubljana, Karlovska a. 4

Najnižje cene! — Cenik franko.

BANKA BARUCH

15. RUE LAFAYETTE PARIS

Telef.: Trinité 81-74 — Telef.: Trinité 81-75

Naslov brzojavkam: Jugobaruch Paris 22

Banka Jugoslovanskih izseljencev v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksenburgu.

Odpredmela denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu.

Vrši vse bančne posle najkulantneje.

Poštni uradi

v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksenburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune:

BELGIJA: No. 3064-64 Bruxelles.

FRANCIJA: No. 1117-94 Paris.

HOLANDIJA: No. 1458-65 Ned. Dienst.

LUKSENBURG: No. 5967 Luxembourg.

Na sahtevo pošljemo brošurice naše čekovne nakaznice.

Dražba lesa in lovov

Zač. državna uprava razlaščenih veleposestniških gozdov v Ljubljani, Stari trg 34-II., oddaja potom pisemne ofertalne licitacije dne 7. VII. 1934:

1. Iz razlaščenih gozdov v Kočevju, revirja Grčarice A in Travnik, ca. 3100 m³ bukove hlodovine in ca. 5000 m³ jelove hlodovine.

2. Iz razlaščenih gozdov Turjak v Medvedici, Mačkovcu in Mokricu ca. 900 m³ posekanega iglastega lesa za hlode in trame, ca. 200 m³ bukove hlodovine in ca. 350 prm bukovih drv.

3. Samolastno lovišče v revirjih Log in Zetala pri Rogatcu v izmeri 1544 ha — dobo patih let v zakup.

Ponudbe je poslati na predpisanih vzorcih soglasno s pogoji, ki so na razpol

Gospodarstvo

Kriza socialnega zavarovanja v Avstriji

V časih gospodarske krize trpi tudi socialno zavarovanje na krizi. Zmanjšuje se število članov in s tem prispevki in če ni dovolj premijskih rezerv, prihaja nujno do kratitve pridobljenih pravic. Vse to povzroča veliki interes delavstva in nameščenstva za socialno zavarovanje v krizi, da vidi, kako odporno je proti vsem pojavom. Tudi pri nas je socialno zavarovanje v težkih razmerah, vendar posebnih pretresljivost ni opaziti. Tako je bolniško in nezgodno zavarovanje pri nas sicer v težavnih razmerah, vendar še nekako uravnoteženo. Najboljše stoji še pokojninsko zavarovanje zasebnih nameščencev, najslabše pa vse vrste rudarskega zavarovanja. Rudarsko zavarovanje pri nas je najbolj potrebno pomoči in sanacije.

Podobne težke, pa še težje čase preživlja socialno zavarovanje pri našem sosedu v Avstriji. Na 55 milijonov šilingov cenijo deficit socialnega zavarovanja v Avstriji v vseh panogah. Seveda položaj ni povsod enak, ampak različen. Težko breme je zavarovanje proti brezposelnosti in starostno zavarovanje. Pasivnost pri slednji znaša n. pr. okoli 30 milj. šilingov. Nadalje izkazuje deficite cela vrsta bolniških blagajin, seveda pa ti primanjkljaji niso znani. Najboljše stoji še nezgodno zavarovanje, kjer so bile lani zvišane dajatve in je tako namesto deficita 5 milj. šilingov v letu 1932, izkazano zdaj ravnotežje.

Najslabše pa stoji pokojninsko zavarovanje nameščenec. Leto 1932 se je pokazal prvi deficit v znesku 5 milj., lani je ta narasel že na 11 milj., letos pa bo znašal 25 milj. šilingov. Dohodki so znašali 1931 še 60 milj., letos bodo znašali samo še okoli 55 milj. šilingov. Število zavarovancev se je zmanjšalo od 225.000 na 194.000, dočim se je število rentnikov povečalo od 28.000 na 36.000, prav

tako pa tudi izdatki od 47 na 71 milj. šilingov. Rezerva je že skoraj popolnoma izčrpana, leta 1935 bi sploh popolnoma izginila. Število rentnikov narašča in je znašalo 1930 10,6% vseh zavarovancev, lani pa že 23,7% vseh zavarovancev. Zato ni čudno, da je bilo pred nedavnim napovedano, da bosta v kratkem dva zavarovanca morala vzdrževati enega rentnika.

Zadnje čase je avstrijska javnost mnogo razpravljala o teli razmerah ter je bil med drugim najbolj merodajen predlog, da se naj mesto prispevkov uvede povečanje davka na poslovni promet. To pa bi bila zelo nesocialna uvedba in se proti njej zlasti bore široki krogi konzumentov, ker bi pomenila — saj se da ta davek prevajati na konzumenta — povečanje cen in s tem življenjskih stroškov in znižanje že itak nizkega življenjskega standarda delavstva.

Sanacija socialnega zavarovanja se da še najlažje izvesti z zmanjšanjem upravnih stroškov, vendar je še vprašanje, če bi se s tem dala izvesti in da ne bodo potrebni drugi ukrepi kot n. pr. zmanjšanje dajatve.

Najtežji je položaj pri pokojninskem zavarovanju nameščenec. Tu bi se morali ali zvišati prispevki do 22,3% v letu 1940, ali pa znižati dajatve za 40, odn. do 60% do leta 1940. Zato je najvažnejši predmet razprav baš pokojninsko zavarovanje. Tako bo najbrž podaljšana karencna doba, odvzete bodo zopet v dobrih časih dovoljene krajše čakalne dobe itd. Mogoče bodo zvišali starostno dobo itd.

Vsekakor se že iz tega vidi, kako previdno je treba ustvarjati socialno zavarovanje, da vzdrži lahko tudi najhujšo krizo, ki je baš sedaj v Avstriji, ko je odpadlo toliko število zavarovancev.

Kriza italijanskega izvoza

Nedavno je Mussolini imel v italijanski zbornici velik govor o gospodarskem položaju. Postavil je zelo neugodno prognozo o bodočem razvoju v tekočem letu. Računal je s pasivnostjo 3 milijard lir in se ni dosti zmotil, saj mora do dobra poznati italijanske gospodarske razmere.

V zvezi s tem so zanimivi podatki za mesec maj. Leta 1933 je v maju letos znašala pasivnost italijanske trgovinske bilance 27 milj. lir, letos v maju pa je narasla na 185 milj. lir. Kajti italijanski uvoz je od maja lani do maja letos narasel od 540 na 619 milj. lir, dočim je istočasno izvoz padel od 513 na 434 milj. lir. S tem je pasivnost trgovinske bilance za prvih 5 mesecev letos narasla na 1149 milj. lir. Pripominjamo, da je lani v prvih 5 mesecih znašala pasivnost samo 630 milj. lir, v celem letu 1933 pa 1500 milj. lir. Šel italijanske vlade je torej dobro računal.

Toda pustimo vstran Mussolinija kot statistika, reči moramo, da je bila italijanska trgovinska bilanca že v normalnih letih pasivna. Tako je bila italijanska plačilna bilanca navezana predvsem na pošiljke izdelancev, zlasti pa na donos tujškega prometa. Italijani v inozemstvu pošiljajo radi krize vedno manj denarja domov, poleg tega pa se bo letošnje poznalo, da ni več sveto leto s svojimi številnimi tujci in romarji.

Zato je seveda vsa pozornost v večji meri kot prej obrnjena k trgovinski bilanci, kjer vzbuja skrb zlasti padec izvoza. V celi vrsti predmetov se opaža tendenca k nazadovanju, ki je posebno izrazita v bombažnih tkaninah, sirovi svili, oranžah in citronah, sveži zelenjavi, olivnem olju itd. To je poudaril tudi Mussolini sam, ki je dejal, da bo treba italijanske izvozne cen znižati, da bo Italija zopet konkurenčna na svetovnih tržiščih. K temu znižanju cen je doprinesla svoj delež konverzija državnih dolgov, nato znižanje plač uradništva, najemnin in sploh cen. Seveda bo temu zmanjšanju sledilo tudi znižanje delavskih plač, da se vsi elementi produktivnih stroškov znižajo. V zvezi s tem pa je tudi važno, da zasleduje italijanska trgovinska politika vedno cili, da kupuje svoje uvozne predmete pri državah, ki so najboljši kupci italijan. proizvodov.

V katerem jeziku naj se sestavljajo ponudbe za izvoz

V nemških listih čitamo, kako važno je pospeševanje izvoza za Nemčijo baš sedaj. Nemški trdijo, sestavljajo svoje izvozne ponudbe največkrat v angleščini in francoščini in šele na tretjem mestu pride nemški jezik. Völkischer Beobachter, glasilo narodnosocialistične stranke, pravi, da nemškemu ugledu le koristi, če se v države, kjer se nemščina razume, korespondira nemško. V celi vrsti držav pa ne zaležejo niti angleške niti francoske oferte, ker je n. pr. tam najvažnejši jezik španski ali portugalski itd. Vsak izvoznik naj si prizadeva napraviti oferte v jeziku, ki je najbolj primeren za tamošnje razmere. Nato navaja že omenjeni list, v katerih jezikih naj se sestavljajo izvozne oferte za vso vrsto držav. Radi zanimivosti jih prinašamo, povemo pa že vnaprej, da je nemščina najbrž kdaj le preveč uvaževana.

Afganistan: perzijsko, angleško, nemško.
Anglija: angleško.
Avstralija: angleško.
Belgija: francosko, flamsko, nemško.
Bolgarija: bolgarsko, nemško, francosko.
Brazilija: portugalsko, nemško, francosko.
Češkoslovaška: češko, nemško, francosko.
Danska: dansko, nemško, angleško.
Estonska: estonsko, nemško, rusko.
Finska: finsko, švedsko, nemško, rusko.
Francija: francosko.
Grčija: francosko, nemško.
Holandija: flamsko, nemško, francosko.
Hol. Indija: angleško.
Indija: angleško.
Italija: italijansko, nemško, francosko.
Japonska: nemško.
Juž. Amerika (razen Brazilije): špan., nem., ital.
Letonska: letonsko, nemško, rusko.
Mehika: špansko.
Perzija: perzijsko, francosko, angleško.
Poljska: poljsko, nemško, francosko.
Portugal: portugalsko, francosko.
Port. vzhod. Afrika: izključno angleško.
Rumunija: romunsko, nemško, francosko.
Rusija: rusko, nemško, francosko.
Siam: angleško.
Švedska: švedsko, nemško, francosko.
Španija in kolonije: špansko.
Turčija: turško, nemško, francosko.
USA: angleško.

★

Indeks za maj. Zagrebška Delavska zbornica je objavila svoj indeks za maj 1934. Indeks cen na debelo je znašal maja meseca 1089 (v aprilu 1090), v zlatu za oba meseca 76; indeks nadrobnih cen je popustil od 1245 na 1238; nadalje indeks življenjskih stroškov za 1 odraslega samskega delavca od 1200 na 1196 in delavsko družino 4 članov od 1158 na 1153.

Zagrebsko združenje mesarskih obrtnikov sklicuje za 2. julij občni zbor. Na dnevnem redu je tudi razprava o nadaljnjem obstoju društva ali likvidaciji, event. volitev likvidatorjev.

Sanacija Osrednje zveze hrvatskega zadružništva. Upravni odbor Glavne zadružne zveze v Belgradu je imel v pekel sejo, na kateri je razpravljal o sanaciji Osrednje zveze hrvatskih kmetijskih združenj v Zagrebu. To sanacijo je treba v interesu vsega zadružništva brezpogojno izvesti. Glavna stvar je pri sanaciji realizacija agrarnih obveznic, katere je dobila zveza za svoje parcelirano zemljišče in za katere mora dobiti čim večjo ceno.

Letina v Romuniji. Najnovejše poročilo o letini v Romuniji, ki ga je izdalo uradno kmetijsko ministrstvo, trdi, da bo letina normalna v pšenici, v ovsu in ječmenu pa srednja. Seveda je to poročilo staro, datira z 31. majem. Od tedaj se je že marsikaj izpremenilo na boljše in na slabše, večinoma pa bo le boljše.

Zmrznjeni ameriški izvozni krediti. Radi uvedbe prislilnih deviznih gospodarstev v celi vrsti držav je ceniti zmrznjene terjatve ameriških izvoznikov na 300 milj. dolarjev. Pri novih trgovinskih pogajanjih bodo tudi te zmrznjene terjatve igrale vlogo, ker jih hočejo Amerikanci poračunati v tekočem zunanjetrgovinskem prometu.

Letina na Madjarskem. Uradno poročilo ceni letino pšenice na 1.74 milj. ton, dočim je lani znašal pridelek 2.6 milj. ton.

Dotok zlata v Holandijo traja dalje. Dočim je prejšnji teden znašal dotok 7 milj. goldinarjev, je ta teden bil ponovno zabeležen dotok tako, da znaša holandski zlati zaklad 727 milj. goldinarjev. Od začetka aprila znaša dotok 40 milj. goldinarjev.

Borza

Dne 23. junija.

Denar

Tudi ta teden je bil promet znaten, znašal je 4.538 milj. Din. Največ prometa je bilo v Newyorku in Dunaju ter Londonu. Slab promet je bil v četrtlet in petek.

«Narodno blagostanje», revija iz Belgrada piše o zasebnem trgu deviz, da so ponudbe zopet nekoliko večje. Glede dinarskih bankovcev obstoji veliko povpraševanje pri turistih, ki imajo rajši bankovce kot čke z ozirom na to, da je postopek pri čekih bolj kompliciran, radi česar je bankovec dobil prim 5% v primeri s čekom. To pomeni, da se nam obeta dobra tujsko-prometna sezona in da bo v tem oziru naša plačilna bilanca boljša.

Curib. Pariz 20.30, London 15.505, New York 307.75, Bruselj 71.875, Milan 26.275, Madrid 42.10, Amsterdam 208.65, Berlin 117.50, Dunaj 73.10 (priv. 56.50), Stockholm 79.90, Oslo 77.90, Kopenhagen 69.25, Praga 12.77, Varšava 58.10, Atene 2.93, Carigrad 2.50, Bukarešta 3.05.

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica: bč. ladja Tisa 77 kg 2% 125—127.50. — Koruza: bč. 99—101, bč. okol. Sombor 100—102, ban. 97—99, srem. par. Indija 99—101, ladja Begej in Sid 104—105, ladja Tisa in Donava 105—106. — Otrubi: bč. srem. v jutu vrečah 95—97.50, ban. v jutu vrečah 92.50 do 95, bč. v jutu vrečah ladja 100—102.50. — Tendence slaba. — Promet srednji. — Oves, moka in krompir neizpremenjeno. — Rž, ječmen in fižol ne notirajo.

Hmelj

O stanju posevkov javljajo, da je padlo sicer nekaj dežja, vendar še premalo. Producenti črpajo vodo za hmeljniki s posebnimi sesalkami. Stanje rastline je zelo neenotno. Skoro vse pa je sedaj odvisno od vremena.

Najnovejša poročila vedo poročati o nadaljnjem dvigu cen, ki so za lansko blago že narasle na 20.50 22.25, za letnik 1932 na 1.450 in 1931 na 625 Kč za 50 kg.

Zatec, (CSR) 23. junija. Na žateškem tržišču je cel teden vladala čvrsta tendenca, ki je cene dvignila. Marsikateri dan so cene od ure do ure naraščale. Povpraševanje ni bilo samo za lansko blago, ampak tudi za letnika 1932 in 1931. Lanski hmelj je narasel do četrtka v ceni na 2.050—2.225 Kč za 50 kg. Cene hmelja letnika 1932 se gibljejo med 1.200—1.450 Kč, cene letnika 1931 pa med 500—600 Kč. Dne 20. t. m. pa je dvig cen nekoliko zastal in so cene ostale neizpremenjene.

Živina

Mariborski sejem 22. junija. Na svinjski sejem je bilo pripeljanih 256 svinj in 1 ovca, cene so bile sledeče: Mladi prašički za rejo od 5—6 tednov stari komad 80—100 Din, 7—9 tednov stari 115 do 120 Din, 3—4 mesece stari 140—180, 5—7 mesecev stari 220—260 Din, 8—10 mesecev stari 300 do 460 Din, 1 leto stari 500—600 Din; 1 kg žive teže 5—6 Din, 1 kg mrtve teže 9—10 Din. — Prodanih je bilo 90 prašičev.

Čakovski SK : Ilirija

Danes ob 18 prvenstvena nogometna tekma na Stadionu

Predtekmci: Mladika : Slovan ob 15
Ilirija B : Grafika ob 16.30

Današnji dan prinese odločitev. Danes je dan velike borbe, danes prestanejo belo-zeleni težak in strog izpit. Dokažite fantje, da so nade, ki jih stavi v vas vsa Ljubljana, upravičene. Dokažite, da ste vredni njenega zaupanja. Čakovec ni šala, on je bridka resnica, je postavka, na katero je treba računati z vso resnostjo, tembolj, ker je izid današnje tekme odločilnega pomena. Danes, fantje, dokažite, da ste močnejši na mestu in da ni zastoj ves ogromen trud in požrtvovalnost vodstva, ki vam ga s ljubeznijo posveča. Vsi za enega — eden za vse in uspeh ne more izostati. Kar eden ne zmore, naj stori drugi, ki to premore, vse pa naj vas veže trdna volja in zavest, da morete uspeti le z veliko voljo in požrtvovanjem. Danes ne sme biti med vami mlačneža, biti morate prav vsi goreči borci za veliko stvar. Ljubljana pričakuje od vas celih mož in zahteva od vas, da storite več kot svojo dolžnost.

V slučaju dežja odpadeta obe predtekmici. — Glavna tekma se vrši ob 18 in ne ob 16, kakor je bilo prvotno objavljeno.

SK Grafika. Danes ob 16 se morajo javiti v društveni garderobi: Gnaparč, Mekine, Katavlj, Usenik, Zagar, Bežan II, Trobevaček, Vili, Bežan I, Verčnik, Stupica, Leo. Igra se predtekmica z rezervo Ilirije.

Naša atletska elita se zbira

Danes ob 9.30 nadaljevanje izbirnega mitinga na igrišču Primorja

Včeraj popoldne se je začel, danes se pa nadaljuje izbirni miting najboljših ljubljanskih lahkoatletov, članov Ilirije in Primorja, ki bodo zastopali barve našega mesta 30. t. m. v Belgradu proti tamkajšnji reprezentanci. Atleti Primorja pa bodo teden dni kasneje merili svoje moči z reprezentanco Bukarešte v Bukarešti. O važnosti teh dveh srečanj bi bilo odveč govoriti, vendar upamo, da nas bodo atleti častno zastopali. Ze včerajšnji miting je to dokazal, današnji pa naj samo potrdi naše upanje.

Današnji program je sledeč: 100 m, 200 m, skok v višino, skok v daljavo, 800 m, 5000 m, stafeta 4x100 ali 100x200+400+800 m.

★

Prijave za štiridnevno turnejo SK Slovana na morje sprejema brivski salon Dorbec, Dalmatinova ulica 13, Ljubljana. Odhod z avtobusom v avstrijo, 27. junija ob 19, povratek v nedeljo ponoči. Pohitte s prijavitelji!

Mariborski veslaški klub vabi vse veslače in prijatelje veslaškega športa, da pridejo danes na klubovo zbirališče v dravskem kopališču Kifer, kjer se ves dan sprejemajo prijavnice za mednarodno veslaško tekmo in prične z rednimi vajami.

V. balkanske igre

Nastopijo vsi balkanski narodi. Velike priprave vsepovsodi. — Plakati vabijo.

Za pete balkanske igre, ki se vršijo v času 26. avgusta in 2. ter 3. septembra v Zagrebu, so vse priprave v najlepšem teku. Lični osnutek za plakate je že izdelan in sedaj se bodo začeli izdelovati v velikih množinah, nakar se bodo začeli razpošiljati vsem udeleženi državam, zlasti pa v vse kraje naše države. Glavni odbor v Zagrebu je že izdelal vse detaile za veliko balkansko prireditve, ki bo brez dvoma največja lahkoatletska prireditve, kar smo jih doslej imeli v Jugoslaviji. Pomožne moči, kakor tudi delavci na terenu, bodo uniformirani za čas balkanskih iger; isto velja za sodnike in ostalo uradno osebje v notranjih prostorih. Vprašanje znakov za sodnike še ni rešeno. Za pripravo naših atletov je napravil načrt, ki predvideva, da bodo pred igrani vsi naši atleti v Zagrebu pod strogim nadzorom in vodstvom posebnega trenerja. Seveda zavisi zadovoljiva rešitev omenjenih postavk od finančnih sredstev, ki še ne zadostujejo za izvedbo vseh višjih vprašanj.

Vsi balkanski narodi so sedaj pristali na termin iger, ki smo ga zgoraj navedli, ter so tudi vsi obljubili svoje sodelovanje. Obenem so tudi čestitali jugosl. lahkoatletski zvezi, da ji je uspelo izvesti organizacijo letošnjih iger. Najbolj se seveda pripravljajo sedanji balkanski prvaki Grki, ki hočejo tudi na naših tleh zmagati. Če pogledamo njihove rezultate z njihovega izbirnega mitinga koncem meseca maja, smo skoraj lahko prepričani, da jim tudi letos ne odide prvo mesto med balkanskimi narodi. Takile so rezultati:

100 m: Lambru 11.1, Frangidis brez treninga 11.2; 800 m Georgakopoulos 2:02.8; 1500 m 4:17.2 isti; Mantikas 110 m zapreke 15.9; Skyades 400 m zapreke 58.6; skok v višino: Antypas, Mantellos in Paterakis vsi po 180 cm; skok ob palici: Andreokulos 370 cm in Travlos 360 cm; dalje Travlos 677 cm v daljavo: Symeonides 1389 in Paterakis 1371 cm troskok: Flores 1322 cm za kroglo: Papagerogiou 57.28, Mihalopoulos 56.21 in Hadji 56.13 za kopje. Disk v Syllas v helenskem stilu 38.75 in v prostem stilu 44.15 metrov.

★

Evropsko prvenstvo v sabljanju

Evropska prvenstva v sabljanju se vršijo letos v Varšavi. Borbe so se pričele v sredo s floretom, ki so dale naslednje rezultate: Gospodje: V izločilnih tekmah podleže Avstrija Italiji z 1 : 9, proti Nemčiji z 2 : 9, Nemčija je tolkla Grke z 9 : 7, Francija je premagala Rumunijo z 9 : 1, Madjarska Rumunijo z 9 : 1, Italija Madjarsko z 9 : 0, Francija je tolkla Nemčijo z 9 : 3, Italija pa Nemčijo z 9 : 0, Nmečija zopet Madjarsko z 11 : 5 in Francija Madjarsko z 9 : 5. Končni rezultati damskih tekmovanj so sledeči:

1. Madjarska. 2. Nemčija, Italija in Anglija (vse enake), na tretjem, odn. petem mestu je Poljska.

Belgrad, 23. junija. A.A. Dovojenja za odhod sportnikov v inozemstvo. V zadnjem času je prišlo do mnogih vzajemnih obiskov in gostovanj raznih sportnih društev in organizacij iz Jugoslavije v inozemstvo in obratno. Pri vsakem takem odhodu v inozemstvo predstavljajo klubi in posamezniki, čeprav ne potujejo kot uradni zastopniki naše države vendarle narod in državo. Zato je ministrstvo za telesno vzgojo prebivalstva edino pristojno razsoditi, ali je v vsakem posameznem primeru opotuno in koristno prirejati v svrhu medsebojnega spoznavanja in zblizanja obiske naših društev v inozemstvo in obratno. Zato se nalaga vsem društvom in ustanovam, ki spadajo v pristojnost ministrstva za telesno vzgojo prebivalstva, da v bodoče, preden se začno pogajati glede vzajemnih obiskov z inozemskimi društvi, zaprosijo dovoljenje ministrstva za telesno vzgojo prebivalstva in šele nato začno definitivna pogajanja z inozemskimi sportnimi društvi. (Iz ministrstva za telesno vzgojo prebivalstva.)

Evropske lahkoatletske reprezentance v Antwerpnu. Danes se vrši v Antwerpnu velik evropski lahkoatletski miting, na katerem bodo sodelovali vsi evropski narodi izvenemci Fincev in Nemcev. Italijani, Angleži, Švedi, Madjari in Nizozemci pošljejo svoje najboljše atlete.

Tenis tekme za Davisov pokal bodo odšle vsaki dve leti? Kakor poročajo iz Londona, bo angleška teniška zveza podpirala predlog jugoafriške zveze namreč, da se priredi tekmovanje za omenjeni pokal vsaki dve leti. Južna Afrika je že svoječasnito predlagala, a je bil njen predlog tedaj z velikansko večino odklonjen. Afrikanci so ga pa vseeno izvajali na ta način, da jih enostavno vsako drugo leto ni bilo na tekme. Toda sedaj upajo, da se bodo še drugi evropski narodi pridružili Angliji, ki — kakor znano — mnogo pomeni v teniskem sportu. Seveda za Evropo ne pride vsi vzroki, ki jih je navedla Afrika, v poštev, vendar bi bilo tudi za evropske razmere mnogo boljše, če se priredi to tekmovanje vsaki dve leti, kajti radi velike važnosti za Davisov pokal so posamezni narodi zamenjajali splošno vzgojo tenisa igralcev, ker so se morali vreči samo na svoje reprezentante. In ti vrhunski tenisa igralci, na katere se je polagala prevelika važnost, niso vedno najboljši sportniki, ter se bo z njimi bolje shajalo, če se jih bo rabilo samo vsako drugo leto.

Cesne kolearske dirke kolearskega društva »Zarje« se vrše danes ob 14 na progi Vevče—Trojane in nazaj. Po dirkah veselica v prostorih gostilne pri Anžurju v Vevčah, kjer bo tudi razglasitev rezultatov in razdelitev daril.

Olimpijski muzej. V Los Angelesu, kjer so se vršile leta 1932 zadnje olimpijske igre, so ustanovili posebno društvo, katerega namen je napraviti muzej o tej kolosalni svetovni olimpijadi. To društvo, ki je stopilo že v stik z mednarodnim olimpijskim odborom in ostalimi državnimi olimpijskimi odbori, dela zelo agilno in ni nobenega dvoma, da se mu namena ne bi v polni meri posrečila. Doslej so napravili reprodukcije modelov moške olimpijske vasi in park-hotel Chapman, kjer so stanovali sportnece. Ti modeli bodo imeli tudi hiše, stanovanja, kopališča, jedilnice, tajništva in seveda tudi vseh deset igrišč, odnosno sportnih prostorov ter prostore za trening. Tudi galerijo slik vseh zmagovalcev in plasiiranih bodo napravili, dalje zbirko medalij, diplom, zastav, uniform in sportnih dresov, sploh vse, kar spominja na to olimpijado. V to svrhu so povabili diplomate vseh držav, ki so sodelovale na teh olimpijskih igrah, da pomagajo pri tej edinstveni akciji. Kajti Američani hočejo na tekmovanju v Los Angelesu stalno razstavo, ki naj ne bo samo trajen spomin na olimpijske igre v njihovi deželi, temveč tudi stalna propaganda za olimpijsko idejo.

Schmeling-Neusel. Nemškemu Maksu se še enkrat ponuja sreča. Dne 26. avgusta se bo namreč srečal z Neuselom v Hamburgu v izločilni tekmi, ki ga bo eventualno kvalificirala, da se bo lahko boril za naslov absolutnega svetovnega prvaka. Če tedaj premaga omenjenega svojega nasprotnika, se obenem kvalificira za revanžno borbo a svojim zmagovalcem Maksom Baerom, ki ga je svoječasnno podrl k. o. No, in sedaj se mu zopet nudi — seveda zadnja prilika, da si nemški Maks pribori nazaj visoki naslov svetovnega prvaka. — V Nemčiji vlada za nastop Schmelinga proti Neuselu že sedaj velikansko zanimanje in so že izbrali prostor, kjer se bosta udarila. Vstopnice bodo prodajali po vsej Nemčiji in že zdaj organizirajo posebne vlake in avtobuse na to prireditve.

Kranjska gora

Letna sezona je zopet tu. Pri nas imamo namreč dve sezoni: letn oin zimsko, obe sta imenitni, a vsekakor je boljša letna. Zadnja leta smo glede tujškega prometa nekoliko nazadovali, tudi v tem oziru je igrala svojo vlogo kriza, letos pa se zdi, da bomo napredovali; kajti že zdaj je precej letoviščarjev došlo. Pričakujemo povoljno raznaha.

Hotel »Erika«, gori v Veliki Pišenci, ki ima vkljub kratkim letom svojega obstoja bujno zgodovino za seboj, je, kakor vse kaže, prišel v dobre roke. Novi lastnik, Zagrebčan, večinoma s pomočjo domačinov pridno snazi, urejuje in popravlja ter, kar je v sedanjem revnem času še največ vredno, tudi takoj plača. Pravijo, da bo, če bo po volji šlo, še en tak hotel postavil. Pa saj ima baje že vse oddano.

Sv. Marko pri Ptujju

Cerkveni dom je že pod streho. Razmere so sicer težavne in zdi se, da je čas, ko so rasti iz naše zemlje prosvetni in cerkveni domovi, že davno prešel zaradi krize. Zato smo na naš dom še bolj ponosni. Saj to je viden plod neumorne volje našega g. župnika, ki je pravilno uvidel nujno potrebo večje dvorane za cerkvene smotre in dokaz, da tudi v težkih časih skupna zavest naših faranov ni zamrla, ampak se še bolj krepi in poglavlja.

Drava je ob zadnjih poplavalh znova odnesla znaten kos rodovitne zemlje pri Novi vasi. Trpeče gledajo posestniki to početje, ki se ponavlja leto za leto, toda sami si pomagati ne morejo.

Cerknica

Olepeševalno delo. Zelo žalostno lice je imei prejšnja leta prostor okoli župne cerkve. Spomladni pa so nasadili vrtnice, mlado smrčje in razne rože ter tako olepšali ta prostor. Žalosten pogled na nudi okolica pokopališča. Pri vходу leži že dolgo časa kup smeti. Na tujce, ki hodijo tod mimo na jezero, gotovo to ne naredi dobrega utisa. Saj imamo v Cerknici tujsko-prometno in menda tudi olepeševalno društvo. Eno ali drugo bi se že lahko spomnilo in dalo to nesnago speljati proč!

Poizvedbe

Psica - brak

bela, z rjavimi lisami — se je zgubila. Sliši na ime Bela. Lastnik Dimnik Jakob, D. M. Polje. (e)

Posestva

Droben oglaš v »Slovenca« posestvo ti hitro prodaj, če se ne zgotovim denarjem pač kupca ti s knjižico da.

Iščem reflektanta

za skupno zidavo vile na najlepšem prostoru Ljubljane. Informacije in naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7004. (p)

Gostilna

dobro ideoča, na prometni točki v Mariboru, z več lokali, stanovanja, hlevi za vprego - se radi družinskih razmer takoj ugodno prodajo. Ponudbe pod »Ugodna kupčija« št. 6966 upravi »Slov.« Maribor. (p)

Hiša

z veliko delavnico, pripravnost za vsako obrt, pri glavni cesti, poleg nove remize v Zg. Siskin - napredaj. Prevzame se lahko tudi hipoteka. Poizve se pri Kogovšek Ivan, Dravljje 109. (p)

Krasen vinograd

z velikim sadovnjakom, nekaj polja in gozda, skupno 13 oralov, lepo arandirano, z več solidno zidanimi poslopji, lasten vodovod, električna razsvetljava, v bližini Novega mesta - napredaj iz proste roke event. proti vložnim knjižicam domačih bazičnih zavodov. — Ponudbe na upravo »Sl.« pod št. 6673. (p)

Dvostanovanjska hiša

z lepim vrtom, 5 minut od postaje Sevnica se pomeni prodaja. Colner Edv., Šmarje 19, Sevnica. (p)

Kmetija (15 oralov), uro od Ljubljane, kamor se oddaja dnevno 20 l mleka in tržno blago — napredaj. Pojasnila: Novak Anton, trg. in pos. Štepanja vas. (p)

Javna dražba

Dne 16. julija 1964 ob 9 h prodajajo na prisilni javni dražbi sodišče Radovljica poslastice kovača Ivana Laha, Lesce, obtožbe iz hiše, kovačnice, gospodarskega poslopja, 1 njiže in 2 travnikov. Cena: 190.092 Din. Najmanjši ponudki Din 190.726. Hiša s kovačnico leži na najbolj prometnem kraju ob cesti kolodvor Lesce proti Bledu. Pojasnila daje Matija Hrašč, Lesce. (p)

Posestvo

1 in pol orala rodovitne zemlje, zidana dvostanovanjska hiša, električna luč, voda v kuhinji, gospodarske poslopje in trgu Muta ob Dravi napredaj. Industrijski kraj. Cena 58.000 Din, potrebno 50 tisoč Din. Poizve se pri Ignac Jevšenak, Slovenske Konjice. (p)

Dober mlin in žago

na prometni točki prodajamo blizu Novega mesta. Ponudbe pod »Kmečki mlinci« 6986. (p)

Na prostovolj. dražbi

se bo prodajala v nedeljo, 8. VII. 1964 ob 14 v gostilni Sernel v Begunjah nad Cerkljico zapuščina pok. Franceta Vičiča, obstoječa iz hiše št. 60 v Begunjah, kozolec in poslastice. Cenilna vrednost 43.700 Din. Dražbeni pogoji se lahko vprašajo na sodišču v Cerkljici. (l)

Parcele za stavbe

ali celo poslastice, tik glavne ceste, 5 minut od postaje Cirknica, prodaj. Vpraša se v Kaniži 22, p. Pesnica. (p)

Vila v Celju

z najlepšim delu mesta, z krasnim vrtom, se radi družinskih razmer pod zelo ugodnimi pogoji takoj prodajo. Informacije daje blaginjak Splošne gradbene zadrage v Celju, Razlagova ulica 8, I. nadst. (p)

Manjše posestvo

kupim na obroke, omiro, sprejemam družabnika z okrog 25.000 Din, ki dobi eventualno dosmrtno oskrbo. Ponudbe upravi »Slovenca« v Celju pod »Upokojevec« 7045. (p)

Hiša z gostilno

prav dobro vpeljana, se radi smrti pomeni prodaja v Mariboru. Dopise upravi »Slovenca« Maribor pod »Ugodno« 7081. (p)

Mlin

se prodaja v hitorodnem kraju Štajerske. Naslov v upravi »Slovenca« Maribor, 7070. (p)

Hišo z velikim vrtom prodam ali zamenjam za hišo brez vrta. Maribor, Mejna ul. 32. (p)

Travnik

na Blatu (Vič) ca 23.000 m² napredaj. — Naslov v upravi »Slovenca« 7121. p

Brivnica v Ljubljani takoj ugodno napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod 7076. (p)

Za Weekend

primerne parcele že od 200 m² napredaj prodaja v bližini Save in Sore Bokal, Verje pri Medvodah. (p)

Lepa hiša

enonadstropna v bližini Sv. Petra se ugodno prodaja. Naslov v upravi »Slovenca« št. 7122. (p)

3 mala posestva

napredaj v bližini Šmarne gore, pripravna in idealna za ljubitelje borovih gozdov. Cena 25.000, 42 tisoč in 55.000 Din. Pojasnila: Goriče št. 1. (p)

Hišo prodam

štirisobno z vsemi pritliklinami in velikim vrtom. Vprašati je v brivnici Karas v Novem mestu. (p)

Hiša z gostilno

se prodaja v Radečah pri Zid. mostu na prometnem kraju v bližini farne cerkve, gospodarsko poslopje, močno zidano, z opeko krito, velik saden in zelenjadni vrt, v hiši elektr. razsvetljava, vse v dobrem stanju. Prodaja se ugodno po dogovoru. Naslov se poizve v upravi »Slovenca« 7113. (p)

Majhna hiša

z njivo, sredi vasi, oluži Litije, pripravna za obrtnika ali upokoječca, ugodno napredaj. Pojasnila daje Anton Pogajen, Gradiške Laze 6, pri Litiji, ali Pavel Pogajen, Zadružna 1, Moste, Ljubljana. (p)

Nova hiša

na prometnem kraju, napredaj deloma na knjižico. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7149. (p)

Dve lepi parceli

ob Tyrševi cesti, poleg vile »Anice«, ugodno napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« št. 7129. (p)

Dve parceli

velikost: vsaka okrog 450 m², ob Tyrševi cesti, prodaj. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Ugodna cena« št. 7142. (p)

Stanovanjska hiša s pekarno in prodajalno napredaj v mestu. Pojasnila: Brišček, Gosposvetska cesta 4. (p)

Nova hiša

v bližini postaje Limbuš pri Mariboru, se zaradi smrti prodaja. Cena 22.000 Din. — M. F., Limbuš pri Mariboru 113. (p)

Redka prilika

se nudi resnemu kupcu, da more kupiti v najlepšem ljubljanskem predmestju petstanovalsko vilo za 230.000 Din in še ta znesek lahko krije deloma s hranilnimi knjižicami Mestne, Ljudske, Vojne, Kmečke ali Banovinske hranilnice. — Več se poizve pri Josp. Lukežu, (Dunajska) Tyrševa 99. (p)

Hiša

štiristanovanjska, napredaj za 62.000 Din. Poizve se v gostilni Svečanar, Jarše, Sv. Križ pri Ljubljani. (p)

Širite »Slovenca«

Maša zadušnica za pokojno gospo **FRANČISKO ŠTRUKELJ**, soprogo mesarja in posestnika v Mostah, se bo darovala v sredo, dne 27. junija ob 6 zjutraj v farji cerkvi sv. Petra. — Obenem se najlepše zahvaljujemo gosp. dr. Osojniku za vse njegov trud, nadalje vsem dobrih gospodim prijateljem za tolažilne obiske v njeni težki bolezni. Bog povrni!

Moste, dne 24. junija 1964.

Globoko žalujoča rodbina **ŠTRUKELJ**.

Kupimo

Avtobus

14—20 sedežni kupim ali vzamem v najem. Obširne ponudbe upravi »Slov.« Maribor pod »Avtobus« št. 7157. (k)

Vsakovrstno

zlatu kupuje po najvišjih cenah CERNE, juvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3.

Podleskovo seme kupuje najboljši Salus d. d. Ljubljana, Aleksandrova cesta 10. (k)

Zlato, srebro, platin kupuje po najvišjih dnevnih cenah Mariborska Alinerija zlata, Orožnova ul. 8.

Zdravilna zelišča Lipov cvet, taužentozhe, koreninice encijana - kupuje »Salus« d. d., Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 10. (k)

Srebrne krone

staro zlato in srebro kupuje **RAFINERIJA DR. GIH KOVIN** - Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod s Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Razno

Prenočišče v Zagrebu za popularne nizke cene: enoposteljne sobe za Din 17, 20, 22, 25, 27, 35. Dvoposteljne 45, 50, 60, v preurejenem hotelu »Zlatna Kruna«, Gajeva ul. 12, telefon 52-41 (strog centrum, brez godbe). (r)

Suhi les

sprejem v zameno za nove šivalne stroje »Fenike«

Mizarsko Rudol Kompara Maribor, Aleksandrova 48.

Košnjo

pod Rožnikom oddam — Poizve se: »Elita«, Prešernova ulica. (r)

Glasba

Muzika

zaloga klavirjev in pianinov, preje: Sv. Petra cesta 40 — sedaj Književna ulica 4 — se priporoča za cenj. naročila.

Pohišstvo

moderne, iz orehove korenine, pleskane in kuhinjske opreme ter drugo pohišstvo dobite najceneje pri Andovlec, Komenskega ulica 34. (s)

Nudimo vam v nakup zajedno solidno izdelane spalnice, jedilnice, kuhinje itd. Najmoderneje, od fine do preproste izdelave, po zelo ugodnih cenah in z ugodnimi plačilnimi pogoji. Egidiš in Karel Erjavec, zaloga pohišstva, Brod (poleg Jaccenskega mostu), St. Vid nad Ljubljano. (s)

DOBRO IN PRIJETNO SREDSTVO ZA ZDRAVLJENJE ŽELODCA IN ČREVESJA

za otroke in odrasle je prašek »Magna« purga, ker čisti brez bolečin, je prijetnega okusa, a obenem osvežuje in desinficira želodec in črevesje ter preprečuje s tem težka obolenja. Ako zaužijete redno po vsaki jedi na konici noža v pol čajnici vode prašek »Magna«, pospešuje to prebavo, odpravi odvisno želodčno kislino, zoprt diha iz ust, draženje h kolcanju, vzpahovanje in žgago. Pomaga tudi pri katarju želodca in črevesja, boleznih jeter, želodčnih krčih, hemoroidih in turih v želodcu.

»Magna« prašek se dobi v vseh lekarnah. Zavojček 4 Din.

Nekaj pohišstva

rabljenega, a zelo dobro ohranjenega, se prodaja. Podrobnejše informacije daje iz prijaznosti med 8 in 12 ter 15 in 18 F. R. Dubrovič, ekonomat Glavne carinarnice v Ljubljani. (s)

Spalnice

iz orehovitih korenin, šperane, od 2000 Din, tudi na hranilne knjižice, prodaja mizarstvo Josip Goljar, Gosposvetska 13. (s)

Prodaj

nekaj malo rabljenega in dobro ohranjenega pohišstva. Istotam sprejemem sostanovalec. Sodarska 6, Peternel (za florijansko cerkvijo). (s)

Auto-motor

Tovorni avto

Fiat Torino — nosilnost 800 kg, prevožen 24.000 kilometrov — napredaj za 15.000 Din. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7010. (f)

Avto Fiat 509 a

4 sedežen, v zajedno dobrem stanju, takse plačane, napredaj. Garaža Kapiteljska ul. 3. (f)

Prodaj osebni avto! Kupec prevzame stalno vožnjo za ca. 20.000 km letno. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Gotovina« avto« 6792. (f)

Ugodno prodaj

avto Fiat 509 za 8000 Din, Ariel motorno kolo in prikolico, vse dobro ohranjeno. Stane Derganc, Gosposvetska cesta 2. (f)

Prodajmo

Ce avto svoj stari prodajal avto motorja bi znebil se rad, brez kupca ti mnogo prihrani Slovenec najmanjši inšerati

Nudimo Vam

za majhen denar dobra oblačila. — A. Presker, Sv. Petra cesta 14. (l)

Otroške vozičke

šivalne stroje, kolesa — kupite najugodnejše pri S. Rebolj & drug., Vošnjakova ulica 4. (l)

PER JE

sivo, tehano kg Din 25- Pol puh bel kg Din 95- Puh sivi II. kg Din 100- Puh sivi I. kg Din 125- Puh bel, najfinjši kg Din 220- Vse kmetično očiščeno

Eksportna hiša

»Luna«, Maribor

Košnja

ca. 12 oralov, prve in druge trave, napredaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7059. (l)

Kovčke

za polovanje vseh vrst, vseh velikosti, nudi po najnižjih cenah. Denarnice, listnice! Ivan Kravos, Ljubljana. (s)

Opeko vseh vrst

kupite poceni za gotovino ali knjižico v opekarni Jerko, Črnača. (l)

Premog, drva, koks

prodaja Vinko Podobnik, Tržaška cesta št. 16. Telefon 33-13.

Otroški vozički

najnovejši modeli, nizke cene. M. Tomšič, Sv. Petra cesta 52. (l)

Elektro-motorji

novi in rabljeni za vse napetosti vedno v veliki izbiri na prodaj. Lastna delavnica za previjanje in popraviljanje dynam, autodynam, elektro-motorjev ter vseh elektr. aparatov.

FRANJO PERCINLIČ

elektro-podjetje Ljubljana, Gosposvetska 16 telefon 23-71.

PREMOG drva

Telefon 3934 SLOVSA Kolesijska 19

Napredaj:

košarski izdelki, priznana lepo in čisto izdelani po znižani ceni: košarice in stojalčka za ročna dela, za cvetlice, za kruh, za papir; ročne in kopalne torbice; vrtno stole, za na balkon ali verando itd. — Napredaj je tudi dobro ohranjen, globok otroški voziček za dvojčke. Fany Patik, Radovljica, graščina. (l)

Pisalni stroj »Ideal«

prav poceni prodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6994. (l)

Vino

najboljših vrst, lastnega pridelka, prodaja prav ugodno nad 60 l. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7168. (l)

Malinovec

pristen, naraven, s čistim sladkorjem vkuhan - se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. PICCOLI, Ljubljana, Dunajska c. 6.

Pes športni, čuvaj

čistokrvni ilirski ovčar, lepe drap barve, 13 mesecev star, napredaj. Podatke pove uprava »Slovenca« pod št. 7135. (l)

VINA

Za težko delo Vam z dobrim vinom pošteže **Centralna vinarna v Ljubljani.**

Orgle

sobne (salonske) 4 reg. proti gotovini prodaj. Primerno za kapele, podružnice in organiziste. Pojasnila v upravi »Slovenca« pod št. 7118. (l)

Sandale

moške, ženske in otroške prodajam vsled opustitve čevljev po izredno nizkih cenah. Pri večjem odjemu znaten popust. I. K. Orenčan, Ljubljana, Mestni trg 20. (l)

Weckowi kozarci

za vkuhanje sadja in sočija so nedosegljive kakovosti - Ceniše pošilja zastoj

Josip Jagodlič celje

Glavni trg Gubčeva ul.

Dve izložbeni omari

modne trgovine, z zapiradci, z delno omaro, luč za obsevanje, zaradi odstopovanja poceni prodaj. Urančič, Vrtača 3. (l)

Mizarji!

Stavbeno okovje, jekleno orodje izbežete tudi na knjižice najceneje pri »JERKO« LJUBLJANA, Stari trg

»Singer« šivalni stroj krojaški, malo rabljen — prodaj. — Cena nizka. Strossmayerjeva ulica 4. l

Štajerska vina

rdeča in bela, letnik 82 in 83, nudi ugodno v poljubnih količinah ev. zamenja za rezan les Ivan Vehovar, Koprivnica pri Rajhenburgu. (l)

Jazbecarje (mladiče)

z rodovnikom, odlikovane, prodaja V. Vrenjak, Rožna dolina, cesta VII, 22. (l)

Otroški voziček

globok, poceni prodaj. — Naslov v upravi »Slov.« pod št. 7167. (l)

ČISTA SVILA

TYRŠEVA 50 (POLEG SV. KRISTOFA)

DOSPELA JE ZOPET NOVA POŠILJKA KRASNH VZORCEV ZA LETNE DAMSKE OBLEKE

OD VSAKEGA VZORCA JE SAMO ZA ENO OBLEKO BLAGA NA ZALOGI

CENE SO Z OZIROM NA FINO KVALITETO ZELO NIZKE

Prodaj

bencin in motor na sesalni plin 6—25 ks, motorno kolo, dve mlatliski za malenkostno ceno ali zamenjam za drugo blago. Štefan Skrbineš, Hajdin Ptuj. (l)

Kobila

(amerikanka), štiri leta stara, prama, polnokrvna, se prodaja. Vprašati v Delavski pekarni »Star in dom«. (l)

Obrt

Poceni aparatil

Priličen nakup, posebno izdelovanje in skladišče za amatere. Foto Mayer, Maribor, Gosposka št. 2.

Couch zofa,

oto mane, spaln. fotelji, vseh vrst modroci po najnižjih cenah in solidni izdelavi **FRANC JAGER**, tapetnik Ljubljana Sv. Petra nasip 23, telef. 20-42 Izbera najmodernejših vzorcev.

ŠTAMPILJE ETIKETE GRAVERSTVO

ŠTARŠ & SVEK Ljubljana SV. PETRA 23

Nagrobne slike

Stare zapuščene rane na nogah (ulcus cruris) **zanesljivo in hitro zaceli, „FITONIN“** od naših zdravnikov in zdravstvenih institucij vsestransko preizkušeno sredstvo. Steklenica Din 20 v lekarnah. Po poštenu povzetju 2 steklenici Din 50. Poučno knjižico št. 15 pošlje brezplačno „FITONIN“ dr. z o. z. Zagreb 1-78. (Reg. pod br. 1281 od 28. VII. 1933.)

ŽIMA za žimnice in drugo mehko opremo mora biti obdelana s specialnimi stroji. Tako obdelana žima odgovarja vsem higijenskim zahtevam, ni mastna, ker je dobro prekuhana, je brez duha ter onemogoča molje in drugo golazen. Največjo izbiro tovrstne žime Vam nudi po najnižjih cenah samo trvdka **J. KNIFIC** tovarna za žimo **Strazišče pri Kranju**

REVIGAL

proti kožnim boleznim

Reg. pri Min. Soc. Pol. in Nar. Zdr. v Beogradu
Ime zakonom zaščiteno kontr. št. 8407-9-10

Izdelovalec:

Lekarnar **Branislav Mondini, Slov. Bistrica** Dravska banovina

Reg. pod S. br. 6540 od 5. VI. 1934

Z balzamovim delovanjem kisikove kopeli se Vam bo povrnilo zdravje in lepa oblika noge v 4 dneh

Zatečeni členki, kakor tudi težka in nasegurana hoda popolnoma odpravijo, ki ga lahko napravi ljubek obraz in lepe postava, ker se irdi in to popolnoma upravičeno, da se ženska, ki ne posveča dovolj paznje svojim nogam tudi drugače znošča. Vsaka ženska lahko dobi lepe členke in vitke noge, ako v lavorju vroče vode raztopi nekoliko dekagramov soli Sv. Roka. V tej balzamovi kopeli je treba držati noge 10 minut, v tem času preidejo bolečine, žarenje in otekline kakor čudež. Voda, ki je nasičena s kisikom, prodre v pore, omehča

trdo kožo in kurje oči v točki meri, da jih lahko brez noža in britve s prsti odstranite s korenino vred. Izdaten paket soli Sv. Roka dobite že za ceno 9 Din.

Ormož Jugoslovanski Gallsbach in letovišče

Vred velikih uspehov pri živčnih in revmatičnih boleznih, ki jih zdravi znani tuk. Med. Univ. dr. Male rič, po Zeilkeovi metodi (elektroterapija) in so pri neale tudi Zagrebačke Novine velike pohvale o tem »dravljenju, je naval gostov tako velik, da prosim vse goste, ki mislijo priti v Ormož za zdravje ali na leto višje, da prej pisмено prijavijo svoj prihod, kar drugače ne morem ustrediti s sobami. Celi pension po osebi 35.— Din (novo moderno kopališče). **RAJH, hotelir.**

300.000 Din posojila v gotovini

išče veletrgovina za dobo dveh let. Za posojilo jamči prvovrsten denarni zavod, ki ni pod zaščito. Ponudbe z navedbo skrajne obresne mere pod »Absolutno jamstvo« št. 7101 na upravo »Slovenca«, podružnica Maribor.

Pošljite naročnino!

Ugodna naložba kapitala!

Dne 9. julija 1934 se bo prodala na javni dražbi največja, moderno urejena, v centru mesta MARIBORA poleg novega magistrata stoječa, zelo rentabilna kavarna s popolno opremo in s prostornim kavarniškim vrtom. Podrobnejše informacije daje Posojilnica v Mariboru.

**SALDA-KONTE
STRACE - JOURNALE
SOLSKÉ ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIZICE
RISALNE BLOKE
ITD.**

**NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
PREJ
K. T. D.
V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE**

Zahvala

Vsem, ki so spremili k večnemu počitku našega nepozabnega očeta, tasta in starega očeta, gospoda

Josipa Cegnarija

orož. stražmojstra v p. in magistratnega uslužbenca v p.

in nam izrazili svoje sožalje ter na kakršenkoli način počastili njegov spomin, se najiskreneeje zahvaljujemo.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v torek, dne 26. junija ob pol 7 zjutraj v župni cerkvi sv. Franciška v Sp. Šiški.

Pokoj njegovi izmučeni duši!

Ljubljana, dne 24. junija 1934.

Zalujoče rodbine: SEVŠEK, KOŠIR, TERČON

Simončič Maks:

Galicija

En v resnici je bila kava, čeprav konzervna, imenitna, niti sladkorja ji ni manjkalo.

»Da bi ta njegov kes le držal kaj časa,« vzdihuje Bogataj. »Pa jim ni zaupati tem ljudem.«

»Sveda jim ni,« mu živahno pritrjuje Zvezne s svojim bričavim, zadirnim glasom. »Vsek ti samo gleda, kako bi si kar največ in čimprej nagrabil skupaj. Boš te videli, še predno bo konec vojne, bodo že imeli vsak svojo vilo.«

»Kako tudi ne,« se v razgovor vmeša tudi Kovač, saj nam skoro vse pokradejo, te pijavke! Ves čas ko smo zunaj, nam je šele dvakrat izplačal tiste bore solde. Sedaj nam je že dvajset dni na dolgu, pa se še zmeni ne.«

»Ali veste, kaj je naredil zadnjič?« se oglasi mali, rdečelični Lebinger. »Namesto, da bi nam že prvega izplačal, kakor je ukazano, je denar lepo zadržal, ker je pri komandi izvedel, da prdemo drugega dne v ogenj. Naših je potem v resnici mnogo padlo — tako si je na lahek način prisleparil lepe denarce.«

»Ta pa že ne drži! Saj mora vendar imeti njihove podpise,« mu odgovori Kovač.

»No, teh si lahko preskrbi, kolikor hoče! In potem je še mnogo drugih poti, da se okoristi. Marsikaj sem včasih videl, ko sem mu pomagal v pisarni. Ko je šel zadnjič šmuc s transportom ujetnikov v zaledje, mu je dal s sabo dvatisoč kron, da jih nese njegovim ženi, ki je tam nekje na Stajerskem. Mar nisi, da so bili to njegovi prihranki? Prihranki so res bili, a ne od njegove plače. Samo zlato je bilo, sami cekini, in še nekaj arebra. »Papi,« je rekel, »se ne izplača pošiljati,

ker bo tako kmalu izgubil vso veljavo.« E, to so ti tiči, ti župarji, da jim ne najdeš para, če ga z lučjo iščeš pri belem dnevu!

»Pobesiti bi jih morali vse!« se razhudi Česnik.

»Ne bi dosti pomagalo,« se smeje Žgur. »Kmalu bi prišli drugi na njihova mesta.«

»No, potem pa še te,« se oglasi za nami narednik Zahrastnik, ki je najbrž že delj časa poslušal razgovor. »Ampak fantje, pametni bodimo, pametni! Vojska je vojska in vpitje in nezadovoljnost nam nič ne pomaga. Kvečjemu lahko kdo kaj stakne, kar mu gotovo ne bo všeč. Z večerjo ste bili nocoj zadovoljni, ne?«

»Dobro je že bilo. Le malo več bi moralo biti,« se oglasi Štrukelj, katerega priimek pa ni v skladu z njegovo suho, usločeno postavo. Na tankem vratu mu čepi majhna, navzgor zožena glava, podobna zelenkastorumeni nezrelji citroni.

»Tebi je itak vedno vsega premalo,« se smeje narednik. »Samo usta in trebuh so te kot vsakega Ižanca. Zdjaj pa dovolj! Ti, Kovač in še dva moža pojdi za mano! Odeje vzemite s seboj. Vsak dobi še dvajset patron. Če bi pozabil, me spomnite, da vam dam tudi konec sveče. Potem pa vsi spat, kajti skoro gotovo odidemo že ponoči.«

★

Ko je narednik Zahrastnik s tremi možmi odšel, ni nekaj časa nihče izpregovoril besedice. Šele potem, ko že ni bilo več slišati njihovih korakov, se je oglašil Škočič s pritajenim glasom:

»Ali mislite, da bo kaj gofijo otrešal?«

»Kdo? Zahrastnik? Saj veš kako!« ga zavrne Habič. »On te kancelski dihurje prav tako težko vidi kot mi. On, jaz, Simončič in Omahen smo skupaj služili pri četrti. Ni mu bilo kaj reči.

Samo hvalil se je strašno rad. In ostriglan ti je bil zmerom kakor za »Ausgang«. Včasih nam je pripovedoval, kako krasno službo lahko dobi v civilu. »Nekateri trgovci se kar trgajo zame,« je trdil; »kar ne vem, za katerega bi se odločil.«

Habič si pomane roke in se široko zasmeje: »Veste, vedno je trdil, da je bil komi, pa sem izvedel od nekega rekruta, da je bil samo nekakšen sluga v prodajalni. Že ni bila kaj prida tista služba, zato se je narednik raje zatekel k župci. Drugače pa je, kakor rečeno, poštenjak.«

»Kdo pa je brez napak!?«

»Ni ga pod soncem. Pa je nazadnje tudi bolje, da ga ni, drugače bi bilo med ljudmi preveč razlike. — Zdjaj pa grem popraviti svojo ropotljo. Ponoči je nerodno, pa še časa človek nima.«

»Tudi jaz še nisem ničesar pripravil. Spredaj pri turnisti se mi je utrgala kljuka, zdaj mi pa ta mrha pri hoji skače po hrbtu kakor obsedena. Pa sem si že eno omislil: kar žebelj bom lepo ukrivil, pa ga porinem skozi pas. Bolje nekaj ko nič.«

Tudi drugi urejajo svoje stvari. Njihove temne sence žvižgajo sem in tja, se prerivajo in sučejo, kakor da se že pripravljajo na odhod.

Strgulec si je natovoril teležjak; zdaj mu nataguje jermenje, ki je nekoliko popustilo. Ves čas mrmra nekaj predse. Najbrž molči, kajti on je globoko pobožen.

Tudi Kovač je že prišel nazaj. Hodi od moža do moža in razdeljuje strelivo.

»Viš,« se razhudi Strgulec, »na tega vrabca sem pa čisto pozabil. Zdjaj naj pa še enkrat prekladam in tako lepo sem si že vse uravnal.«

»Kar v torbo zabaši, pa je!« mu svetuje Habič. »Saj res, vidiš ga! Tako bo še bolj priročno.«

Nekateri že legajo k počitku in le tu pa tam je še slišati pritajeno pomenkovanje.

Tudi jaz ležem.

Vse tiše in tiše postaja krog mene. Samo Kovačev glas še slišim, ki nekomu šepetaje pripoveduje o svojih otrocih. »Pravim mu: Nič ne jokaj, Janezek, saj bom kmalu nazaj.« Bob ob steno. Ni se pustil utolažiti in se ni pustil. In šele tri leta ti ima paglavček.«

Tudi moje misli vasujejo doma. A čedalje globlje se pogreza vse — — —

★

Začuden odprem oči. Zunaj je že svetel dan. Sonce sije s takšnim žarom, kakor da hoče nadomesti nadomestiti vse ono, kar je zamudilo v deževnih dneh. Prvi hip me zaskale oči, da jih moram nehoti zapreti. A kmalu spet pogledam. Ne, moj strah je bil odveč. Tudi drugi še spe. Z odhodom spet ni bilo nič, kakor je videti.

Pri vohodu zagledam neko postavo.

Štrukelj je. V roki drži svojo skodelo, iz katere se kadi, da mu je ves obraz kakor v tenčice zavil. Ko me zagleda, mi začne nejevoljno pripovedovati, da je imel Bogataj čisto prav, kajti »ke-sanjek računskega podčastnika v resnici ni trajalo dolgo.

»Corba je danes spet podobna prevretim pomijam,« ježno zarenči. »Če ne bi bilo zastran želodca, kateremu je treba malo gorkega, bi najraje vse vkup treščil ob tla. Takšen falot! Človek ne bi godrnjal, če bi bilo to v zakupu ali kje na poti. Tam človek že potrpi, ko ve, da drugače ni mogoče, tukaj pa... Kakopak, njegovo veličanstvo pa pijejo čokolado! Fejle!

Ob teh besedah se namrdne in pokloni nevidnemu »veličanstvu« — računskemu podčastniku.

Kočije najmodernejše

vsakovrstni vozovi kakor na sliki, različna kolesa z gumijevimi obroči, v zalogi po najnižjih dnevnih cenah pri trvdki

M. Počivalnik, Maribor
Tržaška cesta 8

Prevzame tudi vna v to stroko spadajoča popravila

Vlago v stanovanju - hišno gobo

in vse slične nedostatke odstrani zanesljivo in za vedno, potom specialne izolacije, stavbeno podjetje

HUGON SCHELL, Ljubljana VII

Maurerjeva ulica 29 — Telefon 2191

Zahtevajte neobvezen strokovnjaški pregled in proračun!

ALEKSANDROVO OTOK KRK

NAJLEPŠE KOPALIŠČE GORNJEGA JADRANA

HOTEL VILA LUCIJA

TIK OB MORJU

Penzion Din 55-65 — Prvovrstna postrežba — Zahtevajte prospekte — Ugodne pavšalne cene

Nova uprava Boris M. Plesničar (prej v Park-hotelu na Bledu)

Zahvala

Vsem, ki ste našega predragega pokojnika, gospoda

Franca Volčjaka

počastili na njegovi zadnji poti, se najprisrčneje zahvaljujemo. Prav posebno zahvalo pa smo dolžni preč. duhovščini, železniški direkciji, sekciji in godbi, gasilcem, vaškim fantom in dekletom, vsem darovalcem vencev in cvetja ter vsem mnogostevilnim kropiccem. Bog povrni!

Virmaše, dne 22. junija 1934.

Zalujoči ostali.

Zahvala

Ob smrti našega nepozabnega, srčnoljubljenega moža, očeta, dedka, brata, strica, svaka, tasta, gospoda

Franca Kneza

posestnika in upokojenca

se zahvaljujemo vsem, ki so nam stali ob strani v težkih dneh. Posebno zahvalo smo dolžni prečastitemu g. župniku očetu Teodorju Tavčarju za tolažilne besede, g. dr. Spornu za veliko naklonjenost in blago lajšanje velikega trpljenja, Vincencijevi konferenci, gasilcem, Olepševalnemu društvu Rožna dolina, vsem darovalcem krasnega cvetja in sploh vsem, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti. Bog plačaj!

Maša zadušnica se bo brala v farni cerkvi na Viču v torek ob 6 zjutraj.

Rožna dolina, 24. junija 1934.

Zalujoči ostali.